

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN
Szerkesztő
BÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A kormány és a gazdasági válság.

Budapest, augusztus 30.

Azt még valahogy meg lehet érteni, ha a kormány valamely okos és méltányos cselekedettel kérkedik, de teljesen érthetetlen, mikor a mulasztásait is erénynek akarja feltüntetni s amikor még annak gyanújával szemben is védekezik, mintha kötelességét teljesíteni akarná.

Tegnap megírta a félhivatalos Budapesti Tudósító, hogy a kormány a jelenlegi borzasztó pénzügyi válságon segíteni akar, hogy e célból már eddig is hatvan millió koronánál többet bocsátott a budapesti pénzpiac rendelkezésére, hogy a hazai pénzügyi viszonyok fejlődését továbbra is a legnagyobb figyelemmel fogja kíséreni s az egyelőre nélkülözhető pénztári készletek keretében ezentul is meg fogja tenni a hazai piac szükségleteivel szemben a maga kötelességét.

Ki hitte volna, hogy a derék félhivatalos nem mondott igazat. Mert bizony úgy van, hogy nem mondott igazat. O maga czáfoltá meg ma önmagát, nyilvánvalóan a kormány utasítására, mert lehetetlen, hogy tegnap mást mondott s ma is mást mondjon, ha erre „felsőbb hatalmak” nem kényszerítik. Ebből a czáfolatból aztán ország-világ megtudhatja, hogy a pénzügyminisztérium részéről a

budapesti piac rendelkezésére bocsátott hatvan milliót meghaladó összeg legnagyobb része már a *mult évi* szeptemberben folyósított, „nem áll meg tehát — a Bud. Tud. szerint — a lapok ama következtetése, hogy a kormány e segélyét a pénzpiac *netaláni* (!) felette kedvezőtlen volta tette volna szükségessé”.

Lehetetlen, hogy az ember felháborodás nélkül olvassa végig ezeket a sorokat. Lehetetlen, hogy a legkeményebb, a legkérlelhetlenebb ítéletet ne mondja arról a kormányról, mely azt a vészt és azt a pusztítást, amelyet a jelenlegi pénzügyi viszonyaink gazdasági és szociális életünkben okoznak, egyszerűen nem veszi tudomásul, hanem „netaláni” kedvezőtlen helyzetről beszél akkor, mikor kisebb pénztári készleteink egy nagy része fölött, igen sok esetben önhibájukon kívül, már megkondukt a halálharang s mikor csak napok, legföljebb hetek kérdése, hogy bekövetkezzék egy olyan debacle, amelynek zaja aztán majd a kormányt is észre fogja téríteni.

Nem értjük, hogy miért varr a kormány himet magának abból, hogy nem fog ezuttal semmit sem fenni a pénzügyi helyzet könnyítésére s miért tartja azt oly nagy érdemnek, hogy a tavaly szeptemberben egyes pénztári készletekből elhelyezett hatvan milliót nem vonta vissza, ahogy

azt a félhivatalos könyomatos utján külön hangoztatja.

Tudni kell, hogy mik azok a pénztári készletek, hogy az ember teljesen megértse a kormány álláspontjának erkölcsstelen voltát. A pénztári készletek nem egyebek, mint a szándékosan és tudatosan meghamisított budgetjavaslatok eredményei. Nem egyéb, mint lopott pénz és pedig az adófizetőknek zsebjéből az állam által lopott pénz. Az államnak nem szabad adóban többet követelnie polgáraitól, mint a mennyi az állam-élet költségeinek fedezésére okvetlenül szükséges, de azt, amit a törvényhozás aztán mint költségvetést megszavazott azt kötelessége a kormánynak a megszavazott célra tényleg fordítania is. A pénztári készletek abból keletkeznek, hogy a kormányok az állam szükségleteit nagyobbaknak tüntetik föl, mint a mekkorák azok tényleg, a megszavazott összegeket nem költik el teljesen, hanem összegyűjtik s titkos módon használják föl. A zárszámadásokból kitűnik, hogy mekkora a pénztári készlet, az utolsó fillérig. Ez közpénz, sőt ki tudja, hány szegény embernek feje alól rángatták ki a párnát, csak azért, hogy annál nagyobb legyen a pénztári készlet. De 1867-től 1905. tavaszáig a kormányok alhatatosan ellenálltak annak, hogy a pénztári készletek elhelyezéséről,

Pénzt számoltak a leányok.

Írta: Benda Jenő.

(Utánnomlás tilos.)

1.

Pénzt számoltak a leányok, néhány kicsi értékű gyűrött papirost, több piszok patinától szürke ezüstöt és sok sok apró nikkel és rezet. De összevéve is kevés volt a pénz, az idősebb leány, a vöröshajú, vérszegény Nelli ugyanazért aggodalmasan csóválta a fejét.

— Hét forint és harmincz krajczár hiányzik!

Otthon történt ez, az öt lépés hosszú és két lépés széles kicsiny udvari szobában, amirehhez egyébként még egy apró előszoba és egy még apróbb konyha is tartozott. Ezeknek a kicsi kaliczka helyiségeknek a béréért törte fejét most a két leány. Vacsorához volt már terítve az asztal, tiszta abroszon két tányér — a harmadik teríték helye üres volt. Elkészítve várta őket az estebéd; jó étvágy fiatal leányok számára oh, mi szegényes menü! Néhány papirosvékony szelet parizer és szalámi, egy fél fekete retek s egy gyűszűnyi vaj, de a leányok most ehhez sem nyultak, hanem a harmadik teríték helyén összekuporodva számolták a pénzt. Mind a kettő ma kapta ki a fizetést, az egyik a bankban egy havi gépirás jutalmát, a másik a patikában, ahol néhány forintért reggel nyolcztól este kilencig őrizte a kasszát. Lámpa égett az asztal közepén, kicsi, szegényes, de tisztán égő petroleum láng. A fénykarika egy körbe ölelte a két bodros leány főt. S a kicsi Margit, a szőke Margit, a tizenhatéves

szépség aggódva szemlélte idősebb néne arcát. A vérszegény vörös nő vonásai nem mutattak semmi vigasztalót. A hervadó szép lányok keserősége máskor is keményre edzette ezeket a vonásokat. Most azonban ezenkívül a nehéz gond mélyen alákarikázta a szeméit — ibolyaszínű szemek, ezek most is szépek voltak! Arcza megnyult, halvány ajkszéleit keményen összeszorította; a kicsi Margit megdöbbenve látta, mint vénül meg ez a leány itt, a gondolkodás munkájában percről-percra előtte. De hiába rendezték újra a maszatos tiszteket, ezüst, nikkel és rézpénzeket. Az eredmény nem változott.

— Hét forint és harmincz krajczár hiányzik!

A vérszegény vörös nő gyenge kinézéséhez képest meglepő erőlyel csapott le öklével arra a helyre, ahol szebb napokban a harmadik teríték állott és elkeseredetten fölkiáltott:

— Nénéd az oka mindennek! Az a... az a... becstelen személy!

2.

Igen a három nővér közül a harmadik! Máskor ilyenkor, nehéz új negyedévek küszöbén apró harmincz és negyvenforintos keresetekből, hárman teremtek elő a lakásbért. Giza volt a középső nővér, fekete-hajú szépség addig, amíg köztük lakott, a bérkaszánya büszkesége és kedvence. Virágzása teljében állt huszonkét éves leány, ragyogó szemekkel, rózsás piros arczzal, mindig vidámságra, kacagásra hajló bimbóajakkal. A vérszegény vörös nő anyai büszkességgel és gyöngédséggel kényeztette a két fiatalabb leányt. Amióta

apjuk halála után tisztes polgári jóléteből árván maradtak, ő volt a kis köztársaság lelke, főnöke, egészen addig, amíg Margit el nem követte ellenük a becstelen árulást s most két hónapja egy előkelő s nagy vagyonu ur szíves meghívását el nem fogadva, be nem szállt egy gummirádis fogatba, hogy soha többé vissza ne jöjjön a kis udvari lakásba. Azóta a tizenhatéves serdülő szépségnek emlékeznie sem volt szabad arra, hogy neki egy fekete hajú nővére is van, szép és életvidor. Nevét sem említette a harmadiknak egyik sem, kivéve most a vérszegény vörös hajút, aki szikrázó szemekkel ütögette az asztalon a harmadik teríték helyét, úgy hogy tánczolván csörögtek az asztalon a kések, a villák s a piszkos, nehezen szerzett pénzek:

— Az a becstelen! Ő az oka!

3.

Ették a parizert s nem beszéltek egymáshoz. A kicsi szépség megijedt az imént a néne szenvedélyes kitörésétől, aggódva kémlelte a másik arcát, de azért apró, hófehér fogaival jóízűen falatozta a sovány vacsorát. A vörös Nelli még most is gyorsan lélekkedett a fölháborodástól, keskeny, gondozott ujjaival olyan haragosan tépte le a parizerről a bőrt, mintha más valakinek a fényes, ébenfekete haját huzogatná:

— Nénéd most finom fogoly-pecsenyéket eszik! — riadt mérgesen a megszéppent apró szépségre.

Azután kéjjel vágta bele kését a félre tett retek testébe. A fél retek felét hűgának dobta s azt mondta:

— Nesze! Kugler helyett!

felhasználásáról számot adjanak, s csak az a vizözön, mely a szabadelvűpárt uralmának végét vetett, s a függetlenségi pártot többséghez juttatta, tudta a kormányt arra kényszeríteni, hogy az állami számvétség útján a zárszámadási bizottságnak a pénztári készletekről beszámoljon.

1905. tavaszán néhány száz millióra rugtak a pénztári készletek. A Fejérvári kormány, Wekerle szerint, elköltötte azok nagy részét, mert Wekerle első expozéjában a pénztári készletek refundálását mondta szükségesnek. Azóta, ha nem is teljesen, de legnagyobb részben ezek a pénztári készletek megvannak a régi összegben.

Minthogy ezt az állam a polgárainak zsebeiből erőszakkal, szükség nélkül, jogalap nélkül, a szó teljes értelmében kivette, méltányos és jogos volna, hogy most, mikor a pénzválság az ország gazdaságát már katasztrófa elé vitte, ezt a pénzt a kormány gazdasági bajaink orvoslására használja föl. Az a száz és egynéhány millió, ami pénztári készletekben a kormány kezén van, a jelen viszonyok közt csodákat tehetne, ha azt nagyobb intézeteink rendelkezésére bocsátaná a kormány, azzal a kikötéssel, hogy az illető pénztintézetek annak az összegnek erejéig siessenek a kis intézetek segítségére.

A kormány kérkedik a tavaly elhelyezett hatvan millióval, de azt nem mondja meg, pedig nagyon jól tudja, hogy abból a hazai gazdasági életnek semmi, de éppen semmi haszna nem volt. A kormány minden kikötés nélkül osztotta föl azt a hatvan milliót néhány intézet közt, s ezek ahelyett, hogy azt a reescompt révén a nép legszélesebb rétegébe juttatták s ezzel a gazdasági helyzeten könnyítettek volna, arra használták föl, hogy a berlini tőzsdén arbitrage-üzleteket csináltak.

És éppen azért az a hatvan millió akkor sem segített a pénzügyi helyzeten, s hatása ma sem érezhető.

És ma, mikor az összes kisebb intézeteknél több mint két millió ember van érdekelve, részint mint egyenes adós, részint mint kezes, a kormány bedugja a fejét a homokba, „netaláni“ nehézségekről beszél, erre a hatvan millió koronára hivatkozik s nyugodtan türi, hogy a legközelebbi hetekben százezerszámra induljanak meg a váltókeresetek és egyéb ilyen hitel-perek. Annak a deputációnak, amely a pénzügyi és kereskedelmi minisztériumokban járt, hogy a kormány segítségét kérje a kis és közép nagyságú pénztintézetek számára, azt kellett hallania, hogy nem fog semmi sem történni, mert Wekerle és Kossuth nyaralnak, addig pedig, míg haza nem jönnek, a minisztérium nem intézkedhetik.

Nohát nem akarjuk Wekerlét pihe-nésében zavarni, de azt hisszük, hogy a mai nagy, országos válság megérinti azt, hogy egy-két napra félbeszakítsa megérdemelt vakációját, mert hisz emlékszünk rá, hogy a miniszterelnök már egy udvari ebédért is félbeszakította. Tíz évi munkával nem lehet kipótolni azokat a pusztításokat, melyeket gazdasági életünkben a mai pénzválság okozott, egy háború sanyarúságával felér az, ami Magyarországon hónapok óta lefolyt, s ami még a küszöbön áll, s a kormány nemtörődomséggel tér fölötte napirendre.

Egy idő óta már mindenre el vagyunk készülve a kormány részéről, s megfogadtuk magunkban, hogy semmi sem fog bennünket ettől a kormánytól meglepni, de kénytelenek vagyunk bevallani, hogy erre a bűnös cinizmusra nem voltunk, nem lehetünk elkészülve, s ez túlhalad mindent, amit meglepődés nélkül tudomásul vehetnénk.

Budapest, augusztus 30.

A horvátok lázadása. Zágrábról jelentik: A károlyváros—vrginmosti vasut megnyitásánál lefolyt incidensre vonatkozólag — amelyről már hírt adtunk — még azt jelentik, hogy a horvát kiküldöttek főleg azt kifogásolták, hogy a magyar felirások szembetűnőbben és nagyobb betűkkel vannak alkalmazva, mint a horvátok, ami a kiküldöttek kijelentése szerint nem felel meg az 1868-iki törvény intézkedéseinek. Ugyancsak ezen törvény megsértését látták abban is, hogy a miniszter képviselője horvát területen magyar nyelvű beszédet mondott.

Zágrábban ma délután négy órakor a horvát-szerb koalíció választási bizottsága konferenciát tartott, amelyben a kiadott kommuniké szerint teljes egyetértés jött létre az összes szobakerült jelölésekre nézve. Egyidejűleg megállapították a modus-procedendit arra nézve, hogy a pártok az egyes kerületekben miképen ejtsék meg a jelöléseket. A választási bizottság legközelebbi ülése szeptember 13-án lesz. Néhány nappal ezelőtt tudvalevőleg gróf Khuen-Hédervárynak a kultuszosztály termében elhelyezett arcképét ismeretlen tettes megrongálta. Ma reggel a tettes maga jelentkezett a hatóságoknál Martincics diák személyében. A tettes kijelentette, hogy ezzel a tettével erkölcsi nyomást akart gyakorolni gróf Khuen-Héderváryra, hogy szűnjék meg káros befolyást gyakorolni Horvátország ügyeire. Azt hiszik, hogy Martincics zavarodott elméjű. Átadták az államügyészségnek, mely idegen tulajdon rongálása miatt emelt ellene vádat.

Fiumében egyre erősebben mutatkoznak a horvát agitációk eredményei. Tegnap este egy szokolista fiatalember átvonult a városban horvát nemzeti szalagokkal feldisítve a mellén és Éljen Horvátország! kiabált. A fiumei ifjúság erre megtámadta a fiatalembert, agyba-főbe verte, úgy hogy azt a mentőknek kellett elszállítani. Az eset ma este újból megismétlődött. 9 óra tájban több horvát ember jött át Susakiól Fiuméba és Éljen a horvát Fiume! kiáltásokkal tüntetett. Több fiumei az embereket üldözöbe vette, de ezek elmenekültek. 11 óra tájban az a hír terjedt el a városban, hogy a horvátok akarnak törni Fiuméba. E hírre a rendőrség egy csapat rendőrt küldött ki a Fiumara mellé, hol a horvátokat visszaszorította a susaki hidon túl. A horvátok azonban nem nyugodtak meg és ismét

A vörös haju, epés leánynak vacsora után a víz sem izlett.

— Az a másik persze pezsgőt iszik!

Igy oktatta ki a bűn elriasztó és becstelen voltáról az erkölcsös idősebb nővér a szépséggé serdült fiatal.

4.

Azután lefeküdtek aludni.

A kisebbik leány éjszakai kontyba rakva sűrű szőke haját, megcsókolta nénijét, elmondta az esteli imát, azután fálnak fordult és a tisztá lelkiismeretű ifjúság gyermekes gondatlanságával nyomban elaludt.

A vörös haju, vérszegény leány végignézte mindezt, majd eloltotta a gyertyát és behunyta a szemét, hogy ő is aludni fog.

De nem tudott elaludni.

Ébren tartotta az egyre háborgó keserűség. Ime tehát, ez a világ rendje! O becstelen volt mindig s abszolút tisztességes. Egyszer, egyetlen egyszer engedte meg, hogy a képviselőházban megcsókolja egy patikussegéd. De arról is azt hitte, hogy tisztességes szándékkal udvarol neki és feleségül fogja venni. Csalódott benne. Ez is gazember volt. Ki veszi feleségül a szép, de szegény és munkája után élő leányokat? Az ilyen leány szabad prédája a kalandra éhes, aljas férfinak. Mi haszna volt belőle, hogy megmaradt az egyenes uton? Pedig szebb volt, okosabb is, mint az a másik, aki most gummi-kerekűn koczikázik, foglyot vacsorál és pezsgőt iszik. Nem irigyli tőle, ezen a gyalázatos áron neki nem kellene, nem, bizony Isten nem! Hiszen ha akarta volna! De nem akarta! S azután? Hát okosabb volt az, hogy így hervadt el hasztalanul, mint karón a paszulyinda? Vérszegény, beteges lett az örökös üléstől, a

keble elfonnyadt, a karja elaszott. Harmincz éves korukban a legszebbek, a legkivánatosabbak szoktak lenni a nők és ő . . . és ő . . .

Sirt.

Siratta önmagát. Siratta az örömtelen ifjúságát, siratta a reménytelen jövőt. Siratta a holnapi napot, amikor jön a házmeister és a negyedévi bérből hiányzani fog hét forint és harmincz krajczár.

5.

Félhomály volt a kis szobában, mert az udvaron lámpa égett s a fény átszűrődött a függöny vékony, szitászövetén. A félhomályban egyszéles gyermekálmot álmódott a tizenhat éves szépség s hosszasan, vigasztalanul elnyujtva hangzott a másik ágyról az elkeseredett, fájdalmas sírás. A vörös Nelli a párnába temette az arcát, előbb csak visszafojtva csendesen sirt, de azután kitört belőle a hangos, föltartóztathatatlan zokogás.

A szőke Margit megmozdult. Félálomban hallgatta egy darabig a néni sírását. Azután fölneszelt. Lassan, álmosan ébredt öntudatra, fölült, megdörzsölte a szemét és kiugrott az ágyból, meztelen lábcskáival topogva átszaladt a másik ágyhoz, odakuporodott a néniéhez, átölelte a nyakát:

— Az istenért Nelli, miért sírsz?

De Nelli csak zokogott. Most, hogy a másik fölfedezte bánatát, csak annál hevesebben tört ki belőle a keserűség.

Az apró szépség csókokkal borította néni arcát s bár maga is egyre közelebb jutott ahhoz, hogy elpityeredjék, vigasztalni próbálta:

— Hiszen majd szerzünk valahol! Hét forint és harmincz krajczár sok pénz, de talán

mégis. Előleget kérek . . . Az igaz, hogy . . . Nem, azt nem adnak. A főnök nincs itthon. Talán neked . . .

A vörös leány lemondón megingatta a fejét. Nem, az sem jó.

A szőke Margitnak egyszerre új ideája támadt. Előbb maga is megdöbbsent tőle, habozott, előálljon-e vele? Azután félénken kezdte:

— Nelli . . . én mondanék valamit, ha megígéred, hogy nem haragszol . . . Mit gondolsz? . . . Giza . . . neki lesz pénze . . . tudod, hogy engem szeretett . . . Oh Giza akármit tett is, jó leány . . . Téged is szeret . . . Én elmegyek hozzá . . . kérek! . . .

Elhallgatott, mert Nelli a zokogást abba-hagyva, fölült az ágyban és durva erővel megragadta a karját. Megijedt, hogy valami rosszat mondott, a szíve hevesen kalapált. A függöny széle mögül halvány derengés bizonytalan fényvel világította meg a képet, a két öltözött leányt, amint ugyanegy ágyon ülve, közvetlen közelből egymás arcába tekint.

Nelli a fölindulástól lihegve ült így egy pár másodpercig, kezébe szorítva a fiatalabb leány ruganyos, gömbölyű karját. Szemét meredten szegezte a másik félhomályban gyenge körvonalakkal kirajzolódó angyal arcára. A zsöngé, ifjú leány testéről féloldalt lecsuszott az ingváll, látni lehetett formásodó keblét, gömbölyű vállait. Nelli mintha látomást látna, nem tudta szemét elfordítani róla egy darabig. Aztán jól megfontolva, elszántan, de rekedt, fátyolozott hangon azt mondta:

— Igen . . . Ez a legjobb . . . Menj el hozzám!

megkísérelték a hidon való áthatolást. Ez nem sikerült, mire 14 revolverlövést tettek, de szerencsére sebesülés nem történt. A rendőrséget megerősítették. A hid közelében a horvátok tömegében tanyáznak.

A *Narodni Novini*, a horvát kormány hivatalos lapja, a nem hivatalos részben cikket közöl a magyar államvasutakon a horvát nyelv alkalmazásáról. Visszautasítja azt a gyanúsítást, hogy Kossuth Ferencz a vasuti szolgálati pragmatikával Wekerle intrikáinak lett áldozata és ennek a levét a horvát nemzet fogja meginni. A Wekerle-kormány — úgymond a cikk — 1906. május 29-én adott programjában megígérte, hogy a nyelvkérdést a vasuti szolgálati pragmatika javaslatában meg fogja oldani. Wekerle akkor határozottan hangsúlyozta, hogy ezzel a horvátok egy régi vágyát kívánja honorálni. Ez a bejelentés akkoriban nagy örömet keltett a szerb-horvát koalíció táborában, most pedig támadják miatta a kormányt. Wekerle és Kossuth nem hihihték, hogy a kiegyezési törvény megszegésével fogják őket ezért vádolni. A cikk végül jelzi, hogy a kormány hajlandó a nyelvkérdést regnikoláris küldöttségek útján rendezni.

A miniszterelnök íthón. Wekerle Sándor miniszterelnök — mint értesülünk — szeptember harmadikán, kedden, családjával klopodiai birtokáról visszatér a fővárosba. A jövő hét folyamán aztán a többi miniszterek is visszatérnek nyári üdülésükből. A jövő hó nyolczadikán, amikor Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter érkezik vissza, már a kormány minden tagja Budapesten lesz.

A belényesi választás utóhangjai. Két nyilatkozatot kaptunk ma a belényesi választás utóhangjaként. Az egyiket Kardos Árpád, a függetlenség párt képviselője teszi közzé és így hangzik: „A „Budapest” mai számában leközli a „Deutsche Zeitung” című lap állítólag Belényesen járt tudósítójának a belényesi képviselőválasztásból kifolyólag ellenem, valamint a támogatásomra jelenvolt országgyűlési képviselők ellen írt jellemtelen gyanúsításokat. Kijelentem, hogy a közlemény minden szava aljas hazugság és rágalom, és egyben megindítom a sajtóperert úgy a megnevezett bécsi szennylap ellen, valamint megtettem a legszigorúbb megtorló intézkedést a cikk írója ellen is. Budapest, 1907. augusztus hó 30-án. Kardos Árpád.”

A másik nyilatkozat Korda Andor képviselőtől ered és ezeket mondja a közte és Inger Szolimán között felmerült afférról:

„A választás napján több ismerősöm és barátommal a Hirschmann-kávéházban söröztünk. Oda belépett Inger Solimán, egy ideig a helyiségben időzött s minden szó, vagy engedelemkérés nélkül leült az asztalunkhoz, éppen mellém. Kellemetlenül lepett meg és feszélyezett, mert én vele sohasem voltam bizalmas viszonyban, sőt egy idő óta nem is köszöntöttük egymást. Mivel az asztalnál mintegy házigazda voltam és a jó ügyre való tekintettel nem éreztem ezt vele, sőt sörrel is megkínáltam. O nekem a mai választásra vonatkozólag csalihatatlan tanácsokat sugdosott a fülemben s egy idő múlva látva, hogy csak kedvetlenül halgatom s kibékülésre semmi kedvem nincs, hirtelen szó nélkül felállott, a helyiség közepére ment s magasra emelt kalappal így kiáltott:

— Setreasca, éljen Lukáciu!

Ezután sarkon fordulva, reánk egy diadalmas pillantást vetve, a kijárat felé tartott. E percben egy velünk ülő román uriember egy nádszékelt vágott felé. Ugyanez az ajtó előtti szűlfogó mellett tolongó tárkányi magyarok közül egy kabátjánál fogva megragadta. Érthető felindulásomban odaugrottam és a hadonászó fenséges urat arcul vertem. Ugyanezok mellett Szöllössy István volt honvédtiszt, akinek apját, Szöllössy főszolgabíró feljelentette és meghurczolta, beteggé tette.

— Nesze egyik az apámért, nesze másik az apámért! — kiáltotta és többször poion ütötte.

Ezután Inger ki lett az utcára taszítva. Szerencséje volt az ügyes szűlfogóval, mert különben a feldühödt tárkányiak ő fensége felszentelt testét végig kengették volna. Így történt a nem éppen épületes eset. Érthető a puskapáros hangulatból, az ő frivol modorából és az ellene mindenki által láplált ellenszenvből. Hogy így történt, azt a szemtanúk bizonyíthatják. Mint később értesültem Inger után a másik székelt a cigány zenész hajította és Inger a Kardos fehér tollat földhöz vágta és reá laposított. Ezeket én nem láttam.

Désy államtitkár a pénzügyi helyzetről.

Budapest, augusztus 30.

Désy Zoltán pénzügyi államtitkár, a ki Wekerle Sándor miniszterelnök és Popovics Sándor államtitkár távollétében a pénzügyminisztérium ügyeit vezeti, ma délben fogadta az *Egyetértés* munkatársát és nagyfontosságú kijelentéseket tett előtte a pénzügyi helyzetről.

— Az általános pénzügyi helyzet — kezdte Désy — nyomasztó ugyan, de akut veszedelmről nincsen szó. A nyomasztó helyzetnek vagyis a pénz drágulásának okai általánosan ismertek. A külföldön az ipar olyan nagy követelményekkel lépett fel a pénzpiacczal szemben, vagyis a kereslet olyan nagy lett, hogy a kamatláb az egész vonalon emelkedett. Ennek súlyát érzik a tőkegazdag külföldön is, a hatása tehát nálunk, a mi tőkeszegény országunkban is erősen érezhető. Akut veszedelméről azonban, ismételtten hangsúlyozom, szó sem lehet. A pénzügyi kormány minden eszközt felhasznál, hogy a pénzdrágaságot, illetve a kamatláb emelkedését megakadályozza. A mostani kormány kinevezése előtt hat esztendőn keresztül, az 1900—1906. években, az államkincstár a pénzpiacz helyzetével nem foglalkozott, Wekerle Sándor azonban már tavaly szeptemberben minisztertanácsi határozatot provokált arra nézve, hogy a pénztári fölöslegek egy része a nagyobb pénzintézeteknél helyeztessék el és így a pénzpiacz feszültsége csökkentessék. Ennek alapján már eddig hatvan millió koronánál többet bocsátott az államkincstár a pénzpiacz rendelkezésére.

— A hitelszövetkezetek által élvezett visszszámítolási hitelnek megvonása következtében azonban mégis válságos a pénzügyi helyzet, — vetette itt közbe munkatársunk, — mert az által, hogy a bankok megtagadják a szövetkezeti váltók visszszámítolását, a szövetkezetek, hogy kötelezettségeiknek megfeleljenek, a maguk adósaikat szorongatják.

— Igaz, ezen a téren vannak bajok, — felelte Désy államtitkár. — Ezek a bajok azonban teljesen függetlenek a kormánytól. A bajnak gyökere ott van, hogy nálunk a mai hitelrendszer a kereskedelmi hitelrendszer formájából fejlődött ki és így a személyi hitel kielégítésére mai bank- és hitelrendszerünk nem alkalmas. A magasabb nivón álló pénzintézetek személyi hitelt csak egészen kivételesen nyújtanak, az ugynevezett kisemberek, a mezőgazdák, a kisiparosok és az alkalmazottak, állami- és magántisztviselők, pedig egyáltalában nem kapnak pénzt, — csak uszorrára. Ezt a helyzetet használták ki a szövetkezetek, amelyek elszaporodva, a kis adóstól nagy kamatot szedtek. Ha most a bankok, amelyek különben a visszszámítolási hitel megadásával maguk segítették elő a szövetkezetek elszaporodását, harcra keltek a szövetkezetek ellen, ebbe a harcba, illetőleg a bankok és a szövetkezetek közötti viszonyba, nagyon nehéz a beleszólás. Nagyon nehéz eldönteni, hogy kinek van igaza, mert a hitelmegadás elbírálása az illető banknak egyéni érdeke, amelyre nagyon nehéz befolyást gyakorolni. Minthogy azonban a mostani helyzet mégis súlyos, a kormány kötelességének ismeri ezeken a bajokon, amennyire módjában áll, segíteni. Természetes, hogy a kis szövetkezetekkel a kormány közvetlenül nem érintkezhetik, hanem a segítség csak abból állhat, hogy azoknak a nagy pénzintézeteknek, amelyekkel összeköttetésben áll, jóindulatába ajánlja azokat a szövetkezeteket, amelyek komoly munkát végeznek. Miután azonban itt csak önállóan működő hitelszövetkezetekről van szó, amelyek viszonyait nem

ismerjük, a reeszkompt újból való megadása csak objektív bírálaton alapulhat.

— A hitelszövetkezetek reeszkomptjának megvonása azonban az Osztrák-Magyar Banktól indult ki, amely még a jóhitelű bankok által hozzá továbbított szövetkezeti váltókat is visszautasította. Ebben az irányban mi a pénzügyi kormány szándéka? — kérdezte most munkatársunk.

— Erről nekem közvetlen tudomásom nincsen, — válaszolta az államtitkár. — A kormány az Osztrák-Magyar Bank magyar kormánybiztosa, Pap Elek miniszteri tanácsos útján informáltatni fogja magát, hogy mennyiben igaz ez a hír, amely különben meglehetősen valószínűtlen. Hiszen ha jóhitelű bank továbbít ilyen váltót, akkor a reeszkomptáló pénzintézetel szemben kezességet is vállal, tehát a reeszkompt megtagadása üzleti szempontból érthetetlen. Ha pedig, amint ön mondja, az Osztrák-Magyar Bank politikai szempontoktól vezérelteti magát, akkor éppen ellenkezően kellene eljárnia, hogy bebizonyítsa képességét a magyar hitelügyek kielégítésére, a neki imputált eljárás azonban a saját érdeke ellen van, mert arravezetne, hogy Magyarország más bankot bizna meg a bankjegykibocsátással. Különben is a mindenkori kormány az egyes kisebb hitelintézetek támogatására csak akkor volna képes, ha a hitelrendszerünk, mint például a skótrendszer, a községből kiindulva és azt államon végezve, egy összefüggő szerves lánczolatot képezne. Ezzel a szervezettel ki lehet elégtetni a kisemberek hitelügyét és meg lehet akadályozni a szövetkezeti uzsorát. Amíg azonban ez a szervezet nincs meg, gondoskodni kell arról, hogy a szövetkezetek hirtelen kiirtásával ne következzen be sok ezer ember tönkretétele és ezen a kormány, amennyire tőle telik, a vázolt módon igyekszik segíteni.

A kiegyezés.

Budapest, augusztus 30.

A bécsi *Zeit* ma folytatja annak a magyar politikai személyiségnek a kiegyezésről írt cikksorozatának közlését, akinek első cikkét mai számunkban ismertettük. Mai cikké „Magyarország és a bankkérdés” címen főképpen a bankszabadság ügyével foglalkozik és roppant agyafurta igyekszik beadni, hogy a közös bank Magyarországnak nagy érdeke, amellel pedig egy a sorok között azt is tudomásul adja, hogy csak tessék a bankszabadság fölött vitatkozni és csöndben a kvótát fölemelni.

Már a kiindulási pontja is az, hogy köztudomás szerint az osztrák kormány a bank- és kvótáigyet összefüggésbe akarja hozni a többi kiegyezési kérdésekkel, habár a bankkérdés egészen más elbánás alá esik, mint a kvótakérdés, míg a magyar kormány a kikapcsolás mellett van. Ez azonban szerinte nem változtatja a kiegyezési törvényjavaslatok dolgát, amelyek októberben a parlamentek elé kerülnek, hogy a Széll-féle formula lejártával, vagyis 1908. január elsején, törvényerőre emelkedjenek. A kormányok tehát gyorsítani fogják a parlamenti tárgyalásokat és ha minden úgy történik, ahogy ők kívánják, ez év végére a kiegyezés meg lesz szavazva és a kvótakérdés meg lesz oldva, de a bank-ügyben aligha lesz döntés. A juktimot különben az osztrák kormány nem is kell sürgetnie, mert — így adja a jó tanácsot a magyar politikus az osztrák kormány — módjában áll azzal, hogy a kiegyezési törvényjavaslatokat csak akkor terjeszti szentesítés alá, amikor a kvóta és a bank dolga is rendezve van, kényszeríthetni a magyar kormányt a juktim betartására.

Látni való ebből, hogy a magyar politikus teljes lehetetlenségnek tartja, hogy a kiegyezés ne kötéssék meg. A kiegyezésnek meg kell lennie, úgy, ahogy az osztrák kívánja, kvótafölemeléssel és a bankszabadság meghosszabbításával.

Az egész további fejtegetésből ez a tenden-

czia tűnik ki. A gyakorlat szerint — mondja ugyanis tovább a kiváló magyar — eleinte egy a bank, mint a kvóta ügyében a két kormánynak ugyanaz az útja. A bank-kérdésben most az osztrák-magyar bank-é a szó, a kvóta ügyében pedig első sorban a kvótaküldöttségeknek kell javaslatot tenniük. A bank-kérdésben az osztrák kormány a magyarnak nem csinál nehézségeket. Teljesen szabadjára hagyja, hogy csinálja meg az önálló jegybankot, ha akarja, amely esetben Ausztriában a kormány egy állam-bank föllállítását fogja javasolni, — vagy hosszabbítsa meg az osztrák-magyar bank szabadalmát, amelyvel különben Ausztriában általában meg vannak elégedve.

Az osztrák kormánynak mindkét esetben könnyű a helyzete, mert mindkét álláspontot könnyen képviselheti a parlamentben. A *kikapcsolás ellen sincs kifogása* ebben a kérdésben, mert törvény szerint a jövő esztendő folyamán okvetlenül meg kell történnie a döntésnek. Már a magyar kormánynak nem ily egyszerű az állása, mert egyrészt a *hatvanhetes pártok és különösen maga Wekerle miniszterelnök a közös jegybank hívei*, míg a függetlenségi párt a bank szétválasztását kívánja. Ennek az ellentétnek a koalíciós kormányban is vissza kell tükröződnie, de ha esetleg az egész kormány hozzájárulna a bankszabadságnak 1917-ig való meghosszabbításához a készletek fölvételének kötelező kimondásával, kérdés, hogy ezt a törvényhozás elfogadja-e.

De számításba kell venni harmadik faktor gyanánt magát az osztrák-magyar bankot is, amelynek képviselői a kormányférfiakkal folytatott eszmecsere alkalmával már kijelentették, hogy a részvényesek érdekeinek megfelelőbb volna most a *felszámolás*, mint a szabadságnak 1917-ig való meghosszabbítása. Így tehát lehetséges, hogy a bank részéről is lesznek nehézségek, amelyek viszont a pénzpiacost mostani helyzetében Magyarországra nézve sokkal súlyosabbak lesznek, mint Ausztriára. Vagyis a magyar kormány érdeke, hogy a bankügy minél gyorsabban megállapodásra jusson, mert az új jegybank föllállításának előkészületeire is kell idő. Az osztrák kormány pedig nyugodtan várhat és nincs is semmi érdeke, hogy a bankügy a kiegyezés többi kérdéseivel junktimban legyen, ha a kvóta ügye rendben van.

Csak ez az a pont, amely ezt a kérdést illeti, amely miatt az egész fejtegetés íródott. Az osztrák kormány — a magyar politikus szerint — a kvóta-ügyben már azért is ragaszkodik a junktimhoz, mert a kvóta csak december 31-ig van megállapítva, tehát már a lejáratú idő összeesése miatt sem lehet eltől eltérni.

A novembertől karácsonyig terjedő időszak tehát jelentőségteljes lesz a kiegyezési javaslatok tárgyalása miatt, de még kritikusabbá teszi ezt az időszakot a kvóta-ügynek napirendre tűzése, amely kérdést januárig szintén meg kell oldani.

Budapest, augusztus 30.

Günther Antal Iglón. Günther Antal igazságügy-miniszter holnap Iglóra érkezik választói közé, akik tiszteletére lakomát rendeznek. Valószínű, hogy ez alkalommal a miniszter a politikai helyzetről is nyilatkozni fog.

Beszámoló. Egerből jelentik: Babocsay Sándor orsz. képviselő vasárnap Egerbe érkezik és beszámolót tart.

Achim szerepel. Sopronból jelentik lapunknak, hogy az ottani radikális párt vasárnap népgyűlést tart, amelyen Achim L. András volt országgyűlési képviselő és Zsombor Géza, a soproni kereskedelmi és iparkamara volt elnöke beszédet mondanak.

Hontvármegye eltörlése. Ipolyságon az a képtelen és fantasztikus hír járja, hogy az általános választói jog, illetőleg új választókerületek létesítése miatt, Hontvármegyét egyesítik Borsodmegyével s az így egyesített megyék székhelye Léva lenne. Ezt a hírt annyira lehetetlennek tartjuk hogy csak furcsasága miatt regisztráltuk.

Politikai hangulatok.

I. Hol vannak?

Kitűnő politikusok már bőven nyilatkoznak a parlament őszi feladatairól és megszólalnak a kormány beavatottjai is, akik többet tudnak, mint mások, avagy „csak többet tudni látszanak.”

—A nyilatkozatok igazat adnak főképpen Ugron Gábor tegnapelőtti fejtegetéseinek, melyeket e rovatban közöltünk s amelyeknek veleje az, hogy a kormány legfontosabb teendőinek a kiegyezés létesítését tartja s e meghatározást igen épületesen egészíti ki egy bécsi lapban kulisszatitkok feltárásával foglalkozó magyar államférfi, aki elmondja, hogy báró Beck a Széll-féle reciprocitást nem hajlandó fenntartani s a két miniszterelnök egyértelműen oly előterjesztést tett az uralkodónak, hogy a parlamentekben a kiegyezés még az idén tárgyalandó. Szó van továbbá indennitásra úgy az állami költségvetés, mint a közös költségvetés dolgában.

E prognózissal kapcsolatosan most különböző kérdések vetődnek fel s közöttük az a kérdés is, hogy hát az alkotmánybiztosítékok hol vannak?

És továbbá, aki valamennyire törődik a politikai teendők technikájával, azt kérdezi:

— Hát a kiegyezés és az alkotmánybiztosítékok közt nincs-e junktim?

Mindenekelőtt erre a kérdésre kell felelni. Tudunkkal olyan junktimot a kormány nem kötött ki, hogy a kiegyezés nem tárgyalható addig, amíg az alkotmánybiztosítékokat el nem intézik és törvényerőre nem emelik.

Lehetett hallani valami junktimról félig-meddig az alkotmánybiztosítékokkal kapcsolatosan akkor, amidőn a katonai létszámemelés terve felmerült, amidőn azt mondták, hogy új megterhelésről nem lehet beszélni, amíg alkotmánybiztosítékok nincsenek. Később azonban úgy alakult a junktim, hogy a létszámemelés addig nem lehet előterjeszteni, amíg az új terhen a nemzeti követelmények nem rendeztetnek. Megállapították, hogy az alkotmánybiztosítékokat létesíteni lehetett volna a létszámemelés árán, azonban a függetlenségi párt abban a véleményben volt, hogy a kettő nem kapcsolható össze, a katonai terhek emelése a koalíciós program szerint tilalmas, viszont az alkotmánybiztosítékok megszerzése, szintén a koalíciós program szerint, minden egyébtől függetlenül kötelessége a kormánynak.

Ilyenképpen a beavatott politikus akár azért is mellőzhette az alkotmánybiztosítékok megemlítését, mert magától értetődik, hogy ezek nélkül a kormány a parlament részére nem csinálhat munkaprogramot.

De bárminő terveket és jóslatokat foglaljanak magukba az előzetes hirdetések: többre nem lehet bicskítani, mint amikor színigazgatók színházaik részére előre csinálnak programot. Ezek között is ott kell lenni mindig ama számításnak, hogy mit vesznek elő, ha a publikum a darabok közül egyet, kettőt avagy többet is megbuktat.

Csak annyiban vagyunk másképpen, hogy a kormány jelenleg csak terveket szöhet és önmaga még a programot sem állapíthatja meg. A munkaprogramot csak a pártokkal egyetértően és a pártok hozzájárulásával lehet megalkotni.

És ha junktim nincs, csakis a pártoktól függ, hogy legyen.

Azt mondja az egyik függetlenségi pártvezér, hogy a pártértekezleten a higgadtak né-

zete fog érvényesülni és hozzátette, hogy tehát a kiegyezést tárgyalni fogják.

Am nagy kérdés, hogy úgy történik-e? Még az is kérdés, hogy a higgadtak valamennyien aképen értelmezik-e a helyes politikát, hogy a higgadság a kiegyezés támogatása érdekében érvényesüljön?

Mert felmerülhet a bizalom és a türelem kérdése. Hogy biznak a pártok továbbra is a koalíciós program oly beváltásában, mely a nemzet részére hasznos eredményű lesz. Hogy vajon a türelmet továbbra is próbára tehetik anélkül, hogy viszont az ország lakosságának a bizalma teljesen el ne veszzen. A nyári szünet alatt alig volt néhány beszámoló beszéd és a képviselők nem tartották kötelességüknek, hogy a választókat a koalíciós program iránt továbbra is lelkesedésre buzdítsák. Ellenben minden, ami történt, e program ártalmára történt. A képviselők aligha oly benyomásokkal térnek vissza, hogy az ország közönsége őket a kormány mellett való további buzgó kitartásra ösztönzi.

S ezen fordul meg a munkaprogram kérdése és mindenféle junktimnak a sorsa.

Ha a bizalmatlanság oly mérvű lesz, hogy a pártokban szakadás keletkezik s ha számot tevő ellenzék alakul, akkor nemcsak a kiegyezés előterjesztésére vonatkozó ígéret nem fogja kielégíteni az uralkodónak a kormány iránt való várakozását, de még ha benyújtatnának is a kiegyezési javaslatok, semmi biztosíték sem lenne arra, hogy a kiegyezést egyuttal tárgyalják is. Hanem szintén a hangulattól függ, hogy vajon magának az indennitásnak a megszavazása is nem fog-e akadályokba ütközni. És ha például ama feltételt állítja a kormány elé egy ellenzéki csoport, hogy addig indennitást nem szavaz meg, amíg az alkotmánybiztosítékokat meg nem szavazhatja, akkor hiába tennének kísérletet, hogy házsabályrevízióval ériék el a célt, ebből csak az következne, hogy még nagyobb szakadások történnének s a helyzet alapján is válságossá fordulna.

Amikor tehát munkaprogramról beszélnek a beavatottak, akkor ezen bizonyára nem csekély jelentőségű körülményekről nem szabad megfeledkezni.

II. Vádanyag.

A pánádi esetet bizonyára senkinek sem jut eszébe helyeselni, de mentetgetni sem. Tárnyilagos szigorú vizsgálat szükséges és ha bűnösök vannak, azoknak példás megbüntetésé. A vizsgálat meg is indult és bizonyára alkalmunk lesz a történetekről megbízható leírást kapni.

De amily szomorú az eset, mint minden olyan, amikor a szenvedélyek felülkerekedve, akár katonák, akár nem katonák vérengzéseket követnek el, éppen oly szomorú az a tapasztalat is, hogy a pánádi esetből minő támadások keletkeznek Magyarország ellen. Már megkezdtek Bécsben a magyargyalázást, mert a verekedő katonák véletlenül honvédek voltak és folytatják azzal, hogy ime a magyarság a katonaságban fegyelmekkel s mi lenne az ármádiával, ha mind ilyen csapatok lennének s nem a példás közös hadsereg uralkodna. Mindenekelőtt megnyugtathatjuk őket, hogy a közös hadsereg bizony nagyon szánandó intézmény lenne, hogyha hiányoznék belőle a magyar legénység, feltéve természetesen, ha a hadsereg esetleg háborúk miatt volna szükség és nem a Gotterhalte hangjai mellett való parádézásra és kaszárnyaudvarok seprésére. Egyébként nem bánjuk, szállítsák le a magyar létszámot, hadd takarítsunk meg

vége valamit a mostani inséges időben katonaruhán, puskán és ágyun.

Másik része a tanulságoknak a pánádi esetnek nemzetiségi izgatásokra való kihasználása.

S itt lehetetlen megdöbbenés nélkül szemlélni, hogy mit művel a magyar országgyűlés egy tagja, Maniu Gyula országgyűlési képviselő, aki nemzetiségére nézve oláh, de mandátuma külön is kötelességévé tenné, hogy a béke megbontásától tartózkodjék.

Ez a Maniu Gyula most tele van dologgal. Mintha egy tuzat keze lenne, úgy dolgozik, ir, ir, írja a hajmeresztően kiszínezett tudósításokat, amelyeknek minden sora elárulja a piszkos tendenciát: úgy tüntetni fel a történeteket, hogy az oláhok teljesen ártatlanok voltak, ellenben a magyar honvédek égbekiáltó vandalizmust, állatias cselekedeteket követtek el csak azért, mert oláhokkal kerültek szembe. Az oroszországi zsidómészárlás színeit használja fel Maniu Gyula a leírásoknak színezésénél, a kinyúló agyvelő és asszonyok kiszaladt belei borzalmát tárva fel.

Világos a Maniu Gyula szándéka, hogy az ő tudósításai külföldre eljutva, ott a magyarellenes nemzetiségi agitáció céljait úgy elő fogják mozdítani, hogy különbet egész vagyonok árán se lehet szerezni. És világos, hogy az ő országgyűlési képviselői mivolta a külföldön megnyitja e célok részére az ajtókat, hisz már magyar részen is akadnak, akik elfogadják Maniu Gyulát.

Hát jól van. De igen szükséges, hogy ezt a nyári szereplést erősen megjegyezzük és különösen a Maniu Gyula parlamentbeli társai, nem a nemzetiségiek, hanem a magyarok is megjegyezzék, evidenciában tartsák és tőle számon kérjék. Tulajdonképpen a nemzetiségiekre is számot kellene tartani, ha fel lehetne tételezni, hogy megemberelik magukat és különböztetéseket tesznek, mit lehet és mit szabad a nemzetiségi politika czime alatt felhasználni s mit nem lehet és nem szabad.

Ha pedig van önéret a magyar államiség hivatott öreiben, akkor másképpen is felelőségre kell vonni Maniu Gyulát.

Ha a vizsgálat befejeződik és kiténik, hogy a tényállás nem az, amit Maniu Gyula előadott, ha kiténik, hogy Maniu Gyula rágalmazott és az ország békéjét megbontani igyekezett, hogy a hadsereget gyalázta: akkor nem maradhat el Maniu Gyulával a törvény előtt történő felelősségrevonás, nem maradhat el az ő büntetése.

Ennélfogva az államügyésznek is el kell olvasnia, hogy miket irogat és tétet közlé mostanság Maniu Gyula.

KÜLFÖLD.

Az orosz helyzet. Az orosz népszövetség főtanácsának titkára bejelentette, hogy azt a szent képet, melyet a jeruzsálemi patriárka a csárnak ajánlott és július 14-én érkezett Szent-Pétervárra, az egész főtanács ünnepeles módon fogja a csárnak átnyújtani. A „Russ” értesítése szerint az orosz népszövetség a csártól Stolypin ellenzése daczára választási célokra 50.000 rubelt kapott.

Vilmos császár találkozása Falleres elnökkel. Az „Indépendance Belge” párisi tudósítója arról a párisi hírről ad jelentést, hogy Vilmos császár nemsokára találkozni fog Fallières köztársasági elnökkel. Hír szerint ezt a találkozást a monakói fejedelem készítette elő. A találkozás állítólag Monte-Carlóban, az óceánográfiai intézet felavartása alkalmával fog megtörténni. Az ünnepegre több európai államfőt is meghívják. A német császárt több hadihajó is elkíséri és minthogy a

monakói kikötő hadihajók horgonyzására nem alkalmas, a hadihajók Villefranche előtt vetnek horgonyt.

A helyzet Portugáliában. Franco miniszterelnök, a mindenható diktator erőszakos rendszabályaival egyelőre elérte, hogy a forradalmi állapotok zaja lecsillapodott és izzó tüze legalább egyelőre látszólag elaludt. A nagy csend különben némileg a holt szezonnal is összefügg. A király nincs Lisszabonban és ez a zavargó elemeket legalább egyelőre visszatartja a zajos demonstrációktól. A fűrdőről visszatért ugyan már Carlos király, de nem mert a fővárosba menni, hanem egyelőre Cascaes kastélyban tartózkodik, hol többször fogadja Franco jelentéseit, amelyek része lehetőleg optimisztikusak és reménnyel töltik el az uralkodót, hogy sikerülni fog a jelenlegi kétségbeesett állapotból a rendes kormányzathoz visszatérni. A miniszterelnök mostanában mindenütt, ahol csak teheti, igyekszik elhíttetni, hogy ura a helyzetnek és miután teljesen bírja a korona bizalmát, a politikai zavartcsinálókon végre is diadalmaskodni fog. Bárha azt állítja, hogy mielőbb szeretne az alkotmányos állapponthoz visszatérni, meglátszik a taktikáján, hogy a választások kiírását lehetőleg halogatni igyekszik, mert nem sok jót vár a választásoktól, ha addig a talajt teljesen meg nem munkálhatja. A diktatura alatt kibocsátott rendeletek elsősorban a katonaság és az állami hivatalnokok helyzetének javítását célozza, a nép azonban, amely nem kapott semmit, még most is elégedetlen és az alkotmány sürgős visszaállítását követeli. Még erősebben tiltakoznak az ellenzéki pártok, ennek azonban nincs semmiféle gyakorlati hatása. A viszonyok alapos ismerői azt mondják, hogy a portugáliai lakosság alapjában véve nem is forradalmi hajlamu és hogy csak az álmodozók gondolhatnak arra, hogy Portugáliában a monarkiát hamarosan a köztársasági rendszer fogja föl váltani. A rendőrség nagyhangú felfedezései azokról a bizonyos bombagyárakról és összeesküvésekről nem sokat jelentenek, sokkal aggasztóbb tünet azonban, hogy az utóbbi időben a hadsereg körében, különösen a tengerészetnél a zendülésre való hajlandóság jelei mutatkoznak.

A marokkói veszedelem.

— Anarchia mindenfelé. —

Budapest, augusztus 30.

Az újabb táviratok szerint, a marokkói zavar már kezdi magát veszedelemmé kinőni. Az összes tengerparti városokban a benschülöttek és a környékeken táborozó törzsek magatartása oly fenyegető kezd lenni, hogy az európaiak a legrosszabbtól tartva, Tangerbe menekülnek, mely ez idő szerint még a legbiztosabb hely.

Drude tábornok egyelőre, amíg erősítéseket nem kap, nem fejtethi ki erősebb akcióit. Bár naponta érkeznek jelentések, melyek nagyobb ütközetekről számolnak be, de tekintve a csekély veszteségeket, inkább operett-harcokról lehet szó, melyben mindkét fél kerül a komolyabb összeütközést. A francziák parancsnoka mindenesetre igen helyesen cselekszi, hogy csekély haderejével nem bocsátkozik nagyobb vállalatokba, mert ravasz és amellet vakmerő ellenféllel van dolga, mely még sok véres eseménynek lesz okozója, ha a helyzet úgy kívánja, hogy Franciaország komoly lépésre szánja magát. A marokkói törzsek is csak nyugtalanítani akarják a kazablankai francziákat, mert döntő támadás a francia hajóhad lőtávolságán belül, kész esztelenség volna. Ha majd a viszonnyok a francia hadsereget arra kényszerítik, hogy komolyabb akciókba bocsátkozzék, akkor nagy és véres harcok színhelye lesz a marokkói partvidék.

A szultánról és sok ellenszultánról érkezett hírek annyira zavarosak és ellentmondók, hogy azokból vajmi nehéz tiszta képet alkotni. Fezben mindenesetre nagy dolgok történnek, melyek valószínűleg a mostani szultán detronizálására fognak vezetni, aki iránt a hatalmak sem viseltetnek különös szimpátiával, mert hiszen az ő erélytelensége okozója a mostani helyzetnek.

Tangerben is zavargásoktól félnek.

A Tribunának jelentik Tangerből, hogy az ottani olasz konzul tegnap az olasz gyarmat küldöttségét fogadta. Tekintettel arra, hogy a városban egyre jobban elharapódik az anarchia, a küldöttség arra kérte a konzult, hogy eszközölje

ki az olasz kormánytól egy hadihajó kiküldését. Az angol konzul tudtára adta az angol alattvalóknak, hogy zavargások esetén az angol követségen biztos menedéket fognak találni. Ha tehát zavargások törnének ki, haladéktalanul menjenek a követségre, akik pedig ott nem férnek el, azokat kellő biztonságot nyújtó szállodákban és védelemmel ellátott házakban fogják elhelyezni. A városban, amikor ezt az intézkedést megtudták, újból kitört a pánik, mert az angol konzul intézkedése arra vall, hogy a várost közvetlen veszedelem fenyegeti. Hivatalosan mindazonáltal kijelentik, hogy nincs semmiféle ok az aggodalomra.

Az európaiak menekülnek.

Tangerből érkezett sürgönyök szerint azok az európaiak, kik Fezből elmenekültek, hat napi utazás után elérték a tengerpartot. Az ország belsőjében még csak két európai ember van. Egy német, aki betegsége miatt nem távozhatott Marakesből és akinek a bizsagságért maga Mulej Hafid vállalt kezességet, továbbá pedig a brit konzuli ügyvivő, aki Alcasarban maradt, hol a törzsek megbizottáival tárgyal, hogy Maclean szabadonbocsájtását kieszközölje. A menekültek azt beszélik, hogy még jóformán ki sem tették lábukat Fez városból, amikor már megadták a jelt a fosztogatásra. Újabb hírek szerint az európaiak fosztogatása Fezben már tényleg megkezdődött. A Morningpost jelentése szerint az El Gebbas hadügyminiszter parancsnoksága alatt álló tangeri helyőrség azt a parancsot vette, hogy haladéktalanul induljon Fezbe.

Fezből az összes németek, köztük a konzul, a tiszték és ezeknek családjai, tegnap délben sértetlenül Laracheba érkeztek.

A törzsek támadása.

A 28-ikáról 29-ére virradó éjjel a marokkóiak részéről Kazablanka ellen intézett támadás alkalmával a francziák két halottat vesztek. Kettőn megsebesültek. Benschülöttek jelentései szerint 3000 médiuma törzsbeli harcoss Taddert közelében táborozik, de teljesen tétlenül viselkedik. Ugy látzik, hogy Hafid Mulej parancsait várják. Másrésztől azt beszélik, hogy a médiuma-törzs tárgyalni óhajt a francziákkal. A Tribuna jelentése szerint El Roghi, az egyik pretendens, meghalt.

A Havas ügynökség jelentése szerint Kazablanka előtt e hó 28-án gyilkos harc folyt. A francziák közül 3 ember elesett, 12 megsebesült.

Drude tábornoknak legutóbbi jelentése szerint a Taddert felé indítandó expedícióra két zászlóalj gyalogságot, az egész lovasságot, egy tábori és egy hegyi üteget szándékozik kiküldeni. Két zászlóalj gyalogság és egy tábori üteg a tartalékot fogja képezni. A spanyolok a város őrzetével járó szolgálatot fogják teljesíteni.

Az előnyomulást nagyban hátráltatja azonban a vízhiány és a szükséges szállítóeszközök előteremtése. Az összes használható öszvéreket, kocsikat és lovakat összeszedték.

A hegyi törzsek nagy gyűlést tartottak, amely gyűlésen arról tanácskoztak, hogy Maclean kaidra vonatkozólag milyen lépéseket tegyenek. A gyűlés, hír szerint, azt határozta, hogy Maclean ügyében tárgyalásokba bocsátkozik, előbb azonban a törzsek a sheriff csapatainak visszavonását követelik, amire jóformán nincs is szükség, mert a sheriff egyik csapata már visszavonulóban van, a másik pedig előreláthatólag pénz, lőszer és legénység hiányában már legközelebb Tetuanba vonul vissza.

A zsidók sorsa.

Az Alliance Israélite Universelle tangeri képviselője beszélgetést folytatott Mangin francia tábornokkal és Drude tábornokkal a zsidók jövőjéről Kazablankában. Az előbbi a következőket jelentette ki:

A zsidó-negyedet, épp úgy, mint az egész várost, újjá fogom szervezni. Értésíteni fogjuk önöket a tervbeveit reformokról és ezeket önökkel karöltve fogjuk keresztülvinni. A jelenlegi átmeneti korszakot arra fogjuk felhasználni, hogy a zsidó-negyedet, mint olyant, teljesen megszüntessük. A reformokat a zsidókkal egyitt fogjuk keresztülvinni, akikre minden körülmények közt számunka.

Drude tábornok következőleg nyilatkozott:

Meg vagyok győződve, hogy a zsidók az okkupáció által csak nyerhetnek. Az arabok arroganciája a zsidókkal, valamint az európaiakkal szemben meg fog szűnni. A hadműveletek befejezése után a város fel fog virágozni és a zsidók lesznek a közvetítők az európaiak és az arabok között.

Francia minisztertanács.

A Petit Parisien jelentése szerint a Rambouilleten holnap tartandó minisztertanács Picquart és Thomson minisztereknek a rabati, saffi-i, gogadori és mazagani rendőrség szervezésére vonatkozó javaslataival fog foglalkozni.

A bajai bank milliója.

— Wagner fogva marad. —

Budapest, augusztus 30.

A bajai sorsjegy-affér hőst, Wagner Sándort ma egész nap vallatta a vizsgálóbíró. Wagner egyre sir és fogadkozik, hogy ártatlan és csak a szerencsétlen félreértés áldozata. Ugyanígy állhatatossággal tagadja, hogy bűntársai voltak.

Wagner vallomása.

A kihallgatásról a következő részletek szivárogtak ki:

Január ötödikén vagy hatodikán — vallotta Wagner — eljött hozzám Cziklay sorsjegyelárusító ügynök, aki a bank megbízásából a sorsjegyet eladta részint készpénzért, részint pedig részletfizetésre. A részletfizetési sorsjegyeknél ugynevezett részletiveket használtunk, amelyeken a sorsjegyek után befizetett részleteket nyugtáztuk. Amikor Cziklaytól átvettem a részletiveket és összehasonlítottam azoknak számát a scontro-könyvben foglalt számokkal, észrevettem, hogy a scontro-könyvben a 703. számú részletív azok között van, amelyeket Cziklay visszahozott, mint el nem adottakat. A dolog meglepett, mert a scontro-könyv szerint a 703. számú részletívnek Ekkertéknél kellett lenni. Ekkor küldtem el Ekkertékhez, hogy mutassák be nekem részletívüket.

Másnap Ekkerté leánya, özv. Beke Béláné elhozta nekem az anyja részletívét. Ekkor derült ki, hogy a részletív száma 702. (Mellékesen jegyzem meg, hogy a részletiveknek a bank maga adott számokat egytől ezerig.) Ezen az özv. Beke Béláné által elhozott 702. számú részletíven a 2219-41-es sorsjegytétel árának addig lefizetett részletei voltak nyugtázva. Vagyis kétségtelen, hogy az Ekkerték által már részben lefizetett sorsjegy száma 2219-41 volt.

A Cziklay által el nem adott és a bankban általa depotba visszahelyezett 703. számú részletív a 2219-40. számú sorsjegyről szólt. Miután pedig a scontro-könyvben a 703. számú részletív Ekkerték neve mellé volt írva és kiderült, hogy ez tévedésből lett így beírva, ki kellett javítanom a tévedést, ami abból állott, hogy Ekkerték neve mellé a 702. számú részletívet jegyeztem be és egyúttal az ő jogos tulajdonukat képező 2219-41. számú sorsjegyet irtam, illetve javítottam bele, olyanképpen, hogy 0-t kivakartam és beleirtam az 1-est helyébe.

— Hogy lehet az, hogy ön olyan nagy tintafoltot ejtett azon a helyen, ahol a javítást eszközölte? — kérdezte a vizsgálóbíró Wagnertől.

— Az nap, — mondta Wagner — amikor ez történt, nagyon ideges voltam és mérgeződtem, hogy ilyen vaskos tévedések megtörténhetnek a bank könyveiben. Nagyon sajnálom, hogy nem vigyáztam, de idegességemben a tintatartót feldöntöttem!

— Ön első vallomásakor azt mondta, hogy a tollal freccsentett a könyvre. Tollal akkora pacczát nem lehet ejteni a papírra, mint egy ötkoronás, pedig a fölt még annál is nagyobb terjedelmű volt?

— Ezt úgy mondhattam, hogy nem emlékeztem vissza a dologra. De most már határozottan mondhatom, hogy a tintatartót felfordítottam!

— Jelen volt valaki ennél?

— Nem. Én a másik szobában csináltam a javítást, míg Bekéné és Cziklay már addig elkövetek.

— Volt jelen valaki a tévedés kiderítésénél, vagy tett ön jelentést erről az igazgatóság valamelyik tagjának?

— Schön igazgatónak jelentettem volna legfeljebb, de az akkor valahol a délvidéken üdült, talán Meránban, mert betegeskedett.

— Hogy derült ki, hogy a bank megnyerte a főnyereményt?

— Március hó elején visszajött Schön igazgató és elrendelte, hogy a még megmaradt sorsjegyeket adjuk el. Akkor én átnéztem azokat és a részletiveket is. Revidálás közben láttam, hogy a 703. számú részletív még nincs eladva; megnéztem a hozzátartozó 2219-40 számú sorsjegyet és úgy emlékeztem, mintha azt kihuzták volna valami kisebb nyereménnyel. A nyereménnyel utána nézve, meglepetve konstatáltam, hogy ez a sorsjegy, amely a bank tulajdonát képezte, a milliós főnyereményt ütötte meg. Ez örvendetes felfedezést azonnal tudattam Schön igazgatóval, aki másnap felküldött Budapestre. Itten aztán beváltottam a sorsjegyet. A beváltás után pedig azonnal publikáltattam, hogy a 2219-40 számú sorsjegy után a milliós nyereményt felvették.

— Tudhatta volna ön akkor, amikor január elején az Eckert-féle tévedést észrevette és kikorrigálta, hogy a 2219-40. számú sorsjegy, a melylyel a tévedés történt, nyert?

— Tudhatom volna, de nem tudtam, mert mint mondtam, csak márciusban vettem észre.

A helyzet Baján.

Baján a hangulat már megnyugodott. Az emberek, miután látják, hogy pénzüket veszély nem fenyegeti, lassan visszarakják tökéiket. Csak elvétve jelentkezik egy-egy fél, akit a bank akadálytalanul kifizet.

Reich Vilmos, a bajai kereskedelmi bank igazgatósági tagja a következőket jelentette ki:

— A bank nem tud semmiféle csalásról. Wagner teljesen ártatlan. Végzetes tévedésnek lehet az áldozata. Ki van derítve, hogy a bank jogos tulajdonosa a milliós sorsjegynek. Üzemünk zavartalanul működik. Hogy mennyire alaptalan hírek kerültek forgalomba, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a bajavidéki takarékpénztár bizik szoliditásunkban és váltóink jószágában.

Baján most már csak Wagner felesége kesereg férje sorsán. Az asszony sirva panasolja ura szerencsétlenségét. Tíz éve élnek a legboldogabb házasságban — mondta Wagnerné — és férje mindenkor jó férj és becsületes ember volt. Bizik istenben és az igazságban, hogy ki fog derülni férje ártatlansága.

Késő éjjel jelentik: A letartóztatott Wagner bajai főkönyvelő ügyében ma határozott a szabadkai királyi törvényszék vádтанácsa. A tanácskozás délután 4 órától fél 6 óráig tartott. Ekkor kihirdették az eredményt, mely szerint Wagner ellen az előzetes letartóztatást továbbra is fenntartják. Valószínű, hogy a vádтанács mai határozata következtében a vizsgálatot kiterjesztik a bajai ipari és kereskedelmi bank igazgató-jagjaira, valamint a pénztárnokra is.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pápa város képviselőtestülete ma közgyűlést tartott, melyen a bor- és hús-fogyasztási adó bérletével foglalkozott. A közgyűlésen említést tettek arról, hogy a miniszterelnök mint pénzügyminiszter a legutolsó expozéja alkalmával kijelentette, hogy a borfogyasztási adót a kormány már 1908. évre bér nélkül a városok kezelésébe bocsátja. E kijelentés dacára a pénzügyigazgatóságok újra megkötik a hároméves szerződést a városokkal a bor- és hús-fogyasztási adók bérbevétele tárgyában. Dr. Antal Géza indítványára a közgyűlés utasította a város polgármesterét, hogy szerezzen értesülést arra nézve, vajjon az 1908. évi költségvetésnek ez a tétele a miniszterelnök kijelentése szerint készült-e el és amennyiben ezen adójövedelmek továbbra is az állami bevételek között szerepelnek, hívja fel az összes törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsu városokat, hogy indítsanak akciót oly irány-

ban, hogy a városok régi joga és követelése már 1908. évben kielégítést nyerjen.

Szatmár városának Ávas-Felsőfalu határában 3621 hold erdeje van. A város törvényhatósága annak idején az erdőbirtok kitermelését határozta el. Árlejtést hirdetett, amelynek meghosszabbított határideje augusztus 19-én járt le. A törvényhatóság gazdasági szakosztálya augusztus 27-én kezdte tárgyalni az ajánlatokat és beható tárgyalás után az egyik ajánlattevővel megállapodásra jutott, amely szerint a kivágandó erdő holdanként 488-90 koronát jövedelmez a városnak készpénzben és tüzfában; másfél millió koronánál nagyobb lehát az eladási ár. Szatmár város gazdasági bizottsága tegnap délutáni ülésében fejezte be az előkészítő tárgyalásokat. Nyomban ezután a tanács tartott ülést, majd ezt követően a törvényhatósági bizottság Falussy főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést. A közgyűlés, amelynek ez volt az egyetlen tárgya, 31 szóval 10 ellenében magáévá tette a tanács javaslatát, amely szerint Szatmár városa az Ávas-felsőfalu bükk-erdő kitermelésére a Délmagyarországi faipari részvénytársasággal szerződik. A vállalkozó cég 100,000 korona kaucziót köteles tenni, köteles 200,000 korona költséggel a szükséges vasutat 1908. május 1-ig kiépíteni és ennek biztosítására 50,000 kőtbért tenni.

Kassa város tegnapi közgyűlése többek között a zárszámadást tárgyalta, amely 208,000 korona deficitet és 190,000 korona pótdóhátreléket mutat ki.

Mozgó képek.

Visszhang.

Messziről érkező utas sokat tud beszélni. Ezt tapasztaljuk most is, lépten-nyomon, amint a nyaralásból visszazárlingozó ismerősökkel találkozunk. Engemet a gondviselés azzal a jámbor türelemmel ajándékozott meg, hogy akármilyen hajmeresztő dolgokat hallok is, figyelemmel szedem magamba. Nem tiltakozom, nem kételkedem, még csak nem is mosolygok.

Sőt élvezek is. Mintha valami kedves Müncheni háusiát olvasnék. Az a fő, hogy kedves, elmés legyen az előadás. A többi mellékes.

Például tegnap is nagyon jól mulattam egy ismerős bácsi elbeszélésén, aki a köruton megfogott, bevonszolt egy kávéház terraszára és ott csokoládé fagyalt szopogatása mellett adta be a nyári élményeit.

— Ne gondolja — kezdte mondókáját, amint a pinczérel végezett — hogy valami flanczos, luksusz-fürdön voltam. Vagy talán azt gondolja, hogy a tengeren túl jártam? Dehogy! Alig néhány kilométernyire Budapesttől töltöttem nyolcz hetet. Egy egészen ismeretlen fészekben. Ahol senki sincs, semmi sincs. Se kaszinó, se cigány, se fürdő, se cabaret... különösen pedig „intelligencia“ nincs, mert éppen eme macskakörmök között írott hazai „intelligencia“ elől menekültem abba az istenhátamögötti lyukba.

Kérdő tekintetemre folytatta:

— Ugy-e ez meglepő? Ugy-e azt kérdezi, hogy hát mi vonzott oda, mi fogott meg abban az én saját buon retiroban? Erre is felelek, csak ne szakítson félbe: A szűzies szent természet. Az égnek meredő százasd tölgyek, a szédítő magas sziklabérczek, az erdei utak mentén csörgedező havasi patakok, a himes rétek a völgyek mélyén, a csillogó glecserek a hegyek csucsán...

— Nehány kilométernyire Budapesttől?

— Ugy-e egyszerű? És mindenkéül föl s mely valóban bámulatos dolgokat mond a feléje ordított kérdésre.

— Visszhang?

— Ugy van... visszhang. A berekedésig eltudtam vele diskurálni. És érdekes, hogyan fődöztem föl ezt a visszhangot.

— Nos?

— Egy szomszédos erdészleklből fiatal pár sétált a páfrányos gyaloguton. Egy szép kilátási pontnál leültek. A leány bokrétát kötött azokból az alpesi virágokból, melyeket a fiatal ember nyaktörő meredélyek szélén szakított. Hallgattak. Végre megszólalt a leány. „Mire gondol Valdemár?“ A legény elmerült a leány nézésébe és nem felelt. Ez megismételte a kérdést: „Mire gondol... feleljen hát... Valdemár, Valdemár!“ Ezt már kiáltotta és ekkor hangzott a tulsó sziklafal felől: „Vald be már!“

— A visszhang?

— A visszhang. És az ifju ezt felszólításnak tekintette s a leány lábához rogyva suttozta: Igen, bevalom... szeretlek, imádlak!“

— Érdekes!

— Ugy-e? Ettől kezdve folytonosan kísérleteztem a visszhanggal és roppant eredeti feleleteket kaptam. — Emlékszik néhányra?

— Várjon csak. Többnyire az újságlapokból vett hírekből faragtam kérdéseimet. Megkérdeztem például: „Mit mondasz, a jövő télen olcsón vásárlom a szénemet?”

— És mit felelt?

— „Nem”-et! Továbbá: „Mit érnek el azok, akik a milliárdos vagyont gyűjtik?”

— Felelet?

— „Agyontütik!”

— Hát az osztrákokról volt szó?

— Hogyne. Tudakoltam: „Jól csinálja Ausztria?”

— Halljuk!

— Mintha csak valami csacsi szólalt volna meg, olyan harsányan jött vissza a hang: „J—a!”

— Pompás... És van valami a dologban.

— Inkább magamtól, mint tőle kérdeztem: „Tulajdonképpen mik a cabaret-k?”

— Várjon... ne szóljon! Eltalálom, hogy mit felelt.

— Kiváncsi vagyok.

— Azt, hogy: „habarék!”

— Bravó. Arra a kérdésre: „Mennyit ér némelyik politikus?” ez a felelet jött: „Kuss!”

— Goromba!

— Hát még a tenoristáinkról mondott véleménye.

— Nos?

— Kérdés: „Milyen az operánk legjobb énekese?”

Felelet: „Kese.”

— Nyilván a Ló-hengrinre gondolt.

— Vagy Otel-lóra. „Szeretném tudni — faggattam egy izben — minek tartja azt, aki bement Kazablankába?” Az én légi barátom gyorsan rámondta: „Kába!”

— Nagyszerű. De valamit kifejejtett.

— Mit?

— Emlékszik: egy szép napnyugtakor megkérdezte a visszhangot: „Mit gondolnak az emberek, ha mindcseket elmondom künn, bent... föl, lent...?”

— Ah?!

— És az ekho így felelt: „füllent!”

Embereim kissé sértődött grimaszát vágott, de azután nevette csapott a vállamra:

— Kitérő; haha! nem rossz... si non e vero...

Kezelt és egy szomszéd asztalnál másik ismerőséhez ülve, elől kezdte a meséjét:

— Ne gondolja kérem, hogy valami fiáncos helyen töltöttem a nyarat...

Rosta.

TÁVIRATOK.

A hágai konferencia és a porta.

Hága, augusztus 30. (Saját tudósítónktól.) A békebírók vizsgáló-bizottságának tegnapi ülésén Mérey Kajetán tiltakozást jelentett be a nyilvánosságra szánt jegyzőkönyvek szövegezésé ellen, mert azokból a jegyzőkönyvekből a kívül állók nem kaphatnak tiszta képet a tárgyalásokról és ő maga is sok önkényes toldást állapított meg. Bourgeois elnök védelmébe vette a titkárságot.

Konstantinápoly, augusztus 30. A porta körében azt beszélnek, hogy Tevfik pasa külügyminiszter legközelebb Európába utazik, hogy a hatalmáknál tiltakozzék az ellen, hogy a hágai konferencia az állandó döntőbírók szempontjából Törökországot a másodrangú hatalmak közé sorolta, ami a portánál nagy elkeseredést szült. Mehemed Ali Beyt, Izet pasának, a szultán második titkárának fiát washingtoni nagykövetté fogják kinevezni. Minthogy a Törökország osztrályozására vonatkozó hágai határozatra Északamerika kezdeményezése adott alkalmat, a nagykövet kinevezését ezzel hozzák összefüggésbe. A portán ma rendkívüli miniszteri tanácskozás volt, amelyen Izet pasa, a szultán titkára is résztvett.

A számoszi fejedelemség.

Konstantinápoly, augusztus 30. A számoszi fejedelem ellen emelt vádak vizsgálata alapján a tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy Karatheodori Konstantin fejedelem felmentését fogja ajánlani. A fejedelem ellen azt a vádat emelték, hogy szeparatistikus törekvései vannak. Utódjául Georgiadis György semmitőszéki bírót emlegetik, aki jogi tanulmányait Németországban végezte és egy alkalommal helyettesítette már a számoszi fejedelmet. A lapok hivatalos bekezdése szerint Georgiadis György semmitőszéki tanácsost számoszi fejedelmé nevezték ki.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, aug. 30. Gabonátözsde. Zárlat. Buza irányzata szilárd, augusztusra 90³/s K., szeptemberre 89¹/s K. Tengeri szilárd, augusztusra 60¹/s K.

Csikagó, aug. 30. Terménytözsde. Zsir szeptemberre 8.95, tegnap 9.90, októberre 9.07, tegnap 9.02. Szalonna short clear 8.81, tegnap 8.81 Sertészsir szeptemberre 15.45, tegnap 15.47.

New-York, aug. 30. Terménytözsde. Gyapot. New-Yorkban 13.55, aug.-ra 11.62, nov.-re 12.29. New-Orleansban 13¹⁰/10. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45 Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 10.78. Zsir. Vestern Steam 9.45 Rohe festvérek 9.60. — On 36.00—36.25 Réz 20.00—20.75.

Véres családi dráma.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 30.

Egy szerencsétlen, sokat hányatott életű ember szörnyű tragédiát játszott ma végig a nyílt utcák során. Revolvert fogott a feleségére és hat lövéssel kioltotta az életét. Gitting Károly a dráma hőségének a neve. Idehaza mészáros mesterember volt, de rosszul ment sora, kivándorolt tehát Amerikába, ahol más keresetforrás után látott és elég tisztességesen meg is élt belőle. Utóbb ki akarta hozatni maga után a feleségét is, aki azonban nem akart hozzá kimenni. E miatt keseredett úgy el a szerencsétlen ember, hogy egyenesen gyilkolni jött haza Amerikából.

A dráma részletei a következők:

Gitting Károly mészárossegédét öt esztendővel ezelőtt feleszerelt egy huszonegy éves leányba, Gruber Bertába, aki szegény családból származott s mint fodrásznő tartotta főnn magát és szülőit is. Ő sem idegenkedett a fiatalembertől s így hamarosan egy pár lett belőlük. Házasságot eleinte nagyon boldog volt. Az első évben született egy kis fiuk, azután pedig egy kis leányuk. A család boldogságát azonban később megromlott a szükség. Gitting, a mikor már két esztendeje házas ember volt, egyszerre csak munka nélkül maradt. Mindenfelé járt, hogy helyet kapjon, de hiába. Akkor aztán az itálra adta magát bánatában. Sokat kimaradozott és elhanyagolta családját. Az asszony többször intette, hogy hagyjon föl a könnyelmű élettel, az elkeseredett ember meg is fogadott mindent, de nem tudott már a jó utra térni. Emiatt azután az asszony egy napon otthagya, a gyermekeivel együtt, visszament a szüleikhez s folytatta a fodrásznőmesterséget.

A férfit nagyon megrendítette az asszony elhatározása és kérte, hogy térjen vissza hozzája, ígérte, hogy dolgozni fog és megtesz mindent, amit csak kíván. Az asszony azonban nem hitt neki többé. Erre aztán Gitting, látván, hogy itt ugy sem boldogulhat, elhatározta, hogy kivándorol Amerikába s ott fog szerencsét próbálni. Tervét közölte a feleségével is, aki helyeselte s megígérte az urának, hogy ha Amerikában megélhetést biztosít mindnyájuk számára, akkor utána megy a gyermekeivel együtt. Gitting elutazott és New-Yorkban csakugyan talált is alkalmazást.

Erre irt a feleségének, hogy jöjjön utána, mert van már biztos kenyere. Pénzt és hajójegyet is küldött az asszonynak. Az asszony azonban nem bizott benne, hogy térje komolyan a javulás útjára tért, még mindig dologkerülő, iszákos embernek tartotta és nem mert elindulni a nagy utra. Gitting most már, mivel látta, hogy a leveleinek nincs foganatja, hazajött Newyorkból, fölkereste a feleségét, hogy magával vigye. Eleinte könyörgött, utóbb fenyegetőzött, de hiába volt minden, az asszony hajthatatlan maradt. A férj erre megint kiment Newyorkba, ahonnan eleinte ismét levélben hívogatta a feleségét, majd másodszor is hazajött, de ezúttal sem tudta rávenni az asszonyt, hogy kövesse. Ekkor már nagyon elkeseredett a szegény ember. Harmadszor is kiment Amerikába, de megmondta a feleségének, hogy ha most is hiába hívja majd, akkor majd hazajön és megöli.

Alig ért ki Gitting Newyorkba, máris levelet irt a feleségének, hogy jöjjön utána. Az asszony azonban nem is válaszolt a levélre. Gitting most már fenyegető leveleket kezdett küldözgetni, azt irta az asszonynak, hogy hallgasson rá, mert különben hazajön és elpusztítja. A levelekre természetesen nem jött válasz, de idegenek azt beszélték Gittingnek, hogy a felesége meggyűlölte őt és sohasem fog többé hozzá visszatérni, mert féslett életmódot folytat, katonatiszt udvarlói vannak. Gitting erre hajóra ült s jött hazafelé, szívében lobogó boszuvágygyal. Egy héttel ezelőtt érkezett Budapestre. Egyenesen ment az Aranykakas-utca 5. számú házába, ahol a felesége lakott a szülőivel. A hitestársak közt heves jelenet volt. A férj utóbb már nem akart egyebet, csak hogy a gyerekeit adják neki oda. Az asszony azonban erre sem volt hajlandó s amikor az ura megint fenyegetőzni kezdett, kiutasította.

Gitting ment, de boszút esküldött. Közben Budán sok mindenféle rosszat hallott az asszonyról, akit most már halálra keresett. Hat lövető revolvert vásárolt és ma reggel lesbe állt. Egy jó darabig távolról kísérte az asszonyt, aki a Disz-tér 15. számú házában Madarász Viktor fűszerkereskedő feleségéhez ment, akit állandóan fésült. Mikor innen kilépett, az ura ismét követte, majd egyszerre nagyot ordított és az asszony felé rohant. Gittingné megfordult és mikor az urát megismerte, gyors futással iparkodott előle menekülni. A férfi utána. Az asszony a Királylépcsőn szaladt le, hogy a szűk Csónak-utcán fusson tovább. Még le sem ért azonban az utolsó lépcsőn, mikor az ura revolveréből egy golyó találta. Majd gyors egymásután még kettő. Ekkor Gitting háromnégy fokot ugorva le a lépcsőn utolérte az asszonyt és még háromszor belelőtt. Gittingné a szűk Csónak-utca és a Királylépcső közvetlen torkolatánál holtan hanyat vágódott.

A golyók közül kettő a fejébe, kettő a lapockájára alatt a tüdejébe, kettő a hátába fúródott. Azok a lövések ölték meg, amelyek a tüdejét szakították keresztül.

A gyilkos a dráma után futni kezdett, de az utca közönsége föltartóztatta s átadta a rendőröknek, akik a revolverdörrenésre futottak össze. Gittinget a II-ik kerületi kapitányságra kísérték, ahol az inspekciós tiszt azonnal kihallgatta. Kihallgatásakor azt mondta, hogy elkeseredésében ölte meg a feleségét, aki őt elhagyta, hogy rossz lehessen s még gyermekeit sem adta ki neki. A főkapitányságtól fél tizenkettőkor érkezett meg a bizottság a gyilkosság színelőlyére. Érintetlenül fekteték meg őt az asszony, akin rózsaszínű ingblúz és fekete szoknya volt. Barna haja szétbomlott, olcsó szalmakalapja és a mesteriségéhez tartozó fésűk mellette heverték. Amint hanyatt fekteték, kinyitott fekete napernyőjét erősen szorította jobb kezében és csinos, sápadt arca védve volt az erős napsütéstől. Homlokán két vékony vérsáv piroslott. Miután a bizottság konstataulta a beállott halált, Gittingné a törvényszéki bonczitani intézetbe szállították.

A gyilkos férjet valószínűleg már holnap beállítják az ügyészségre.

EGYETÉRTÉS.

Szeptember hó 1-ével új előfizetést nyitunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejár, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díj-talanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.

Negyedévre . . . 7 kor. — fill.

Félévre . . . 14 kor. — fill.

Egész évre . . . 28 kor. — fill.

A fürdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhivatalkunkban idejekorán bejelentik. Ebben az esetben sziveskedjenek mindig legutolsó lakhelyük címét is közölni.

UJDONSÁGOK.

Diplomások és diplomátlanok.

* * *

A műszaki teendő terén a nagygényű diploma hadat üzent a diplomátlanok hadának és kistúrgetett a kormánytól egy törvénytervezetet, amelyik *diplomás* mérnök- és építész-kamarák kínai falával akarja kiszorítani a diplomátlanokat a műszaki munka teréről.

Szomorú ügy ez, mert kenyérharc s nincs keserűbb látványosság ezeken a földi téren, mint amikor ember hadjáratot visel ember ellen egy falat ennalóért. Egyformán sajnálatraméltó ilyenkor támadó és megtámadott, győző és vereséget szenvedett. Mert bizonyára nem szeszély, nem különös passzió hajtja a támadót sem a küzdelemre, hanem a szükség, a keserű kényszerítés. Ez az emberi szempont. A köz szempontjából pedig megdöbbentő ez a harc azért is, mert a praktikus alkotómunka emberei kélnék benne egymás ellen kenyérrig versenyre, holott itt körülöttük annyi sok lenne még az alkotni való s a kultúrát csináló teendő. Ebben az országban most vár megteremtésre az ipar, ezután kell csatornázni a termő erejéből kiszikkadt földeket, intenzívművelésre berendezni az elhanyagolt bányákat, újjáépíteni a városokat, kibővíteni a vasúthálózatokat s ebben az országban a műszaki ember számára még sem terem annyi kenyér, hogy azt egymástól el ne kívánja!

Ha egyéb nem, ez a tünet bizonyítaná, hogy dehogyan vagyunk fejlődő, nagytrő ország. Kicsi, tepsedő sárgombóc vagyunk Európa viruló virágos kertjének közepén. Sem erő, sem kedv, sem magasra trő hajlandóság bennünk, hogy a határokon belül nagyot műveljünk.

Hogy a harc egyáltalában kitört, abból ez a szomorú konkluzió. Ami pedig magát a harcot illeti, abban a szimpáthia határozottan a diplomátlanoké. Ezerkétszáz intelligens, felsőbb ipariskolát végzett gépész és építő marad rögtön kereset nélkül, mihielyt a tervezet törvényre válik, holott ez az ezerkétszáz ember ma jól és becsületesen megfelel feladatának. A műszaki munka különben is kilenczven perczentben gyakorlati tapasztalás, csak tíz százalékban könyvekből elsajátítható tudomány. Az egyszerű építőmestereknek, földmérőknek, közsőrűköszereknek, akik hivatásukhoz mérten eddig sem fogtak magasabb képesítésű műszaki előkelőségnek fentartott munkához, éppen elegendő tudományuk volt annak az elvégzéséhez, amire vállalkoztak. A közönség pedig, amint eddig nem tett ellenük kifogást, úgy ezután is meg lett volna velük elégedve.

A létért való küzdelemnek sebesültjei és halottjai vannak. De ha ez már elkerülhetetlen, győzőn a jobb, a gyakorlottabb, az adott alkalomnak megfelelőbb. Az életre, a szabadversenyre kell bízni az osztályozást s ne tekintjük sorsukat eldöntő faktornak a buta papirost.

Ben.

Napirend. Napár. Szombat, augusztus 31. — Római kath.: Rajmund hv. — Protestáns: Kémence. — Görög-orosz: augusztus 18. Flor. és L. — Zsidó: Elul 21. Szabath. Kl. Thova 3. 4. P. — A nap köi: reggel 5 óra 10 perczkor, nyugszik: este 6 óra 43 perczkor. — A hold köi: éjjel 11 óra 11 perczkor, nyugszik: délután 1 óra 54 perczkor. — A műszaki teendő nem fogadnak. — A budapesti lövészok nyári meetingjének utolsó napja kezdődik d. u. 8 órakor. — A Budapesti Inarospédek Egyesületének táncmulatsága Pálya-u. 3. sz. alatt. — Az Uránia Kirgóléri szalonja nyitva délelőtt 9-10 óráig. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítás nyitva délelőtt 9 óráig. — A Magyar Nemzeti Múzeum asványtára nyitva délelőtt 9 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva délelőtt 10 óráig. — A Póvárosi Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Történelmi Arcképesarnok zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Művészeti Múzeum nyitva délelőtt 10-1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A nyilvános könyvtárak zárva.

— **Személyi hírek.** *Klotild főhercegnő* és *Mária orleánsi hercegnő* tegnap este *Szirmay grófnő* udvarhölgy kíséretében Tátrafüredre utaztak. A fenségek a szeptember hónapot Tátrafüreden fogják eltölteni, ahol *Klotild főhercegnő* villájában szálltak meg.

— **Márffy Albin** miniszterelnökségi államtitkár Soneveningenből, ahol szabadságidejét töltötte, hazaérkezett és átvette hivatalos ügyeinek vezetését. — **Heinrich Gusztáv** min. tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia főtájkára szabadságáról visszaérkezett és átvette hivatala vezetését.

— **György görög herceg** eljegyzése. Kopenhágában **György görög herceg** eljegyezte **Bonaparte Mária** hercegnőt.

— **Az anyaczárnó utja.** Az özvegy orosz czárné ma délután 3 órakor a Sarksillag-yachton Krisztániába érkezett. Az erőd és a kikötőben levő hajók üdvözölő lövéseket tettek.

— **Erzsébet királyné-múzeum a Várban.** Az előkelő magyar társaságban régebben megpendítették azt az eszmét, hogy az Erzsébet királynéra vonatkozó emléktárgyakból muzeumot létesítenek. A muzeumban helyet foglalnának a megboldogult királyné volt lakosztályának berendezésén kívül az ő emlékalbumai, képei, pipereszei, valamint a könyvei, amelyek főképpen magyar nyelven írott művek. Ezek az elhelyezendő tárgyak hat szobát vesznek igénybe és olyan módon rendeznek el, hogy a muzeum tulajdonképpen hű mása volna annak a hat szobának, amelyekben Erzsébet királyné életében lakott. A királyné egykori környezete eredetileg azt tervezte, hogy a királyné emléktárgyait a Nemzeti Muzeumban helyezi el. A muzeum régiségtárában látható is néhány emléktárgy, amelyek a megboldogult Erzsébet királynéra vonatkoznak. Így például a királynénak az a fekete ruhája, amelyet az 1896-iki kiállítás megnyitásakor viselt, fekete legyezője, több albuma, stb. A királynéra vonatkozó összes emléktárgyakat azonban a helyszűke miatt nem helyezhették el. Most a királyi udvartartás a muzeum kérdésében, hogy azt a budai királyi palotában állítsák fel. A muzeumot azonban nem a megboldogult királyné egykori lakosztályában fogják berendezni, hanem a várpalota krisztinavárosi részének első emeletén levő azon helyiségekben, amelyeknek szomszédságában a koronát őrzik. Az Erzsébet-muzeumot a közönség részére is megnyitják.

— **Báró Beck szabadságon.** Az osztrák miniszterelnök, báró Beck, Velenczében tölti szabadságát. Tegnap a miniszterelnök nevével megtekintette a kiállítását. A miniszterelnököt a közönség nagy rokonszenvvel üdvözölte.

— **Edison beteg.** A civilizált világon mindenfelé igaz részvétet fog kelteni az a hír, hogy a modern világ legnagyobb lángelméje, **Edison Alva** Tamás súlyos idegban megbetegedett. A nagy föltaláló jelenleg Akronban, Ohio államban anyjánál tartózkodik s az orvosok tanácsára még legbizalmasabb barátai sem látogathatják meg, mert az orvosok föltétlen nyugalmat ajánlottak a betegnek. — New-Yorkból éjjel érkezett sürgöny szerint — Edison állapota aggasztó. Több orvos van körülötte és látogatókat nem bocsátanak hozzá. Kezelőorvosai a megőrüléstől féltik Edisont, aki már évek óta álmatlanságban szenved és krónikus fejfájás kínozza a túlfeszített munkától.

— **Lueger állapota.** **Lueger** állapota állandóan kielégítő, úgy hogy a polgármester holnap Neubruckba utazik.

— **A monakói fejedelem utja.** Ha a nagy hatalmak uralkodói utra kelnek, akkor a lapok soha se mulasztják el a következő magyarázatot hozzáfűzni: hogy az uralkodó ily hosszabb utra indul, ez kétségtelen jele annak, hogy az országban rend van. — Ezelőtt vagy két hónappal Albert monakói fejedelem Alisz hercegnő nevű jaktján északi tudományos utra indul. Tehát az országban rend volt, Monte-Carlóból semmi nyugtalanító hír nem érkezett. A fejedelem most visszatért utjáról és a napokban Trondjembé érkezett, honnan folytatja utját hazafejé. Nem kell sietnie: — Monte-Carlóban még mindig rend van. Az idegenforgalom nagy; pénz van bőven, a bank kitűnően vezeti az ország ügyeit.

— **Tífuszjárvány Kecskeméten.** Kecskemétről érkezik a híradás, hogy ott két hét alatt a tífuszbetegedések száma úgy felszökött, hogy most már az epidémia jellegét öltötte. Eddig körülbelül *hatvan megbetegedést* jelentettek be a hatóságoknak és három tífuszbeteg a napokban meghalt. A városban igen nagy a rémület, mert a járványt minden valószínűség szerint a *rossz ivóvíz* okozza. A hatóság minden intézkedést megtett a járvány elterjedésének megakadályozására. Kecskeméten évek óta nem fordult elő ennyi tífuszese!

— **A német császár a leszerelésről és a bowletról.** A leszerelés eszméje, amelyet most a hági kongresszus megnyitása előtt fölvetettek, nagyon is nem új. A népek lelkeiben kifejezett és ki nem fejezett vágy gyanánt régóta élt. Majdnem oly régi idők óta, amely régen szípolozza a militarizmus molochja a népeket. De hogy fölvetődött államférfiak és uralkodók között s eszmecsere tárgya is volt, az kitűnik a német császár egyik leveléből, amelyet most hoztak nyilvánosságra. Egy német folyóirat ugyanis **Levi Primo Crispinek** több levelét közli. Ezeknek a leveleknek egyike részletesen elmondja, hogy mi volt a véleménye I. Vilmos német császárnak a leszerelés kérdésében. A levél Nápolyban, 1893. július 6-án kelt s így szól:

„Vilmos császár győzött és megkapja a kívánt katonai törvényt. De mi következik azután? A pápával a leszerelés kérdéséről beszélgetett s reméli, hogy azt egy európai kongresszus fogja megkötni. XIII. Leó pápa úgy mutatta, hogy örül ennek a gondolatnak, nem mintha biztosan fordíthat. Franciaország nem fogja elfogadni a tervet, amint Oroszország és Ausztria nem fogadta el, amikor III. Napoleon felvetette. Abban az időben még kongresszusra sem lehetett összehívni a hatalmakat. S mit teszünk mi? Nekünk nem kell fáradsunk a leszerelés érdekében, mert már ugyanis — leszereltünk. Barátságos öleléssel, hive

Crispi.“

Itt említjük meg, miután a német császárról van szó, hogy Vilmos császár balesete alkalmából a „Schles. Rundschau“ ezeket az érdekes dolgokat közli: A német hadsereg tisztjei körében még mindig fennáll az a nagy Frigyes idejéből eredő szokás, hogy annak a tisztnek, akivel megtörtént az a szerencsétlenség, hogy a nyeregéből leesik, kötelessége tisztársainak bowlet fizetni. Ennek a szokásnak legutóbbi balesete alkalmával, mely olyan szerencsés módon végződött, Vilmos császár is alávetette magát. Mint ugyan is utólag kitűnt, a császárnak, amikor leesett a lóról, rögtön eszébe jutott a régi szokás és így szól a környezetében lévő tábornokokhoz:

— Ez a tréfa nekem nagyon drága lesz, mert bowlet kell fizetnem az egész hadtestnek!

— **A pestis.** A Lokalanzeigernek táviratozzák New-Yorkból, hogy San-Franciscoban még mindig nem rendelték el a vesztegzárt, noha kétségtelen, hogy a chinai vizekről jövő hajókon hurcolták be a pestist és a veszedelem igen nagy.

— **A női szabómunkások sztrájkja.** A mai napon már csak részleges a női szabómunkások sztrájkja, mert harmincz munkaadó teljesítette minden tekintetben a memorandumban támasztott követeléseket s ezeknél most már kevés híján négyszáz férfi és női munkás dolgozik. A sztrájkoló módosított követeléseik sorozatát, amely a darabszám munkát föntartja, de az árszabály dolgában engedelményeket tesz, beteresztették a munkaadóknak, akik ma délután az ipartestület helyiségében összeült nagygyűlésükön tárgyalták a követeléseket. Holnap újra egyezkedő tárgyalást tartanak, amelyen a mai nagygyűlés határozatát terjesztik elő. A sztrájkoló munkások most már biznak benne, hogy a holnapi tárgyalás meghozza a békét. Azt mondják, hogy a kereskedők az újban módosított követeléseket elfogadják majd annál is inkább, mert már harmincz munkaadó elfogadta. Remélik továbbá, hogy a kismesterek is engedni fognak, mert belátják, hogy ha kiegyeznek, az új rend nem ró rájuk olyan nagy áldozatot, amit el ne bírnának. Ma éjjel már meg is indultak ebben az irányban a tárgyalások, eredményre azonban nem vezettek s azokat holnap folytatni fogják.

— **Jubileum.** A régi gárda egyik kiváló tagja, **Gielhof Sándor** posta- és táviró főtiszt ma ülte állami szolgálatának negyvenedik évfordulóját, mely alkalommal a m. kir. posta utalványok központi leszámoló hivatal tisztviselői lelkes ovációban részessítették szeretett kartársukat.

— **A bécsi automobilmerénylőt elfogták.** Késő éjjel jelenti bécsi tudósítónk, hogy **Brosch Tivadart**, a bécsi automobilmerénylőt Genuában *letartóztatták*. A letartóztatást a genuai konzulátus táviratozta meg a bécsi rendőrőrnökségnek. Broscht mint katonaszökevényt ki fogják szolgáltatni az osztrák hatóságoknak.

— **A székesfehérvári sztrájk.** *Handler Gyula és Forgács Dezső* eltávolítása után Fehérvárott helyreállott a nyugalom. A sztrájkolók egyre növekedő számban jelentkeznek újrafelvételért munkaadóknál. A betűszedők és nyomdászok, akik a sztrájkolók élén álltak, munkába léptek. A nyomdákban rendben folyik a munka. A kőműveseken és ácsmunkásokon kívül, akik hosszabb idő óta bérharczban állanak, a szabók, cipészek és lakatosok egy része sztrájkol. Ma délelőtt sztrájkba léptek a péksegédek is, bejelentvén *Réh* rendőrkapitánynak, hogy sztrájkjára vonulnak. A főkapitány a sztrájkjára nem adott engedelmet. A rendőrség ma délelőtt letartóztatta *Klein* Károly ácssegédet, a szociáldemokrata párt elnökét, akit magánosok és hatóság elleni erőszakkal, magánlakással és igaztással vádolnak. Kleint, akivel a letartóztatottak száma tizenöt, még ma átkísérték az ügyészség fogházába. A városban teljes a nyugalom, a csendőrség azonban mégis készenlétben maradt. — Ujabbán jelentik: A sztrájkoló munkások ma délután a Székesfehérvárról Komárom felé haladó személyvonatot a nyílt pályán megállították. A 3. számú órháznál ugyanis a pályán egy nagyobb embecsoportot vett észre a pályatesten, mire merénylőre gondolt s megállította a vonatot. A munkások ezt látva széjjelfutottak. A vonat személyzete ezután átvizsgálta a pályatestet, de mindent rendben talált, mire a vonat 10 percznyi késéssel tovább ment. A rendőrség nyomozza a garázdálkodókat.

— **Alapítványok Törley József emlékére.** Csantavéri *Törley József*, a világhírű magyar pezsgőgyáros oly váratlanul halt meg, hogy nem állott neki módjában végrendeletileg intézkedni a közintézményekről és a jótékony, meg a kulturális hagyományokról. De miután ezekről életében feleségével több ízben beszélt, az özvegy teljesíti *Törley* ebbeli akaratát s kétszáz ezer koronányi összeget adományoz a fenti célokra. Ez olyan tekintélyes összeg, amely bizonyára maradandóvá teszi *Törley József* emlékét. A pénzből ötvenezer korona a pezsgőgyár személyzetének nyugdíjalapját illeti, amelynek *Törley* csak néhány év előtt kétszáz ezer koronát adott, míg a százötvenezer koronából kisebb-nagyobb összegeket kaptak a következők: Budapest. Szabadka. Csantavér község. Budafok szegényei. A Gyermekbarát-Egylet. Ingyenkenyér Egyesület. Ingyentej-Egylet. Hajléktalanok Menhely-Egylete. Országos Gyermekvédő-liga. Budapesti Szűnidei Gyermektelep. Országos Gyermekvédő Egyesület. Nyomorékgyermekek Otthona. A czég hivatalnokai, munkásai- és szolgálói nyugdíjintézete. Budapesti Szegénysorsú Tüdőbetegek Szanatórium-Egylete. Stéfánia Gyermekkórház. Belvárosi Napközi Otthon. Budapesti VIII. ker. Közfőkönyvtári-Egylet. Gyógyult Elmebetegeket Segélyező-Egylet. Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete. Ferencz József Kereskedelmi-kórház. Budapesti Önkéntes Mentő-Egylet. Menza Akadémia. Nemzeti Színház Nyugdíjalapja. Magyarországi Artista-Egylete. Magyarországi Gépészek és Kazánfűtők Munkaközvetítő Betegsegélyező- és Temetkezési-Egylete. Magyarországi Kereskedelmi-utazók Egyesülete. Magántisztviselők Országos Nyugdíjintézete. Kereskedő Ifjak Társulata. Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete. Székesfehérvári m. kir. Államrendőrség Tisztikarának Nyugdíjpótló- és Segélyező-Egylete. Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata. Vendéglősmenhely. Budapesti szakirányú tanonciskola. Budapesti Kávésipartársulat. Budapesti pinczerek szak- és munkaközvetítő egyesülete. Budapesti Pinczeregylet. Szállodások, Vendéglősök, Korcsmárosok, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíj-Egyesülete. Magyar Szakírók Országos Egyesülete. Fővárosi Hírlapkiadó Tisztviselők Egyesülete. Otthon Írók és Hírlapírók Köre. Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete. Budapesti Újságírók Egyesületének Segítőalapja.

— **Hajótörés.** Hamburgi hírek szerint a *Ptussia* nevű vitorláshajó, amely Nordfolkból Port-Thownsendbe indult, Délnyugat-Ausztráliában elsüllyedt. Johnson kapitány agyonlőtte magát. Tizennégy utas és négy matróz vízbe fullt.

— **Letartóztatott herceg.** New-Yorkból jelentik, hogy Vilmos svéd herceget, amikor automobilon Brooklynbba ment, egy rendőr gyorshajtásért letartóztatta. Egy magasrangú hivatalnok igazolta a herceget és erre szabadon bocsátották.

— **Szerelmi dráma.** Tompa János őrsi legény revolverrel háromszor rálőtt Molnár Mária falujabeli jómódu leányra, mert az nem akarta viszonozni szerelmét. A leány halálosan megsebesült. A legény aztán agyonlőtte magát.

— **A pánádi zavargás.** A pánádi zavargás dolgában *Kozdry* Péter hadbíró a helyszínén folytatja a vizsgálatot. A vizsgálat eddigi adatai szerint is megállapítható, hogy a halálesetekről szóló czélzatos hírek nem felelnek meg a valóságnak. A pánádi zavargás alkalmával haláleset nem történt. A katonai és polgári hatóságok részéről párhuzamosan folyó vizsgálat során az már eddig is kétségtelenül beigazolást nyert, hogy a honvédek nem vezényszóra, vagy parancsra használták a fegyvereiket, hanem látva hogy egy izgága csoport támadólag behatolt abba a helyiségbe, ahol a tisztek tartózkodtak, a támadó tömeggel szemben a tisztek és a szorongatott őrség védelmére siettek. Így keletkezett a verekezés a katonák és a támadó tömeg között. A katonaság tehát nem volt a kezdeményező. A tömeg támadó fellépését az előzte meg, hogy egy pánádi román bement a tisztek közé és kötekedő, sőt gyalázkodó kifejezésekkel is arra kényszerítette az egyik tisztet, hogy őt a helyiségből eltávolítsa. Az eset részleteit a folyamatban levő vizsgálat lesz hivatva teljesen megvilágítani, de az eddigi adatokból is már kétségtelenül megállapítható, hogy ebben az egész zavargást provokáló összeütközésben is a katonaság önvédelemre kényszerítette.

— **Lezuhant szikla.** A lupény-livazényi új országút építésénél egy nagy kőszikla, melyet a munkások alulról kezdtek vésni, ma a munka közben hirtelen lezuhant az alatta dolgozó munkásokra. A munkavezető és egy munkás azonnal meghalt, tizenegy munkás súlyosan megsebesült. A vizsgálatot megindították.

— **Ujjászervezet Leár király.** Egy szó nyilat át a hazán és ez a szó azt mondja: czudar az élet! És mert czudar, meg nehéz az élet, tehát a hasonlított és foglalkozásu emberek kiadják a jelszót: — szervezhedjünk! Ennek a szervezkedésnek az első eredménye az, hogy a szervezeteknek van egy őrügyük, a mi van egy vendéglőjük, ahol van egy napjuk, amikor összegyűlnek és mohai fröcscsök kíséretében ismétlik, hogy — czudar az élet. De mert most már együtt sokan mondják, sőt talán énekelik is ezt, — azt hiszik, hogy így majd meghallja szavukat a kormány, a város, mindenki, aki csak segíthet rajtuk. Aztán a szervezettek egy lépéssel tovább mennek: mindenféle szabályokat, törvényeket, szigorú utasításokat alkotnak, a melyeket — másokkal meg szeretnének tartatni, mert akkor az nekik jó volna. De mert mások is — másokra látják kötelezőnek a szigorú utasításokat, a szervezkedőknek tehát nem marad más hátra, mint tovább busulni és tovább gyűlésezni mohai mellett. — Ha ebből valaki azonban azt hinné, hogy a „szervezett” szónak nincs hatalma, az téved. Csak komolyan kell venni ezt a szervezést és csak komoly cél érdekében történjék. De hát ilyen komoly szervezkedés nagyon kevés van. A legújabb szervezkedők a színészek. Harminczkét vidéki szintársulat tagjai szervezkednek. Ez szép. De miért? Erről nem szól a krónika. Azért, hogy legyen „szervezett” színész, aki szidja a „nem szervezettet”? Azért, hogy a „vérszopó”, „vampir” direktorok ellen mennydörögjenek? Vagy csak azért, hogy éppen szervezkedjenek? — Nem tudjuk. — A művészetnek van elég baja, a vidéknek éppen úgy, mint a fővárosnak. Sok mindenféle „sérelem”-ről „segítség”-ről és mentőakciónál hallottunk már — huszonnégy óráig, de aztán csend lett, maradt minden a régi — elég rosszul. Munkája, czéjja tehát volna egy komoly szervezkedésnek, de annak csakugyan sorba kellene venni a színészet és a színészek bajait. Csak hogy ennyi kitartás, szívósság lenne már Bohémiában? No majd meglátjuk.

— **A lépfene.** Rakacza borsodmegyei községben tegnap fellépett a lépfenejárvány, Szilbermann Adolf ottani földbérnöknek több szarvasmarhája hullott el. Az Egerben állomásozó honvédség Rakaczán akarta megtartani őszi hadgyakorlatait. Amikor azonban a katonai parancsnokság a járvány fellépéséről tudomást szerzett, intézkedéseket tett, hogy a katonaság nyomban hagyja el a községet. A hatóságok a lépfenejárvány ellen a legmesszebb menő erélyes intézkedéseket tették.

— **Taksonyi József temetése.** *Taksonyi József* ma délután temették a Rókus-kórház halottas házából nagyszámu barátai és a fővárosi függetlenségi körök kiküldötteinek részvételével. *Nagy* Ferencz ev. ref. lelkesz bucsuztatta megható szavakkal. Az Otthon írók köre nevében *Zempléni* Árpád, a fővárosi függetlenségi polgárok nevében pedig *Kornai* István méltatta kiltől érdemait

— **Eltűnt angol milliomos leány.** Érdekes átiratot kapott ma a budapesti főkapitányság a londoni rendőrségtől. Az átirat elmondja, hogy egy leicesteri multi-milliomos börgyárosnak megszökött a leánya és minden valószínűség szerint Budapestre jött. A fővárost ugyanis igen jól ismeri a dúsgazdag angol milliomosnő, mert már járt itt minálunk tavaly és akkor egy Európászerte ismert német színész nő társaságában hosszabb időt töltött a fővárosban. Érdekes, hogy ugyan ez a német színész nő, akivel a miss évek óta gyöngéd és bensőségteljes barátnői viszonyban él, az eltűnt milliomosnővel egy időben szintén eltűnt Leicestertől, ahol időzött. A leány, akit különben *Sunn* Jessienek hívják, beteges, hiszterikus teremtés és hozzátartozói azt hiszik, hogy a színész nővel együtt szökött meg, mert a legutóbbi időkben orvosi tanácsra el akarták barátnőjétől szakítani.

A romantikus hajlandósága angol hölgy kiváló művészhajlandósággal van megáldva. Többek közt rendkívül nagyszabású zenei talentum és nagyon invenciózus komponista. Szerzeményeit és darabjait már Londonban is adták, még pedig szép sikerrel.

A budapesti rendőrség széleskörű nyomozást indított, hogy a barátnőket, ha csakugyan itt lappanganának a fővárosban, előkerítse.

— **Az olaszok mulatsága.** Az olasz nép egyik kedvencz multságáról most nagyon sokan tudnak beszélni; a lutrizásról Magyarországból egész népvándorlások szoktak nyaranta Velenczébe indulni és ott a Márkus-téren majdnem minden héten van nyilvános lutrizás, ha — tombolának nevezik is. És az olaszok a náluk megszokott hévvel, idegességgel lesik a kihuzott számokat: lesz-e ambójuk, vagy ternójuk és irigyelt boldog ember az, aki 2-3 lirért összevásárolt táblákat, ambót csinált és nyert egy — fél lirás üvegpotharat. Az idegenek jót mulatnak az olaszoknak e szenvedélyén. Pedig Itáliában nincs különbség előkelő és szegény ember között abban a tekintetben, hogy ne lutriznék s egy előkelő francia író jegyezte meg szellemeesen, hogy ő nem hiszi, hogy az olasz király és a római pápa néha-néha ne tenne lutrira. Ebben pedig II. József császár mondását követnék, aki azt vallotta: nagy bolond az, aki mindig rak lutrira, de még nagyobb bolond az, aki soha sem tesz meg számokat. — A délitáliai nép nagyon bizik papjaiban és szerzeteseiben, s ezt fölhasználják a lottó-szedelgők és papi ruhában ajánlják csalhatatlan számaikat. Különösen Nápolyban hemzsegnek ezek a zuglutrik, s az imént fogtak el egy Russo Luigi nevű papot, aki szerény jövedelmét hasonló módon gyarapította. Majd rengeteg tömeg kísérte a törvényszékhez, foglalta el a tárgyalási termet, a bíróság azonban védője közbenjárására ideiglenesen szabadon bocsátotta a papot. Russo bajából azután a néptömeg nyomban számokat kombinált, rohan megtenni őket, s ezuttal a számítás bevált, mert a kincstárnak rengeteg apró nyereményt kellett kiifizetni.

— **Az éjjeli mulatóhelyek megrendszabályozása.** Annak idején megirtuk, hogy *Boda* Dezső főkapitány tervbe vette az éjjeli mulatóhelyeknek megrendszabályozását. A főkapitány a dicséretes terv megvalósítását mindjárt az enekeskávészak kipusztításával akarja kezdeni, amelyekben tudvalevőleg a leggyalázatosabb mértékben folyik az emberek kifosztogatása. A szándék az, hogy az ilyen lebujoj számára úgy fölemelik az engedély után fizetendő illetéket, hogy lehetetlenné váljék megélhetésük.

A terv természetesen nagy riadalmat keltett érdekelt körökben s ma egy kávésköböl álló küldöttség járt a főkapitány eldől, hogy rábirja őt szándéka megmátsására. *Boda* Dezső főkapitány azonban kereken megmondotta a küldöttségnek, hogy a fosztogató lebujojnak pusztulniok kell a főváros területéről és ezért már legközelebb hozzá is lát tervei keresztülviteléhez.

— **Halálozás.** *Verés Barcsa* István közszereletben álló építőmester és 48-as honvédtizedes 87 éves korában a brassómezei Bácsfaluban meghalt. Az elhunyt Istók János szobrászunknak nagyatya volt, ki a gyermek Istókban a művészetnek való képességet fedezte és saját költségén taníttatta.

Keszey Sándor székesfehérvári törvényszéki irodagazgató szívvelhűdésben hirtelen meghalt. Az elhunyt 42 éves volt.

Báthory Antalné szül. *Heinrich* Hermina e hó 28-án életének 50-ik évében meghalt.

— **Móhner Vilmos meghalt.** Hosszas szenvedés után egy hetven esztendő öreg ember halt meg tegnap Budapesten, aki foglalkozása szerint szoros összeköttetésben állt a nehezen fejlődő magyar kultúrával és akinek érdemei vannak akörül, hogy ezt a kultúrát az első kezdetleges bimbóból kibontakozni segítette. *Móhner* Vilmosnak, mint országos hírdő könyvkiadónak a neve számtalan közkezen forgó könyv aljáról ismeretes. *Móhner* neve a nyolczvanas esztendőben valóságos fogalom volt, mindentűt ismerték és mindenki szerette. A legjobb munkákat, legelső írónk műveit ő adta ki. Nála jelent meg a *Ribáry-féle világtörténelem*, *Garay János*, *Tompa Mihály*, *Vörösmarty Mihály*, *Vas Gereben* és több más nagy írónk munkája. Az ő támogatásával nőtt nagyra mai irodalmunk nem egy kitűnősége és nem keveset köszönhet neki a magyar kultúra, különösen azért, hogy olcsó kiadásban a nép széles rétegeibe szórta nagy elméink alkotásait. Bár bölcsője Szászországban ringott és szülői is szászok voltak, lelkes szeretettel csüngött a magyar irodalmon, ápolván azt minden erejével, buzgalomával. Ő indította meg az első képes újságot, a *Képes Családi Lapokat*, ezzel és népszerű fűzetivel a nép művelődése érdekében igen sokat tett. Papnövelde-utczai könyvkiadó háza harmincz esztendőn át szolgálta a magyar művelődést. *Móhner* 1895-ben nyugalomba vonult és eladta vállalatát a Franklin-társulatnak. Halálát nagy és előkelő rokonságon kívül özvegye, született *Götz Anna* és fia *Benedek* siratják. Temetése holnap, szombaton délután fél 5 órakor lesz a Papnövelde-utca 8 száma alatti gyászházban, az ev. ref. egyház szertartásai szerint. Holttestét a kerepesi-uti temetőben helyezik örök nyugalomra.

— **Az egyetemi beírások kezdete.** A budapesti tudományegyetemen szeptember elején, vasárnap reggel kezdődnek a rendes beírások, amelyek bezárlólag szeptember 12-ig tartanak. Az első-éves joghallgatók beiktatása szeptember 3-án, kedden lesz a dékáni hivatalban. A beiktatást dr. *Csaráda János*, az új dékán végzi, aki hétfőn veszi át hivatalát elődjétől, dr. *Kemény Károly* prófékántól. A rektor a beírások küszöbén újból figyelmezteti az egyetemi hallgatókat, hogy saját érdekükben minél előbb iratkozzanak be és ne halasztsák a jelentkezést az utolsó napokra.

— **Egy járásbíró öngyilkossága.** Tegnap este a Szabadság-tér egyik padján mellbelötte magát egy körülbelül ötven éves uriember. Esméletlen állapotban szállították be a Rókus-kórházba, ahol a nála lévő iratokból megállapították, hogy a neve nagyváradi *Várady Gyula* és hogy járásbíró volt Kecskeméten, — kihallgatni azonban még nem lehetett. *Várady* mintegy tizenkét évvel ezelőtt került Kecskemétre Losonczyról; pár évvel ezelőtt súlyos idegbejaja miatt nyugdíjazták. Igen előkelő, gazdag családból származott és valaha igen nagy lábon élt. A nagy vagyon azonban rohamosan elfogyott s most már a csekély nyugdíjon kívül csak egy budapesti belvárosi ház jövedelmének negyedrésszel rendelkezett, de ezek a jövedelmi forrásai is nagyon meg vannak terhelve. *Várady*, aki családos ember, augusztus 20-án jött föl Budapestre, hogy egy gazdag rokonának segítségével anyagi ügyeit rendezze, de ez nem sikerült neki s úgy látszik, hogy e miatt akart megválni az élettől.

— **Zongoratanítás szegényebb tanulóknak.** A VIII. kerületi zenekonzervatórium Sándor-utca 25. sz. alatt fiókszongoratanintézetet állított fel, főleg szegényebb sorsu elemi és népiskolai tanulók számára. Az intézetet özv. dr. *Ótvész Geróné* okleveles zongoratanítónő vezeti. Beiratkozás naponta délután 3—5 óráig.

— **A lehullott magyar korona.** Az aradi törvényszéki palota homlokzatán elhelyezett magyar címerről leomlott a magyar korona. A városban arról beszéltek, hogy *Suciu János* orsz. képviselő szomszédos házában dolgozó román napszámások követték el a merényletet. A híresztelésekre *Fábián Lajos* törvényszéki elnök kijelentette: Bár a palota új, omlik a vakolata s a korona minden erőszak nélkül is lehullhatott.

— **Ekszerlopás.** Egy lucerni szállóban ismeretlen betörők behatoltak egy dúsgazdag amerikai hölgy lakására és onnan *huszonöt ezer frank értékű ekszert loptak el.* A betörők elmenekültek.

— **Nagy vasuti szerencsétlenségek.** Két nagyarányú vasuti szerencsétlenségről érkezik egyszerre hír, amelyeknek mindkettője ismét számtalan emberéletet követelt áldozatul. Az egyik katasztrófa Észak-Amerikában történt, ahol egy utasokkal tulszulfolt vonat a folyóba zuhant. Ottava mellett a Quebec-folyón épített új hid a teherpróbánál egy tulterhelt munkásvonat alatt. A hid lezuhanásának sok áldozata van, de számuk egész pontossággal még nincs megállapítva. Az egyik harminczra, a másik ötvenre, sőt egy harmadik kétszázötvenre teszi a vízbefultak számát. A katasztrófáról Ottavából még a következőket jelentik: A hid azért dőlt be, mert a teherpróbánál vigyázatlanul sokkalta nagyobb terheket vittek szállítónatonokon a hidra, semmint szabad lett volna. Ez a hid a 2866 méternyi forthi hidnál sokkal hosszabb. A hidon foglalatokodó amerikai munkások közül nyolczvanötven fultak a vízbe. Témérdek sok azoknak a száma, akiket a leszakadt hid vasalkatrészei súlyosan megsebesítettek. A környékbeli gőzhajókon és vonaton mentő-expedíciók mentek a veszedelem színhelyére. Igen sok munkás egy-egy kiálló vasgerendába kapaszkodva, órák hosszat függött a folyó fölött. Az orvosok halálmegvetéssel dolgoztak. Hír szerint az orvosok és a mentő-expedíció tagjai közül is többen odavesztek.

— **A másik szerencsétlenség Európában,** Németországban történt. Tegnap délnben a Dirschau felé menő személyvonat Tschersk nyugot-poroszországi kis állomáson szerencsétlenül járt. A három utolsó vagon felborult, a többi kocsi nagy zökkenéssel megállt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a kerekek alatt a váltó magától átváltódott. A negyedik osztályú utasok közül sokan megsebesültek. Egy kis fiu kiesett az ablakból és a felboruló vagon agyonzúzta. Egy orosz kivándorló asszonynak volt a gyermeke, aki nem tudott Amerikában megélni és ment vissza hazájába.

— **Élített leánykereskedő.** Tegnap a keleti pályaudvaron tetten érték *Csimó Ferencz* 21 éves szabósegédet, aki három fiatal leányt akart egy zágrábi nyilvános házba "kiszállítani. *Csimót* a VII. kerületi kapitányság öt napi elzárásra és száz korona pénzbírságra ítélte. De elítélték a leányokat is. Nevezetesen *Sinkó Julis* 13 éves és *Mayer Anna* 15 éves leányokat 2—2 napi és *Naske Róza* 15 éves leányt, aki már büntetve volt, 4 napi elzárásra.

— **A bankszolgá tászkája.** Megirtuk tegnap, hogy a Gaedicke-féle bankház szolgálja, *Várbogyai Ferencz* följelentést tett a rendőrségen, hogy a Szabadság-téren, miközben egy padon aludt, valaki ellopta válláról a bőrtáskáját, amelyben 13.500 korona készpénz volt. A vizsgálat azt az alaposnak látszó gyanút keltette, hogy a szolgálta tászkát szándékosan lopatta el egy czinkostársával, hogy a pénzen osztozzék. *Várbogyait* erre letartóztatták. A vizsgálat tovább folyik és mindjobban igazolja a gyanút. A főkapitányságon ugyanis kihallgattak több kertészlegényt, cselédet és több olyan tanut, akik látták *Várbogyait* a Szabadság-téren a padon ülni. Több tanu azt mondja, hogy *Várbogyai* nem aludt a padon. Újságot tartott a kezében, de nem olvasott, hanem mindenfelé nézegetett, mintha várna valakit. Nyugtalan viselkedése föl is tűnt többeknek. Hogy hová lett a táska és ki a czinkostársa, még eddig nem sikerült kideríteni. *Várbogyai*, aki csendőr volt, igen ravaszul védekezik.

— **Riasztó hírek egy székesegyházról.** A londoni lapok az utóbbi időben sokat irtak arról, hogy a Szent Pál székesegyházat a körülötte épített földalatti vasutak miatt a bedülés veszedelme fenyegeti. Erre kiváló szakemberekből bizottságot küldtek ki a székesegyház alapjainak megvizsgálására. A bizottság több hónapi munka után megállapította, hogy a székesegyház vizes és ennek következtében nem egészen biztos talajon épült, de a földalatti vasutak biztonságát nem érintik és ma is éppen olyan biztosan áll, mint építése idején.

— **Kisikloti vasut.** Tegnap délután három órakor Arad—Máriaradna Gyulafehérvár felé közlekedő vegyesvonat, Gyorok mellett kisiklott. Szerencsétlenség nem történt. Radnáról munkásokat indítottak a kisiklás színhelyére, hogy a forgalmi akadályokat elhárítsák. Szigorú vizsgálatot indítottak a kisiklás okainak megállapítására.

— **Tűzvizsgálat a festékgárban.** A tegnap leégett újpesti festékgárban a hatóság kiküldöttel ma délelőtt tartották meg a tűzvizsgálatot. A vizsgálat semmi pozitív eredményre nem vezetett; mindössze annyit sikerült megállapítani, hogy a tűz a gyár padlásán, a rongyraktárban keletkezett és pedig valószínűleg vigyázatlanság miatt. Ezideig még a tűz okozta kár pontos összegét nem tudták megállapítani.

— **Ostoba trófia.** Időnkint felmerül a vidéken egy-egy titokzatos kódobáló. A babonás nép — különösen mig ritkább és így újabb volt ez a mulatság — megrémült és mindenféle tulvilági dolgokra gondolt. De hogy ezek a kódobálások gyakoriabbak lettek, — a nép már nem ül fel és nagyon jól tudja, hogy vagy valami gonosztevővel, vagy ostoba tréfálóval van dolga. Legújabbban Zebegényben fordult elő titokzatos közápor, amelynek lakói két hét óta valóságos lázban vannak az izgalomtól és felháborodástól. A falu szélén áll a szűnidei gyermektelep *Ferencz József* háza, amelyben évenként több száz szegény leánygyermek tölt el egy-két hónapot. Valóságos áldás ez az intézet, amelynek a vezetése *Hajós Mária* tanítónőre van bízva. Augusztus 13-án estefelé a gyermekek kint ültek a kertben és ott játszadoztak, amikor egyszerre nehéz, nagy kő rúpült közéjük, az első követ több követet, gyors egymásutánban, úgy, hogy a közápor elől a leánykák kénytelenek voltak bemenekülni a házba. Egész éjjel hullott a kő, nagyokat csattanva a ház tetején és kapuján. Másnap este ez a jelenet megismétlődött s erre a tanítónő jelentést tett a dologról. Nagymarosról két csendőr ment ki Zebegénybe, ezek elbujtak, hogy megfogják a titokzatos gonosztevőt, de nem tudták törbe csalni. Másnap még négy csendőr ment Zebegénybe és mig ezek őrték a menedékhelyet, a dobálózás megszűnt. Amint azonban a csendőröket visszarendelték, újra megkezdődött. Erre talpra állt az egész falu népe és felfegyverkezve állt őrt a telep mellett. Ez azonban nem riasztotta el a merénylőt, aki folyton hajigálta a követet. Pár nappal ezelőtt aztán a sötétben észrevették, de mielőtt megfoghatták volna, bemenekült az erdőbe. Csak annyit tudtak róla, hogy nagy erős ember.

Van a faluban egy süket-néma legény, aki leginkább szerette volna megfogni a merénylőt. Tegnap ez a legény a vaspálya sinei felé haladt, amikor egyszerre szembe jött vele a merénylő. A legény rávetette magát, de a titokzatos ember erősebb volt nála, össze-vissza verte, betörte a fejét, úgy, hogy a süket-néma csak a telepig tudott vándorolni, ott összeesett. Most élet-halál között lebeg. Este azután újból megkezdődött a kódobálás és most már aztán olyan nagy a pánik Zebegényben, hogy a nyaraló leányok nem mernek tovább ott maradni. *Hajós Mária*, akit valóságosan idegbeteggé tett a dolog, már tegnap bejött a fővárosba, a leányok pedig, akiknek titkúlsát ilyen galád módon rövidítette meg egy ismeretlen gonosztevő, ma jönnek haza a fővárosba.

— **Katasztrófa egy dijkiosztáskor.** Oportóban a „Notitias“ című portugál lap szerkesztőségében tragikus esemény játszódott le, amely tíz ember életébe került. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a nevezett lap szerkesztőségi palotájában dijkiosztás volt. A közönség a dijkiosztás iránt rendkívül érdeklődött és tömegesen foglalta el a helyeket az épület dísztermében. A karzat azonban nem bírta el a terhet és leszakadt. *Tíz ember ott halt meg* a hely színén. De a sebesültek száma sokkal nagyobb. *Nyolczvan sebesült* kórházba szállítottak. Igen sok sebesültet gyógyszerárakban kötöztek be. A lakosság közt nagy a megdöbbenés. A halottaskamrában és a halottak odaszállítása közben szivettépő jelenetek játszódtak le.

— **Égő bűnjel.** A marseillei törvényszéki palota pinczéjében, ahol temérdek corpus delicti van felhalmozva, ma tűz ütött ki. A láng belekapott abba a véres bőröndbe is, amelybe a Goold-házaspár a *Lewin Anna* feldarabolt holttestét rejtette. Nagy nehezen sikerült a tüzet eloltani. A marseillei törvényszék úgy határozott, hogy a gyilkos házaspárt kiszolgáltatja a monacói bíróságoknak. Szigoruan titkolják, hogy mikor fogják visszaszállítani a gyilkos párt Monte-Carlóba, mert zavargásoktól lehet tartani.

— **Honvédség Kaposvárról.** Kaposvár képviselőtestülete küldöttségileg tisztelgett dr. *Wekerle Sándor* miniszterelnöknek, akitől azt kérte, hogy a honvédséget a városban állandósítsa. A város akciója következtében ma Somogy vármegye legutóbbi közgyűlési határozatából kifolyólag felirt a honvédelmi miniszterhez, amelyben Kaposvár város ezirányú kérelmét támogatja.

— **Véres nagygyakorlatok.** Unterdrauburgból jelentik, hogy a karinthiai nagy hadgyakorlatok még alig kezdődtek meg, mert csak most vonulnak fel az egyes csapatok és máris igen sok áldozata van a rekkenő hőségben túlfeszített menetelésnek. 26-ától 28-ig a csapatok különösen fárasztó utakat tettek teljes hadfelszereléssel a nagy melegben; éjszakára értek a kintzított helyre és a sátorborba vonultak. A hegyes vidéken olyan hidegek az éjszakák, hogy sem a tisztok, sem a közkatonák nem tudnak aludni. 27-én a 17. gyalogezred két közlegénye és egy vadászönkéntes meghalt. A meneteléstől ötszáz beteg van a manóver területén.

— **Akkik megijednek egymástól.** Komikus kalandja volt nálunk egy angol egyetemi hallgatónak. Beschick Jocknak hívják a fiatalembert, aki tanulmányutakat tesz mostanában és hozzánk is el látogatott. Mielőtt elindult hazulról, azt mondták neki, hogy Budapesten vigyázni kell, mert itt sok a zsebtolvaj. Az angol fiatalember aztán ideérve, zsebtolvajt látott minden emberben, aki egy kissé közelebb ment hozzá. Tegnap az angol diák a Váci-utcában sétált, amikor két uri ember állt eléje s valamit kérdezett. Az angol persze zsebtolvajokat látott bennük. Futott is mindjárt a közelben álló 310. számu rendőrhöz s tört német nyelven arra kérte, hogy tartóztassa le azt a két uri embert, mert azok ki akarták lopni a zsebéből az óráját. A rendőr odalépett a meggyanusított emberekhez, de azok meg csehül válaszoltak neki. A rendőr nem lévén jártas a német, angol és a cseh nyelvekben, végre is úgy oldotta meg a kérdést, hogy az egész társaságot bekísérte a főkapitányságra. Ott aztán kiderült, hogy a csehül beszélő urak valóban csehek, az egyike *Kozel Venczel* bírósági jegyző, a másik *Kucsera János* prágai egyetemi hallgató. Tiszteletes emberek, akiknek eszük ágában sem volt lopni. Most aztán az angol diákot vonták kérdőre. Elmondotta, hogy amint az utcán járt, az egyik ur eléje állt s egy magasan levő czégtáblára mutatva, azt kérdezte tőle, hogy mi az? Ő fölnevezte s közben úgy tűnt föl neki, mintha az egyik kérdezősködő gyanus mozdulatot tett volna a zseborája felé. Mivel neki azt mondták, hogy Budapesten nagyon vigyázni kell, hát nyomban szólt a rendőrnek. Az angol diák, amikor fölvilágosították, nagyon elröstellte magát és tüstént bocsánatot kért a méltatlanul meggyanusított csehekől.

— **A tanár ur.** A rendőrségen többen följelentést tettek *Goitein Kálmán* állítólagos tanár ellen, aki azzal az ürügygel, hogy biztos sikerrel tud érettségi vizsgálatra előkészíteni, több vidéki embertől pénzt csalt ki. Ma délelőtt beidézték *Goitein Kálmánt* a rendőrségre és kihallgatták. Kiderült, hogy *Goitein*, aki harminczkét éves, kaposvári születésű ember, soha sem volt tanár. Mindössze két gimnáziumi osztályt végzett. Megvallotta, hogy vállalkozott érettségi vizsgálatot tenni akaró emberek tanítására, de nem csalt ki tőlük pénzt, mert igenis tud érettségi vizsgálatra előkészíteni, növendékeit pedig rendszeresen tanította. A rendőrség kihallgatás után szabadon bocsátotta *Goitein Kálmánt* s az egész ügyet áttepte a büntető járásbíróra.

— **Elfogott rablómerénylő.** *Lebovits Lipótné* az István-ut 22. számu házában levő tejszarnokában tegnap este *Lebovitsnének* tíz éves Miksa nevű fia volt egyedül. Beállított egy férfiú és tejet kért. Koronával fizetett s amikor a fiú vissza akart adni, a férfi félrelökte a gyermeket, belekapott a pénztárfiókba s abból tizenöt koronát kivéve, futásnak eredt. A járőrelők üldözőbe vették és hosszas hajszá után elfogták. Átadták a rendőrségnek, amely megállapította, hogy *Krammer Herman* a neve, huszonnyolcz éves, lócsiszár-Letartóztatták.

— **A nagybecskerekéi tűzvész évfordulója.** 1807. augusztus 30-án Nagybecskerek városában oly óriási tűzvész pusztított, hogy kő kövön nem maradt és a város majdnem teljesen megsemmisült. Ma, a százéves évforduló alkalmából emlékünnepelely volt. A katolikus templomban istentisztelet volt, melyen *Perisics Zoltán* polgármester vezetésével megjelentek a hatóság tagjai. Magyarai plébános szép beszédben emlékezett meg az ösökről, kik fáradhatatlan buzgalommal és erélyvel hozzáálltak a város újjáépítéséhez. A tűzoltóság gyászszalaggal karján jelent meg az ünnepélyen. Különös játéka a sorsnak az, hogy alig kezdődött a mise, melyre a tűzoltóság bevonult, megkonduáltak a város különböző tornyai a harangok és tüzet jeleztek. A tűzoltók mise közben kirohantak és szerencsére első munka után eloltották a tüzet.

— **Beiratások.** Az Orsz. Nőképző Egyesület leánygimnáziumában (IV. Veres Pálné-u. 36.) a beiratások szept. 2., 3. és 4-én lesznek; az első két napon a volt növendékek, szept. 4-én az új tanulók vétetnek fel a II.—VIII. osztályokba. Az intézet váltakozó osztályu gimnáziummá alakulván át, 1907/8-ban első osztálya nincs. — **A siketnémák budapesti állami intézetében** (VIII., Mosonyi-u. 8. sz.) az 1907—1908. tanévre a növendékek beírása szeptember hónap 2-án d. e. 10 órakor kezdődik és folytatódik 3-án és 4-én d. e. 8—12 óráig, valamint d. u. 2—5 óráig. A tanítás szeptember 5-én reggel 8 órakor kezdődik. **Kereskedelmi továbbképző tanfolyamok** nyílnak meg a „Nőtisztviselők Országos Egyesületé”-ben. Jelentkezéseket korlátolt számban az egyesület titkársága fogad el. VI., Andrássy-ut 83. — **Dadogók vizsgálja** volt ma a piaristák főgimnáziumában, nagy és előkelő közönség előtt, melyen Kovács Antal kegyesrendi főgimnáziumi igazgató elnökölt. Ritka szép eredményt mutattak fel ezek a beszédhibás tanulók, akiket *Skultéty Lajos* tanár tanított. Ez a tanfolyam állandó jellegű és arra tanulókat bármikor felvesznek. — **A Klótd szereteház** egyesület internátussal egybekötött nevelőintézetében felvétetnek elemi iskolai fiú növendékek, kik 6—14 éves korig az elemi iskolai tanítástárgyak s különféle slójd és kerti munkák által neveltetnek. Megkeresések az intézet igazgatóságához Bpest, I. Budakeszi-ut 8. intézendők.

— **Drágább lesz a dohány.** A dohányjövendéki igazgatóságok képviselői már régebben tárgyalnak a pénzügyminisztérium megbízottjaival és ezeknek a tárgyalásoknak az lesz az eredménye, hogy a dohány, szivar és cigaretta árát felemelik. A mezőgazdasági munkások béremelésével ugyanis a dohánytermékek előállítására is megdrágult s ennek a drágulásnak természetesen a dohány drágulása lesz a következménye. A dohányzó publikumot nem érinti valami kellemesen ez a híradás, annál is inkább nem, mert hisz jóformán általános volt már eddig is az a vélemény, hogy szivarjaink rossz minőségűkhöz képest eléggé drágák. Talán meglehetne csinálni, hogy csak a finomabb szivarok és cigaretták árát emeljék, ellenben a szegényebb nép élvezetecikkéül szolgáló dohánytermékeket hagyják meg a mostani árukban.

— **Mérenylet a Louvrebán.** A Louvrebán megint megrongáltak egy nagybecsi festményt. Plajbász-szal két lyukat vágtak Berthem hírneves festő egy tájképébe. A vásznak könnyen kijavíthatók ugyan de a párisi lapok fel vannak háborodva azon a könnyelmű rendszeren, amelylyel a Louvre műkincseit őrzik.

— **Uralkodó és cigányprimás.** A napokban Csulangkorn számi király és két fia Párisban időzött. A királynak úgy látszik még emlékeztében van, hogy pár évvel ezelőtt milyen élvezettel hallgatta Budapesten a cigányzenét, mert Párisba érkezése után mindjárt másnap tudakozódott, hogy nincsenek-e ott cigányzenészek. Igenlőleg válaszolhatott neki, miután Makkay Béla soproni cigányprimás, ki Eszterházy herczeg költségén a bécsi konzervatóriumot kitüntetéssel végezte, esténként a „Chateau de Madrid”-ban, a francia előkelő világ kedvenc szórakozó helyén hangversenyez. Az uralkodó még aznap automobilon kikocsizott fiaival és fnyes kíséretével a Bois de Boulogneban fekvő Chateauban, hol csaknem két óra hosszat időzött és ez idő alatt többnyire magyar nótákat huzatott magának. Közben kedélyesen ergette a füstöt kis matröz-pipájából és ismétellen kifejezte megelégedését Mr. Braunnak, a jeles banda impresszáriójának. Másnap, pénteken, a trónörökös ismét eljött három ural és megint csaknem két óráig gyönyörködött a cigányzenében, sőt kíséretének egyik tagja, a párisi számi követ, széles jókedvében eljátszott a czimbalmon két számi nótát. A trónörökös az 1909-ik év telére meghívta a bandát Szímba és gazdagon megajándékozta a cigányokat. Itt megemlítjük, hogy csak nemrég Makkay Béla bandája az egyiptomi alkirályt szórakoztatta játékaival.

— **A Beketow-czirkušban** a nemzetközi díjbirkózás ötödik napján győzött Katsukuma Sarakiki Rissbacher bécsi ellen, Aberg mérkőzése Kornatzki lengvellel eldöntetlen marad, Mourzuk tuniszi győzött Van der Born ellen s végül John Polh Abs német világbajnok győzött Kühl Barsonn ellen.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdaszoknak az évi augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéreknél 50 százalék, az egy koronás fürdőfürdőnél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirda- és vasut-állomás van a fürdőtelepen.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Zászlók, czimerek**, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

x **Nászajándékok** Rothauser, Deák-tér 6. sz.

x **Bob-hashajtó** a legkellemesebb, 10 f.

x **Józan gondolkodásu ember** csak olyan italt iszik, amely nem árt az egészségének. Ilyen a zamatos izü hazai gyártmányu ital a kecskeméti „Barackpálinka”, mely az Első Alföldi Cognacgyár világhírű gyártmánya.

A nap eseteiből.

Budapest, augusztus 30.

Canova jobb keze megfedekezett róla, hogy ő kegyeletes szimbolum és feloszlásnak indult, mint afféle jelentőség nélkül való szerves anyagok. A spiritusz, melyet a kezét őrző velencei Accademia del arte ismét szimbolikus okokból, évenként egyszer, a művész halála fordulóján töltött az urnába, kevésnek, rosszul konzerválónak bizonyult. Nyilván megfedekezett róla a komisz spiritusz, hogy ő az utókor nem muló kegyeletét szimbolizálja, mely épen őzri Canova kezét, azaz szimbolicze: Canova emléket...

Mindezeknél fogva a velencei Accademia del arte kénytelen lemondani a klenódiumról, melyet a művész egyéb eltemetett testrészei közé fognak temetni. Tehát a szimbólumból porlandó anyag lesz, mely a többi, leghomályosabb eredetű oxigénnel közösen fogja megtermékenyíteni az ugart.

... Az eset gyönyörű torzképét nyújtja az összes kegyeletes ostobaságoknak, melyek a valósi klenódiumok recipéje szerint most már a művészet és tudomány területein is tért hódítottak. Roppantul jellemző tünet az, hogy az emberek még a szellemi kiválóság ábrázolására sem tudnak elszakadni a testiség kultuszától. Földöntuli csodákat meg tudnak érteni, de emberi kiválóságot nem. Csodatélt várnak, mely a kiváló ember alkotó kezét megemlíti a közönséges kezek sorsától. Ahelyett, hogy a kiváló embert éppen abban becsülnék meg, amiben kiváló, amije már kevésbé mulandó közönséges kezek alkotásánál: a műveiben tudniillik.

Ide tartozik az is, hogy nagy emberek halandó, diszruhás vagy redingotós alakjának; pupjának vagy rosszul nyírott szakállának emelnek szobrot, ahelyett, hogy valamiféle szimbolumát vésnék márványba az eszmének, vagy az oeuvrenek, mely nevéhez kapcsolódik.

Canova tisztelői talán jobban tennék, ha egy rothadó emberi kéz helyett a velencei Frari templomra terelnék az utókor figyelmét, ama Frari templomra, mely Canova siremlékeiről nevezetes? ...

Minden egyéb kegyelet: kuruzslás, visszaélés és ostobaság.

Edgar Guilbeau, a vak író, minden évben nagyobb tanulmányutat tesz és a fantázia koldusai kinevetik a látóidegek koldusát, amiért vakon akar tanulmányozni.

Pedig, hajh, az utazás nem egyébnek jó, csak a fantázia szenzációjának. Gyors, kívülről támadt izgalomnak, a fantázia széleslendjeinek idején. A látás, a tisztá, sőt a mikroszkopos és teleszkopos, néha csak ártalmas, csak kiábrándító arra a színjátékra, melyet a fantáziánk valamelyik idegen földön lejátszat.

A fantáziában szükölködőnek bizonyára kevesebb szenzáció jut a kilométerezésből, mint Edgar Guilbeaunak, a világtalannak.

Mindamellét a polgári józanság megnyugtására szivesen elismerek kettőt: 1. A látás az embernek nem megvetendő képessége, mely igen értelmesen is használható; 2. Edgar Guilbeaunak talán utaznia sem kellene tényleges kilométereket, ha már a fantáziája olyan színesen működik.

Bayard.

TERENT JOZSEF pártatlan hashajtószér

Wagner-ünnepi játékok.

— Tannhäuser előadásán. —

München, augusztus végén.

Itt az Isar partján, ahol még a vízvezetéki csövekben is sör folydogál és ahol minden házból legalább is egy világhírű piktor vagy kiváló zenész lakik, most augusztus végén a legmozgalmasabb élet, igazi szezonélet folyik.

München hemzseg az idegenektől, akik eljöttek messze földről, még a tengerentúlról is, hogy Wagner halhatatlan muzsikáiban gyönyörködjenek. Van itt most olasz, francia, angol, német, magyar, sőt magyar is. Igen, vagyunk egynehányan!

Amikor Tannhäuser-t adták a czimszerepet Slezák, a bécsi Slezák énekelték, az előadás kezdete öt órára volt hirdetve. Tekintettel arra, hogy itt nem lehet elkésni, mert künn reked az ember, meg arra, hogy huszonkét márkát lefizettem egy jegyért, beültem egy taxaméteresbe s odaszóltam a kocsisnak:

— Zu Prinz-Regenten Theater!

A kocsis, — aki bizonyára szintén kiváló zenész — elmosolyodott erre a szóra s ambícióval vágta, ki a város végére, tul az Isaron, tul a Maximilianeumon, tul a Friedensdenkmalon, szóval tul az óperencián is, míg végre odaérkezünk a Prinz-Regenten Theater-hez. Azaz csak odaérkezünk volna, ha száz auto, kétszáz kocsi, s ezekre menő embertömeg nem állott volna előttünk, mindazok akik részint a színházba igyekeztek, részint pedig csak mint másodnézők állodgáltak végesvégig az utvonalon. Azért írom, hogy másodnézők, mert ezek a jó emberek valószínűleg anyagi okokból csak a nézőket nézik, a nézőket, akik már alig várják, hogy a nézőtérre kerüljenek a Prinz-Regenten térről.

Végre benn vagyunk, éppen a legjobb időben. A harsonások már a második jelet fújják a színház-park bejáratánál, ami megfelel a második csöngetésnek. Bábéli zürzavar van a folyosókon. Mindenki a helyére igyekszik:

— Pardon monsieur!

— Bitte meine Damen!

— This is my place Sir!

— Prego Signorina! . . . És a többi. . .

Mikor azután már mindenki elfoglalta a helyét, lélek az ajtókon se be, se ki, egy pillanat s kezdődik az ouverture.

Egy pillanat mulva! Ezt a pillanatot még felhasználom arra, hogy a színházat szemügyre vegyem, mert nem mindennapi színház a Prinz-Regenten színház.

A nézőtér amfiteatrumszerűen emelkedik félkörben futó sorokkal a teljesen mélyített s láthatatlan zenekartól fölfelé, mintegy harminczöt-negyven sor, az utolsó már emeleti magasságban a páholyokig ér. Összesen csak hét páholya van az egész színháznak, szemben a színpaddal, oldalt nincs egy se. A helyek, kivéve a páholyokat, mind egy áruak. Nemes egyszerűség és praktikusság jellemzik a nézőteret, ahol nagyon helyesen sem az ajtókon, sem a páholyokon drapériák, vagy függönyök nincsenek, sőt egy talpalatnyi szőnyeget sem találni, mely a hangot felfogná.

Fanfárok hangzanak fel újra, a nézőtér vakító fehér világítását misztikus félhomály váltja föl s a zenekarból fölcsendül a Tannhäuser csodás nyitánya. Majd széjjel lebén a függöny.

Itt fölfüggesztem egy pillanatra a felkesedésemet, mert sokkal többet, sokkal tökéletesebbet vártam, mint amilyen a mai Tannhäuser volt. Nem az egyes szereplőkről beszélek, akik ezuttal — Slezákat kivéve — valamennyien a müncheni királyi udvari opera tagjai voltak, mert nem kritikát akarok írni, csak beszámolót, de ha már csak beszámolót írok, akkor nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy bizony-bizony ezt az operát aligha ilyen mérsékelt igényekkel gondolta színrehozandónak Wagner hatalmas szelleme és óriási képzelőtehetsége. Semmi meglepő, semmi tökéletes, semmi nagyszerű! Az énekesek, Slezákat kivéve, nem a legkiválóbbak, nem az ideálisak, a karok, bár számszerint sokan vannak, még sem elég hatalmasak. A mai estén Wagner kompozí-

ciója csak a zenei részben volt tökéletesen interpretálva.

Mondom, nem kritikát akarok írni s nem is vitatom, hogy a többi előadás a Meistersinger vagy a Tristan és Isolde közelebb jut a tökélethez, de a mai előadásról a nagyközönség is ugyanígy vélekedett.

— Huszezer márkát jövedelmez egy előadás! — szól egy idegen.

— Szép pénz! A bajorok meglehetnek elégedve velünk! — feleli a másik.

— De mi nem nagyon ő velük! — adja le kritikáját a Wagneriánus idegen, aki talán Amerikából csak egy-két Wagner-előadásért csónakázott át az ó-világba.

Szóval a Tannhäuser-est, bár minden különösebb hatás nélkül, de mégis lezajlott s akik egy kicsit csalódottan hagyták el a Prinz-Regenten színházat, azok is megvizsgálták már azóta bizonyára valamelyik bräuhausban s úgy okoskodnak, hogy ha a müncheni Wagner-előadások még nem is érték el a tökéletesség legmagasabb fokát, elérte azt a müncheni sör, amelynél tökéletesebbet tán maga Bachus sem gyárthatott volna, ha ugyan a borháza mellett egy sörházat is nyitott volna az Olympuson.

Bródy István.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A vig Nibelungok.

— Operett 3 felvonásban. Szövegét írta: Rideamus, zenéjét szerzte: Strauss Oszkár. —

Próbálgalopp volt ma este a Király-színházban. Beöthy László, az ügyes manager előreküldte Strauss Oszkár darabját, „A vig Nibelungok“-at, hogy kipróbálja közönségét Straussnak egy másik, a szezon derekán színrekerülő, „sláger“-ként tartogatott darabját, a „Walzer-traum“-ot illetőleg. A próbálgalopp kitünően sikerült. A nyurga, érdekes fejti zeneszerző, akit Wolzogen fedezett föl és aki azóta három nagyszerű darabnak a szerzője, ma a közönség elismerő tapsai mellett vonult be a budapesti színpadra.

Strauss Bécsben erős vetélytársa Lehár Ferencnek és utolsó darabja, a „Walzertraum“ vetekedik népszerűségben a „Vig özvegy“-gyel. Melódiai könnyűk, fülbemászó, zenéjében sok a finomság s hangszerelése is invencziózus. Tudásának megítélésére persze mai darabja nem egészen alkalmas, mert a parodisztikus szöveg megköttöte kezét, viszont alkalmat adott sok zenei humor és finom guny produkálására.

A német szíveknek mindenestre kedvesebb szöveg a Nibelungen mondából veszi alakjait. Gunther király remegve újságolja rokonainak, hogy párbajt kell vívnia a hatalmas erejű Brunhildával. Gunther király menekülni akar, de családja visszatartja, nehogy a gyávaság szégyene érje a családot. Tanakodás közben jelentik Szigfridet, a hivatásos sárkányölőt, aki alig lép be a palotába, beleszeret a szemérmes Krimhildebe és az új rokonság révén vállalja, hogy láthatatlanul megverekszik a hatalmaserejű nővel. A párbaj csakugyan Brunhilda legyőzetésével végződik és a nagy Dankwarta házában ketős nászt ülnek: Gunther király feleségül veszi a legyőzött Brunhildát, Szigfrid pedig Krimhildát. A továbbiakban mindössze annyi történik, hogy Brunhilda fölfedezi a családot, mire a jól elpáholó Gunther újra Szigfridet hívja segítségül. Az erős ifjú a sötétségleple alatt oly alaposan legyőzi a leányt, hogy az szerelmesen borul a keblére. A férj rémülten konstatálja, hogy fölszarvazták és fogvaczogva megy bele, hogy párbajt vívjon Szigfriddel. A megcsalt Krimhilde boszúból elárulja Szigfridnek egyetlen sebezhető helyét és a familia együttes erővel lebirja a sárkányölőt. A végén Brunhilda Szigfrid lesz és marad egy csomó megoldatlan dolog, ami azonban senkit sem érdekel, mert Rideamus parodiája egyáltalában az a szükséges rossz volt, amelyet be kellett vennünk.

Figyelemreméltó csakis a zene és az előadás volt. Strausst, mint ötletes és izléses zenészt

ismertük meg, akinek a keringőiben van édesség, indulóiban lüktető erő. Nagyon tetszettek a „German szokás ez kérem . . .“ kezdetű induló, a „Rajna kincse . . .“ keringő, továbbá egy kettős „Szép nagysádhhoz volt már szerencsém“. Úgyes a „Brunhilda te szép, Brunhilda te jó . . .“ kezdetű szerenád és különösen értékes a második fölvonás fináléjában levő induló.

Az előadás a jók közé tartozott. A Király-színház gárdája becsületesen iparkodott, hogy ötletes, eleven játékkal pótolja, ami a librettóból hiányzott. Szigfried *Környelben* talált férfias megjelenést, kitünő hangú személyesítőt, Gunther pedig *Rát-kai* aknáta ki teljes sikerrel. Dicséretére válik, hogy a tuzásra csábító szerep alakításánál megmaradt a jó izlés határain belül. Az egyik női szerep T. Harmath Ilona kezében volt, aki kifogástalan játékaival és gyönyörűen előadott dalaival szolgált rá a sürtin fölhangzó tapsokra. Környelvel precizien előadott duettjei osztatlanul tetszettek. Kitünő volt *Szentgyörgyi* Lenke, Brunhilda eleven, kedves személyesítője. Kis szerepében józú volt *Németh*. A fordításért és rendezésért *Mérei* Adolfot, a betanításért és lendületes vezénylésért *Marton* Gézát illeti dicséret. A jelenvolt szerzőt többször a lámpák elé tapsolták.

(U. D.)

(*) *Cabaret*. Megnyitott az első, bátran, egy nyár ötlet-teremtését küldve csatába az augusztus és a hó ellenében. Az ötletek győztek, mert ha nem csalódnunk, a közönség kivétel nélkül állotta az előadást, véges-végiglen. A „Bonbonier“ ez, a tavalyi, az első cabaret, melynek Nagymarostól — Siófokig egy egész derék ország megbolondulását, dühös kabaromániáját köszönjük. Most már bizonyára maga a „Zauberlehrling“, az eredeti öreg Bonboniere is belezavarodott a cabaret lényegének nagy kérdésébe, bizonyára fölöttébb lebeg az irodalmi igények, a varieté és az operett ingoványai között . . . Mindegy. Ha nem esztétikai disztinkciókat, hanem mulattatást akart produkálni — s czélnak ez sem utolsó — akkor az ideai programjával célját érte. Néhány jó ötlet, néhány vérbeli tehetség: ezt sem találjuk meg ma a Nemzeti Színházban.

A Bonboniereben inkább. Az ötleteket két íróember szolgáltatja: Nagy Endre és *Gergely* István, mindakettő nagyon idevaló. Az előbbi színészek is jobb többeknél, akik az Akadémián tanulták meg szavalni a „Családi Kör“-t és betűről-betűre Császár Imre esztétikáját. Két rögtönzészzerű, igen kedves darab-féle is került színre; a népszimfium-paródia mulatságosabb még maguknál a népszimfiumeknél is, melyek pedig oly kitünően parodizálják önmagukat.

A tehetségeket igen ügyes színészlányok nyújták önmagukban és tomboló ambíciójukban. *László* Rózsáról, akiről tavaly is tudtuk, hogy mestere a közönség hangulatának, most el kell mondanunk, hogy a legkomolyabb ábrázoló-tehetségek egyike, aki egy mozdulattal fest karaktereket, sőt helyzeteket is. Az ideai deczensébb és mérsékeltébb is. Új név a *Bibor* Olgaé, de új talentum is, igazán vérbeli, csupa rugalmas fiatalosság és még rejtőző grácia. Nagyon kedves jelenség *Balog* Böske. És jól játszanak a többiek is: *Szászy* Gizella, *Rónaszéki* Irén, *Krasznay* Ernő, *Gabányi* László, *Huszár* Károly és a régi jó *Ferenczy* Károly, aki azonban nem a keretbe illő számokat választott. Az új kupléc közül akad több jó is; ma még bizony alig tudjuk megjeleníteni őket akár a czimük, akár szerzőik szerint. A körüti helyiség izlésesebbé és kényelmesebbé ujhodott. (b.)

(*) *A krisztinavárosi színpad* ma este két operaházi tag vendégszereplésével ismételték meg *Carment*. A czimszerepet *Fenyvessy* Margit énekelte, hatalmas altjának nagy erejével és alapos képzettségével. A közönség minden áriáját megtapsolta. Méltó partnere volt *Déri* Jenő, mint Don José, kinek gyönyörűen csengő tenorja most is elragadott mindenkit. A második felvonásbeli búcsujelenet finom pianóval valóságos extázisba hozta a színházat, mely perczekig tapsolta. A régi-új közöl ma is *Rózsa* Lajos, mint Escamillo vezetett, ki a két vendég mellett is hatalmasan

érvényesült és szerelmi vallomását meg is kellett ismételnie. *Mateczky Biankán* kívül előnyösen ki-tűnt még *Peterdy Etelka*, ki a csempész kvintettben nagyon csinos hangot és énekudást mutatott be. A színház ma is zsúfolásig volt megtelve.

(*) **Szerződés az Operához.** Sebők Sári fiatal énekesnő, aki az utóbbi időben a bécsi udvari Operának Seeböck Charlotte néven volt a tagja, a m. kir. Operához szerződött.

(*) **Megnyitó előadás a Nemzeti Színházban.** Vasárnap szeptember 1-én kezdődik a Nemzeti Színház évadja és az első estén Jókai Mór Aranyember című népszerű színművét adják elő. A címszerepet Pálfi György, Noémit D. Ligeti Juliska, Terézát S. Fáy Szeréna, Kristyánt Náday Ferenc, Brazovits Gabányi, Timeát Török Irma, Zsófiát Helvey Laura Atáliát Paulay Erzsébet, Kadist Bónis, Trikáliszt Bartos, a csajkás tisztet Rózsahegy és a két csempészt Hajdu és Horváti Jenő fogja játszani.

(*) **Capus új műve.** Capus Alfréd, a párisi ismert drámaíró a Comédie Française-höz egy „Két férfi” című darabot nyújtott be, mely e szezomban kerül bemutatásra. Capustól még két új darab vár e télen előadásra; még pedig a Theare Réjane-ban „Aki veszít — nyer” és „Egy öreg ember”. Végül Emanuel Aréne-nél közösen dolgozik egy darabon, melyet a Varietés foglalt le magának.

(*) **Ujházy — Czigány.** A Városligeti Színkörben holnap, szombaton, bucsuzik Ujházy Ede „A cigány” című színdarabjában. A mester mellett a többi főszerep Fehér Olga, Tóth Ilonka, Rera Paula, Bihary, Vándory, Ernyei, Gabányi és Virág kezeiben vannak. — Vasárnap két előadás tartatik; délután mérsékelt helyárral „Bölcs Nánán” és este rendez helyárral Keleti Juliska felléptével 59-edszer „A bus özvegy” kerül színre.

(*) **Koczián hangversenykörtutja.** Koczián, a világhírű hegedűművész, aki jelenleg óriási sikerrel Amerikában hangversenyez, legközelebb visszatér Európába és szeptember második felétől kezdve Dunkel Norbert, az ismert hangversenyrendező vezetése alatt fog hangversenyezni. A művész első körútját Magyarországon kezdi meg, azon városokban, ahol néhány év előtt nagy sikerrel játszott. Innen a művész Olaszországba, Sziciliába és Egyiptomba megy.

FŐVÁROS.

(*) **Mozognak a tisztviselők.** Senki sem vitathatja, hogy a fővárosi tisztviselők sorsa valami fényes lenne. Kevés fizetés, annál több adósság, amitől szabadulni nem tudnak, mert drága ebben a gyönyörűsége fővárosban minden, a lakástól kezdve a — sírhelyig. A mindenkori polgármesterek mézes madzagként huzzák már két évtized óta a tisztviselőket és szája előtt az adósságrendezés ígéretét, időnkint egy kis drágasági pótlékot is juttattak nekik alamizsnaként, abból legalább pár napig jóllaktak s utána még jobban érezték a nyomorúság nyomását. Csoda-e, ha ezek után a tisztviselők is elveszítik a türelmüket és mozognak? Néhány száz fővárosi tisztviselő tegnap értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy érdekeik előmozdítása érdekében nagygyűlésre fogják összehívni a fővárosi tisztviselőket. A mozgalmat ugyanazok vezetik, akik tavaly a fővárosi alkalmazottak szövetségét akarták megszínálni.

(*) **Áthelyezett iskolai igazgatók.** A tanács a közoktatási ügyosztály előterjesztésére *Irtések* Ferencz VIII. ker., Jázmin-utcai elemi fiu- és Révhegyi Iván VI. ker., Erdőtelki elemi fiúiskolai igazgatótanítókat, továbbá *Gáti György* I. ker., Hidegkúti-uti elemi- és *Sajó Sándor* III. ker., Vörösvári-uti elemi iskolai igazgatótanítókat a szolgálat érdekében áthelyezte. Együttal *Révhegyi Iván* igazgatótanítót a VI. ker., Erdőtelki lakatos szakirányú iparostanoncz és a gazdasági ismétlő fiúiskola vezetésétől felmentette s e helyett a IX. ker., ipar-utcai lakatos szakirányú iparostanoncz iskola vezetésével bízta meg, ez utóbbi iparostanoncziskola eddigi vezetőjét, *Moussong Istvánt* pedig az erdőtelki lakatos szakirányú iparostanoncziskola vezetésére helyezte át. Az erdőtelki gazdasági ismétlő iskola vezetésében a tanács külön fog intézkedni.

(*) **Tinódy Sebestyén szobra.** A tanács tudomásul vette, hogy a király által adományozott tiz szobor közül *Tinódy Sebestyén* szobra elkészült és a székesfővárosnak átadott. A tanács ennél fogva utasította a mérnöki hivatalt, hogy a szobormű nyilvántartásba vételéről, valamint állandó fentartásáról gondoskodjék, illetve a netán szükséges javítási munkálatok elrendelése végett mindenkor kellő időben tegyen előterjesztést. Utasította egyúttal a tanács a mérnöki hivatalt, hogy a Népszínház előtti parknak a szobor elhelyezése következtében szükségessé vált átalakítása dolgában terjeszsen be sürgősen tervet és költségvetést.

SPORT.

Budapesti nyári meeting.

— Tizenegyedik nap. —

A vége felé közeledő meeting utolsóelőtti napjának programja még mindig oly változatos, hogy beillenek akármelyik versenynedény elejére is. A nap eseményei a 10.000 koronával dotált Tenyésztők díja körül csoportosulnak, amelyet évek óta jó képességű telivér szokott megnyerni. Az idén emberi számítás szerint *Fantome* viszi el az értékes díjat és vele olyan ló nyeri meg a versenyt, amely erre a díjra mindenképen rászolgált. Helyre *Peregrin* vagy *Dinorah* várható. Szép futam lesz a Rákosi-handicap is, melyben elsőrendű esélyllyel veszik fel a küzdelmet *Bandi*, *Jorio* és *Bajtárs*. Egyebekben tippeinkre utalunk, melyek a következők:

- I. Vezess—Jéz
- II. *Bandi*—*Jorio*
- III. *Fantome*—*Peregrin*
- IV. *Rouquin*—*Miltad*
- V. *Julietta*—*Vörös király*
- VI. *Golden Drop*—*Mirka*
- VII. *Springer ist.*—*Péda*

(*) **Nemzetközi uszóverseny Abbáziában.** Az abbázai uszó-egyesület szeptember 8-án nemzetközi uszóversenyt rendez. A mérkőzések sorrendje a következő:

1. Junior-verseny 60 méterre, azok részére, akik még díjat nem nyertek.
2. Kombinált verseny. Rendes- és hátónuszás 150 méter.
3. Gyermekek verseny, 15 éves korig, 50 méterre.
4. Verseny Ausztria bajnokságáért, 1000 méterre. Díjak: egy arany érem, két ezüst érem, diszoklevél és pénzjutalmak.
5. Junior staféta verseny, 150 méterre.
6. Hölgyek versenye, 50 méterre.
7. Vizalatti uszás, 50 méterre.
8. Hátónuszás, 100 méterre.
9. Oldaluszás, 50 méterre.
10. Ugró verseny.
11. Junior melluszás 50 méterre. E versenyben csak azok vehetnek részt, akik díjat nem nyertek.

TÖRVÉNYSZÉK.

(*) **Mezei ártatlansága.** Ismertettük néhány nap előtt azt a bűntudást, melynek szerencsétlen áldozatát, *Mezei Istvánt*, a szegedi orvosszakértők helytelen véleménye alapján a bíróság két évi börtönrre ítélte. *Mezei István* ártatlansága a budapesti orvostanárak szakvéleménye után annyira valószínűnek mutatkozott, hogy a szegedi törvényszék azonnal elrendelte a szabadlábra helyezését. Az igazságügyminiszter rendelkezésére pedig felküldötte az összes bűnjelket az országos vegyiskerületi állomáshoz. Itt dr. *Felletár* főügyész megvizsgálta a bűnjelkeket között levő kést és lepedőt s megállapította, hogy azokon *semmiféle vérnek nyoma sincs*. A főügyész szakvéleménye tegnap érkezett le Szegedre. Az ottani ügyészség ennek alapján *Mezei ellen az eljárás megszüntetését fogja indítványozni*. Nem lesz tehát újra perfelvétel, hanem egyszerűen végzésileg fogják *Mezei* ellen az eljárást megszüntetni.

(*) **Bírák és ügyészek mozgalmá.** A szabadkai kir. törvényszék, kir. járásbíró és kir. ügyészség bírói és jegyzői kara Szabadkán 1907. évi augusztus hó 25-ik napján Szerdahelyi Sándor h. elnök, kir. törvényszéki bíró elnöklété alatt tartott értekezletén elhatározta, hogy a bírói függetlenség erkölcsi és anyagi biztosítékainak kiépítése iránt indított mozgalomhoz csatlakozik és szükségesnek tartja az országos bírói nagygyűlésnek sürgős összehívását. E végből megkeresi a szegedi kir. ítélőtáblához tartozó bírák, ügyészek, egy a bíróságl és ügyészségi segéd- és kezelő személyzet értekezletét előkészítő bizottságot, hogy az országos bírói nagygyűlést legkésőbb a folyó évi október hó első napjaira Szegedre hívja össze.

(*) **Igazságügyi tisztviselők a fizetésrendezésért.** A zalaegerszegi bírósági segédhivatali tisztviselők, a szolnoki igazságügyi tisztviselők felhívása folytán, értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy megélhetési és szolgálati viszonyaik rendezése céljából megindított mozgalomhoz csatlakoznak. Kívánságaikat kilencz pontban csoportosították. A zalaegerszegi tisztviselők felkérlik az ország összes kezelőtisztviselőit, hogy fenti kívánságaikat magukévá téve a mozgalomhoz csatlakoznak s ezen csatlakozásukat a szolnoki igazságügyi kezelőtisztviselőkkel tudassák s egy Budapesten tartandó kongresszuson, melynek előkészítésére ottani kartársaikat felkérlik — mennél számosan részt vegyenek.

KÖZGAZDASÁG.

A szénkérdés.

Budapest, augusztus 30.

Az „Egyetértés” mai száma részletesen és behatóan ismertette a helyzetet a szénhiányról, a szakemberek nyilatkozatait, melyeket közléttünk, általában nagy föltnést keltettek. E nyilatkozatok egyértelműleg megállapították azt, hogy a főváros tanácsa a mai viszonyok között az 1907—1908-iki téli évadra sem magyar, sem porosz szenet kapni nem fog. Ezt úgy látszik, tudják már a városházán is, mert a székesfőváros tanácsa mai nyilatkozatában csak arra szorítkozik, hogy *angol* szenet fog hozatni s nem merészkedik kijelenteni azt, hogy *nem kap* magyar szenet, sem azt, hogy a sziléziai bányák nem várakoztak a székesfőváros tanácsára augusztus 30-ikáig, hogy rendeljen náluk ötszázézer métermázsza szenet, hanem gondoskodtak széntermésük elhelyezéséről.

A fenyegető szénhiány természetesen nagy ijedelmet okozott Budapest lakosságának körében, sőt a vidéken is általánosan konsternációt keltett, mert a vidék sokat szenvedett a múlt évben is a szénhiány miatt. Hogyha pedig az idén a tavalyhoz hasonló szigorú téli időjárás fog bekövetkezni, a vidék még nagyobb nélkülözésnek lesz kitéve.

A székesfőváros tanácsának összes tevékenysége — ugylátszik — teljesen kimerült a meddő tanácskozásokban és nyilatkozatok közreadásában. Várja, hogy az állam mit fog tenni a szénhiány és a széndrágaság enyhítésére. A főváros azt mondja, hogy sorra érkeznek ajánlatok a városházára *angol* szén szállítására nézve. Mielőtt megjegyzéseket fűznénk a székesfővárosi tanács eddig tett intézkedéseire, közöljük egyik estilapban megjelent kommunikéjét:

Dr. *Bódy Tivadar* tanácsnok, aki a legnagyobb erélyllyel dolgozik a szénhiány megszüntetésén, személyesen tárgyal a szállító vállalkozókkal. A jövő csütörtöki tanácsülésen fog előadni, hogy mely vállalkozó ajánlatát fogadja el a főváros. A főváros 150 ezer métermázsza angol szenet hozat. Ez a mennyiség a szeptember 15-ére elkészülő városi szénraktárba lesz elhelyezve és az esetleg beálló szénhiány esetén, a lakosság néhány napi szükségletének a fedezésére fog szolgálni. *Bódy* tanácsnok ma délbén tárgyal az Államvasutak igazgatóságával, amely a legnagyobb előzékenységet és a legmesszebbmenő szállítási kedvezményeket helyezte kilátásba. Kijelentette az Államvasutak igazgatóságát, hogy a Fiuméből való szállítás nem ütközik *semmiféle* akadályba. Érdekes, hogy a városhoz érkezett szénajánlatok között van *westfalai*, *török* és *amerikai* szénbányák ajánlata is. Ezekkel a vállalkozókkal

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Ismándi

késérővíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegben. Kiközvetítés Komáromban.

is tárgyal majd a főváros következő esztendőket esetleges szükségletének a fedezése miatt.

Mi kétségbe vonjuk, hogy az angol szenet — föltéve, hogy a főváros be fogja szerzhetheti — olyan áron adhassa a lakosságnak, hogy ez meg is tudja azt fizetni. Mai számunkban megirtuk, hogy az angol szén árát az utóbbi napokban ismét emelték és kilátás van arra, hogy újból emelni fogják. A fennhangoztatott városi szénraktárnak a helyét most *planírozzák*. Alkalmunk volt megtekinteni az Üllői-ut végén épülő szénraktár területét, melyet most keritenek be, néhány kocsiakománnyal deszka már ott van, de még nincsen készen egy métermázsas szén elhelyezésére szolgáló földtől helyiség sem.

A főváros az esetleg beálló szénhiány esetén a lakosság néhány napi szükségletének fedezésére fogja készletben tartani a szénraktárba beraktározott szénmennyiséget. *De mi történik akkor, ha négy hónapig tart majd megint a hideg?*

Szembesítők az is, hogy a főváros majd csak fog rendelni szenet, egyelőre csak tárgyal és csigamódra építi raktárait.

Az angol szén szállítása ügyében a főváros különben kedvezményekért folyamodott a kereskedelmi minisztériumhoz, honnan az alábbi leiratot kapta:

„Folyó évi június hó 20-án 144.853—VIII. szám alatt kelet felterjesztésére értesitem a tanácsot, miszerint tekintettel a szénszükséglet fedezése körül felforgó rendkívüli viszonyokra, megengedtem, hogy a Fiumén át szállítandó angol szénre nézve a szállítási díjnak kocsis- és fuvarlevelenkint legalább a kocsis raktáráért való fizetése mellett a Máv. vonalán a magyar-adiériai vasúti kötelek II. díjszabás rész I. füzete szerinti I. kivételes díjszabásnak a díjtételei, — a Galatzon, illetve Prededlon át szállítandó külföldi szénre pedig hasonló feltételek mellett a Máv. vonalán a helyi díjszabás szerinti I. kivételes díjszabásnak a tételei alkalmaztassanak. Ez az ideiglenes jelegű díjkedvezmény folyó évi szeptember hó 1-től visszavonásig, de legkésőbb 1908. márczius hó végéig terjedhető hatályal fog érvényesíteni. Budapest, 1907. augusztus 23-án. A miniszter helyett *Szerényi, államtitkár.*“

Az angol szén Bódy tanácsos szerint körülbelül hat koronába kerül, míg a sokkal jobb porosz szenet most a budapesti börzén négy korona 40 fillérrel jegyzik. Ki fog tehát angol szenet venni? . . .

Soha aktuálisabban nem nyilatkoztak még az egész közvéleményt mozgó nagy kérdésben társadalmi testület, mint éppen ma az *Országos Iparegyesület*, melynek nagytevékenységű igazgatója, *Gelléri Mór* könnyen áttekinthető alakban ma tette közzé a szénkérdésben az Iparegyesület által gyűjtött és földolgozott anyagot. *Gelléri* az anyag összegyűjtésével és nyilvánosságra hozatalával nagy szolgálatakat tett úgy a sajtónak, mint a közönségnek. Az Iparegyesület anyaga szerint a szénszükség oka a szénnek elégtelen bányászása és a vasutak részéről való bizonytalan szállításában keresendő s komoly megoldása elsősorban iparoskérdés. *Matlekovits* szerint más kérdés az, hogy hazánk széngazdasága elegendő-e a növekvő hazai fogyasztás fedezésére; szerinte nemcsak új gyárak létesítése lesz lehetetlen, hanem a meglévő gyárak tűzhelyei is kihasználhatatlanok. Az Országos Iparegyesület tagjainak, gyárak és iparvállalatok vezetőinek véleményét közli *Gelléri* füzete a szénhiány ügyében. A vállalatok ugyszólván egyhangulag megegyeznek abban, hogy a hazánkban sokhelyütt előforduló szén feltárására és kiaknázására minél több külföldi tőkét kellene rekvirálnunk; általános óhaj az oderbergi második sinpár lerakása. Az állam helyesen tenné, ha ahelyett, hogy a gépgyáraiba fektetendő tizenöt millió koronával egészségtelen versenyt támaszt vasiparunknak: ezt az összeget újabb feltárandó szénbányákba fektetné.

Amint *Reiner Ede* dr.-nak, a salgótarjáni társulat igazgatósági tagjának mai lapunkban közölt nyilatkozata igazolja, a hazai bányáknak a nagy anyagi áldozatokon kívül egy-két esztendőre van szükségük, hogy bányáikat mélyítsék és új tárnákat nyissanak. Ezt a föltevést igazolják az Iparegyesület által összegyűjtött adatok is, amelyekre különben még visszatérünk.

Külkereskedelmünk július havában.

— 49.5 millió behozatali többlet Ausztriából. —

Budapest, augusztus 30.

Ma tette közzé a m. kir. központi statisztikai hivatal július havi külkereskedelmi forgalmunkra vonatkozó adatokat. Ez adatok szerint az 1907. év első hét havában árumérlegünk összesen 30 millió, Ausztriával szemben pedig 49.6 millió korona behozatali többletet tüntet fel. A kimutatás részleteit tekintve, behozatalunk értéke az előző évi 811.1 millió koronával szemben ez év január-július havában 5 millió koronával nagyobb, vagyis: 816.1 millió korona volt s ebből 628.4 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitellünk az 1906. év első hét havához képest emelkedett. Míg ugyanis a múlt év első hét hónapjában a kivetel értéke 774 millió korona volt, a folyó év első hét havában 786.1 millió koronát tett, mely összegben Ausztria 578.9 millió koronával részesedik.

A behozatal részleteit tekintve, a legnagyobb értékösszeggel a textilipar készgyártmányai szerepelnek. Ezen áruk behozatali értéke ez év első hónapjában 225.3 millió koronát tett s ez összegben Ausztria nem kevesebb, mint 218.8 millió koronával részesedik. Pamutszövetekből behozatalunk egymagában 98.2 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 59.3 millió koronát. Konfekcionált árukból behozatalunk értéke 41.7 millió koronát ért el s ezen tariaosztályban 11.2 millió koronával a fehérnemű, 9.3 millió koronával a kalapok szerepelnek. Jelentékeny behozatalunk volt még bőr és bőráruból: 47.4 millió korona (ebből 42.9 millió Ausztriából), vas- és vasáruból: 44.6 millió korona (ebből 37.4 millió Ausztriából), gépek és készülékekből: kereken 28 millió korona (ebből 18.8 millió korona Ausztriából).

Legfontosabb kiviteli cikkekünk ezúttal is a gabonaneműk és a liszt. Lisztkivitellünk január-július hónapokban 115.5 millió koronát tett, s ez összegből 102.4 millió korona értékű Ausztriába szállított. Buzakivitellünk értéke 53.1 millió korona volt (az előző év január-július havában 51.9 millió); rozskivitellünk 20.1 millió, árpakivitellünk 16 millió, zabkivitellünk 18.2 millió, tengeri kivitellünk 38.4 millió (az előző január-július havában 19.4 millió) korona értékét képviselt.

A vágó- és igásállatok kivitelle az előző év első hónapjának eredményéhez képest jelentékeny csökkenést mutat s 120.6 millió koronáról 99.5 millió koronára szállott le.

A csökkenés legnagyobb a sertéskivitelnél: 9.4 millió korona, ökörkivitelnél pedig 6.4 millió, lókökivitelnél 1.7 millió koronával, tehénkökivitelnél 1.7 millió, bikakivitelnél pedig 1.1 millió koronával csökkent. Homok- és kristálycukorból kivitellünk 13.3 millió koronát tett, vagyis 2.6 millió koronával többet, mint az előző év első hét havában. A faneszték kivitelle, csupán az európai nyers műfát kivéve, csökkent. A kivitelt fa, szén és tőzeg értéke mintegy 6.5 millió koronával alatta maradt az előző évi január-július havi kivetel értékének. A csökkenés kereken 3 millió koronát tesz a dongánál és 2.7 milliót a bardsólt és fűrésztelt épület- és műfánál. A külkereskedelmi közlemény egyúttal Budapest 1907. július havi gabona- és lisztforgalmáról is közöl adatokat s ezeket az év első hét hónapjára vonatkozólag összefoglalva is feltüntet. Ezek szerint: január-július hónapokban Budapestre érkezett 4,475.117 métermázsas buza, 408.293 métermázsas rozs, 351.404 métermázsas árpa, 824.955 métermázsas zab, 2,126.838 métermázsas tengeri, 21.960 métermázsas repce, 177.689 métermázsas liszt és 44.815 métermázsas korpa, míg ugyanazon időben 421.653 métermázsas buza, 289.975 métermázsas rozs, 122.139 métermázsas árpa, 625.271 métermázsas zab, 1,431.532 métermázsas tengeri, 14.347 métermázsas repce, 3,331.213 métermázsas liszt és 758.267 métermázsas korpa szállított el.

Kulturegyesületek bankja. A napokban megirtuk, hogy a négy kulturegyesület, az *Emke, Dmke, Fmke* és a *Dke* 10 millió korona alapítéssel pénztinteztetet szándékozik alapítani, melynek főcélja volna szabadszállni a nemzetiségi pénztinteztetet előrenyomulása ellen. Az alapítandó bank szervezési munkálatai serényen folynak, az akció élén *Galovics*, a Szegeden székelő kulturegyesület titkára áll. A bank elnökül — amint értesülünk — *Pallavicini* Ede ögrótot óhajítja megnyerni, ki régebben a Magyar általános hitelbank vezérigazgatója volt, jelenleg pedig nevezett intézet igazgatósági tagja.

Gazdaggyűlés Pécsen. Darányi földmívelésügyi miniszter értesítette a Pécsen szeptember 3-4-én tartandó gazdakongresszus rendezőségét, hogy a nagygyűlésen személyesen is részt vesz. Ezerkivül a minisztérium képviselőjében a nagygyűlésre *Pirkner János* miniszteri tanácsos, *Sierbán János* m. kir. állami jószágigazgató, *Rodiczky Jenő* gazdasági akadémiai igazgató, *dr. Körfer István* miniszteri fogalmazót küldötte ki. *Baranyamegye* törvényhatóságát *gróf Benyovszky Mór* főispán és *Koszits Kamil* alispán képviselik. Bejelentették továbbá részvételüket a nagygyűlésen az összes gazdasági egyesületek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége részéről részt vesz az elnökség és tisztikar, a Magyar Gazdaszövetség részéről *dr. Bernát István* igazgató, *Zmeskó Pál* titkár. A kongresszusra 500-on felül jelentkeztek.

Egy külföldi biztosító vesztése. A „Hamburgi katonaszolgálati, kiházasítási kölcsönösségen alapuló társulat Hamburgban“ című biztosító intézet magyarországi fiókja most teszi közzé az elmúlt évre vonatkozó mérlegét, mely nem valami kedvező képét adja az itteni fiók helyzetének. Már az 1905. évi üzletét 8652 korona vesztéssel végződtött, az elmúlt évben pedig 5,059.56 korona vesztéssel zárta könyveit a biztosító fiókja. A kisebb külföldi biztosítók fiókjai — ugyilátszik — mindinkább tért vesztenek Magyarországon, amint ez a legtöbb fiók mérlegéből kiténik.

Zsákok vámkezelése Szerbiában. A szerb királyi pénzügyminiszter legutóbbi körrendelete kapcsán az általános vámtarifáról szóló törvény 20. cikke alapján a következőket rendelte el: Miután az Angliával kötött kereskedelmi szerződés értelmében az általános vámtarifa 305. tarifátételében az oly zsákokra megállapított vámtétel, amelyek belsőli termékekkel való megöltés céljából üresen hozatnak be, 15-ről 7.50 frankra leszállított: ennél fogva kötelesek a vámhivatalok a szerződéses vámtarifa alkalmazásánál mindenkor 15 frankot számítani, azonban csak 7.50 frankot bevételezni, a maradékot pedig a 8.278 sz. körrendelet értelmében hitelezni.

A Déli-vasut új tarifája. Annak idején megemlékeztünk arról, hogy a Déli-vasut tárgyalásokat folytatott az osztrák kormányokkal az árutarifa egy részének megváltoztatása tárgyában. A tárgyalásokat most befejezték s így az osztrák vonalakon már az új tarifa fog életbe lépni. A vasut — hír szerint — a magyar kormányval is tárgyalásba szándékozik bocsátkozni, hogy a tarifák módosítását a magyar vonalakon is keresztülvigye. Ez a tarifa állítólag az osztrák államvasutak tarifája szerint igazodna, némely tételeknél mérséklések lépnek életbe, míg más tekintetben drágább tételek kerülnek bele az új díjszabásba.

Új rend a marhavásártéren. Amióta nem jön a szerb marha Budapestre, a vásártéren az ugynevezett szerb oldal azóta mindig üresen áll, míg a középhajóban nem egyszer szorosan kellett a marhát beállítani, hacsak a minimálisnál is nagyobb volt a felhajtás. Ezt elkerülendő, a vásárterek és vágóhidak igazgatósága rendeletet adott ki, amelyben az állami főállatorvossal egyetértőleg az állatoknak a vásárra való beállítása iránt akként intézkedtet, hogy a „csak belsőldre szállítható“ állatok a szerb oldalon helyezendők el és az azon oldalon levő legközelebbi mázsán mérlegelendők. A „külföldre is szállítható“ állatok eddigi elhelyezése továbbra is fenmarad azzal, hogy azok beállítása már a legelől lévő akolnál kezdendő.

Könnyebbítés származási bizonylatok kiállításánál Szerbiában. A szerb királyi pénzügyminiszter körrendelete kapcsán a bevételi kereskedelem könnyítése céljából, a vámtanácsossal egyetértőleg, az általános vámtarifáról szóló törvény 20. cikke és a vámtörvény 273. cikke alapján elrendelte, hogy jövőre a szerződéses tarifa szerinti vámkezelésnél mint szerződéses bizonylat a küldemény származására nézve a rendőrség, vagy pedig a községi hatóság vagy a kereskedelmi kamarától kiállított származási bizonylatok is érvényeseknek elfogadandók.

A londoni magyar kiállítási bizottság figyelmébe. Többbizben foglalkoztunk a londoni magyar kiállítással s kellő világításba helyeztük annak a magyar közgazdasági életre háramolható előnyeit. A londoni magyar kiállítás bizottsága ugyszólván

nap-nap u
ben közölt
litással k
francia ki
keretekben
érdemes
bizottság
kicsinyelm
ha kiállítás
arra, hogy
De hiszen
kiállítás t
kiállítást
bizonytalan
deklódést
hatósabban
mánnál
cíőt bizto
is nem fra
tás és hog
készül, ha
amelyben
ezek gyar
nökség al
kiállítási t
gyöződhet
muzeum t

190
donban
rendezn
az ang
A kiállít
lesz, an
ország
angol v
tás, m
deklódé
A kiállít
közlebb
területe
kedési
kb. eg
berend
terjed k
szetek,
építés,
erdésze
fonó-é
ágak, r
kereske
kapcsol
tervbe

Ezek
mindezek
szakembek
ban“ cím
fölvonult

Vámte
és kir. k
ügyminis
vámhivat
lyek a va
ellátott k
572. tétel
landók el
vegytech
jakat tart
vetőleges
tétélei sz
rium tov
nak, hog
kasza ala
I lei-ről
külföldről
csak 50
sörnek R
meg fogj

A ke
vezetőhel
tével s e
vetkezete
kormány
helyzetük
vetkezők
ma tudat
vel, mely
nál járt,
alapon a
millió ko

nap-nap után ankétezik s legutóbbi kommunikációjában közölte, hogy a tervezett londoni magyar kiállítás kapcsolatosan egy és ugyanazon időben francia kiállítás is lesz Londonban, de ez oly szerény keretekben fog mozogni, hogy erről nem is igen érdemes beszélni. Kénytelenek vagyunk a tisztelt bizottság figyelmébe ajánlani, hogy jó lesz nem kicsinyelni a francia kiállítást, mert a francziák, ha kiállítást rendeznek Londonban, gondjuk lesz arra, hogy kiállításukkal szégyent ne valljanak. De hiszen természetes, hogy a londoni magyar kiállítás bizottságának kicsinyelni kell a francia kiállítást azért, hogy ezzel is a már-már bizonytalan magyar kiállítás iránt az érdeklődést a magyar szakkörökben minél hatásabban fölkeltse és a kereskedelmi kormánytól az általa kért horribilis nagy szubvenziót biztosítsa. Hogy a francia kiállítás először is nem francia, — hanem *francia-angol* kiállítás és hogy ez nem pró-cseprő kis kiállításnak készül, hanem *nagyszabású nemzetközi* jellegűnek, amelyben résztvesznek Franciaország és Anglia s ezek gyarmatai, továbbá a francia és angol védnökség alatt álló államok is: erről a t. magyar kiállítási bizottság az alábbi közleményből is meggyőződhetik, amely közleményt a kereskedelmi muzeum tette ma közzé:

1908. május 8-tól szeptember végéig Londonban nagyszabású francia-angol kiállítást rendeznek, amelynek élén Argyll herceg és az angol közeletnek számos előkelősége áll. A kiállításnak tulajdonképpen nemzetközi jellege lesz, amennyiben részt vesznek benne Franciaország és Anglia, gyarmataik és a francia vagy angol védnökség alatt álló államok is. A kiállítás, mely iránt mindkét országban nagy érdeklődés mutatkozik, nagyszabásúnak ígérkezik. A kiállítás a Central London Railway állomása közelében a Shepherd's Bush név alatt ismert területen lesz és 140 acra terjed ki. A közlekedési eszközök óránként 75.000, vagyis naponta kb. egy millió látogató szállítására lesznek berendezve. A kiállítás a következő csoportokra terjed ki: közoktatásügy, tudomány, szépművészetek, szabad mesterségek, gépgyártás és hajóépítés, közlekedésügy, mezőgazdaság, kertészet, erdészeti, halászat, élelmiszeri ügy, butoripar, fonó- és szövőipar, kémiai ipar, egyéb iparágak, nemzetgazdaság, egészségügy, női munka, kereskedelem és gyarmatügy, stb. A kiállítással kapcsolatban számos kongresszus is van tervezve.

Ezek után kíváncsiak vagyunk, mit szólnak mindezekhez azok a kiváló és előkelő magyar szakemberek, akiket a „magyar kiállítás Londonban” című előkészítő bizottság igen gyakran fölvonultat reklámközleményeiben?

Vámtelemek módosítása Romániában. Bukaresti cs. és kir. konzulátusunk jelenti, hogy a román pénzügyminisztérium következő körrendeletet intézte a vámhivatalokhoz: Jövőben oly ásványolajok, amelyek a varrogépeknél való használatra czimkével ellátott kis üvegekben hozatnak be, a vámtarifa 572. tétele szerint 100 kg.-kint 25 lei-vel vámolandók el és nem kezelendők a 809. tétel szerint vegytechnikai speciálisok gyanánt. Az ezen olajokat tartalmazó üvegek pedig elkülönítve hozzávetőleges súlybecslés alapján a tarifa 543-546. tételei szerint vámolandók el. A pénzügyminisztérium továbbá tudomására hozta a vámhivataloknak, hogy miután a községi alaptörvény 32. szakasza alapján a sör illetékdíja dekaliterenkint 1 lei-ről 50 bani-ra szállítottatott le, ennélfogva a külföldről behozott sör után ezentul dekaliterenkint csak 50 bani díj szedendő. Ez az intézkedés a sörnek Romániába való bevitelét előreláthatólag meg fogja könnyíteni.

A kormány és a szövetkezetek. Lapunk ma vezetőhelyen foglalkozik a szövetkezetek helyzetével s egyben azzal az akcióval, melyet a szövetkezetek indítottak s mely oda irányul, hogy a kormány kincstári betéttel segítse ki őket nehéz helyzetükből. Erre vonatkozólag a Kel. Ért. a következőket jelenti: Wekerle Sándor miniszterelnök ma tudatta a budapesti szövetkezetek küldöttségével, mely tegnap Sztéryni és Déry államtitkároknál járt, hogy a kormány hajlandó a szolidabb alapon álló szövetkezetek részére egy és fél millió koronát rendelkezésre bocsátani, hogy az

ultimo nehézségein tulessenek. A szövetkezetek megbízottai kijelentették, hogy ilyen csekély összeggel a bajokon egyáltalában nem lehet segíteni.

Vásárváltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Trencsén vármegye területéhez tartozó Vágbeszterce községben szeptember 33-ára eső országos kirakodó vásár ez évben kivételesen szeptember 25-én; — hogy a Szatmár vármegye területéhez tartozó Fehérgyarmat községben szeptember 23-ikára eső országos vásár szeptember 16-ikán, hogy az Arva vármegye területéhez tartozó Alsó-Kubin községben a szeptember 9-ére eső országos vásár szeptember 16-án; — hogy a Szilágymegye területéhez tartozó Szilágynagyfalu községben a minden évi áldozó Csütörtök előtti hét szerda és csütörtöki napjaira eső országos vásár ezentul állandóan minden évben szeptember 24-én (április hó 24.) magában foglaló hét után következő szerdai és csütörtöki napon tartassanak meg; megengedte továbbá, hogy a Zemplén vármegye területéhez tartozó Sztropkó községben október 1-re eső országos vásár szeptember 4-én, — hogy Pozsony vármegye területéhez tartozó Nagylévárd községben szeptember 23-ikára eső országos vásár szeptember 16-án, — hogy a Gömör-Kishont vármegye területéhez tartozó Nagyrőcze községben szeptember 21-ére eső országos vásár szeptember 25-én, végül, hogy Pozsony vármegye területéhez tartozó Modor sz. kir. városban október 1-re eső országos vásár ez évben kivételesen október 8-án tartassék meg.

Vásáregyesítés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Heves vármegye területéhez tartozó Füzesabony községben a szeptember 8-ikára eső országos állatvásár és 9-ére eső kirakodóvásár ez évben kivételesen egy napon, vagyis folyó évi szeptember 8-án tartassék meg.

Kisipar és honvédbakancsok. A magyar királyi honvédség jövő évi lábellen-szükségletéből a magyar kisiparnak tudvalevőleg 10.000 pár bakancs jutott. E szükséglet szállítására összesen 1978 iparos pályázott 15 kamara kerületéből. A kassai, miskolci, fiumei, eszéki és zenggi kamara kerületéből nem érkezett be ajánlat. A múlt évi szállítástól lemondás folytán felszabadult 550 pár bakancs, összesen tehát 10550 pár bakancs előállításra volt felosztandó. A kereskedelmi miniszter a szakbizottság meghallgatása után a következő elosztási tervet terjesztette a honvédelmi miniszter elé: Aradi kamarai kerület 1700, besztercebányai 200, brassói 850, budapesti 700, debreczeni 800, győri 450, kolozsvári 150, marosvásárhelyi 1700, nagyvárad 290, pécsi 310, pozsonyi 250, soproni 100, szegedi 1500, temesvári 800 és zágrábi 750.

Vásáregyedélyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Szepes vármegye területéhez tartozó Igló r. t. városban minden hét kedd napján állatfelhajtás nélkül hetivásár tartassék.

Wekerle és a kivándorlás. Abból az alkalomból, hogy a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége Wekerle Sándor miniszterelnökhöz felterjesztette a tavasszal tartott kivándorlási anketájának naplóját, a miniszterelnök leiratot intézett a Szövetséghez, amelyben köszönetet mond a Szövetség munkájáért és kijelenti, hogy az anyagot a miniszterelnökség tanulmány tárgyává teszi.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védjegylet elenti, hogy Fitt József kereskedő, Budapest, Ráday-utca 1. és Strasser Béla kereskedő Szabadkán fizetésektelenséget jelentett. Charlottenburgban fizetésektelent lenit a Schmidt és Weimar-féle bankház. A passzívák fél millió márkára ragnak. Ha a csődöt elrendelik, akkor a hitelezőknek alig jut 20 százalék.

Kotorják a Tiszát. A Tisza csongrád—títeli szakaszt minden tavasszal kotorják, tisztogatják, hogy a hajóáratot biztosítsák. A nagy víz miatt az idén késést szenvedett a medertisztítás, úgy hogy csak most foghattak ahhoz. A szegedi folyam-mérnöki hivatal — jelenti lapunknak — már megkezdte a munkálatokat.

Nyilt-tér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

LOVAS-féle Zene - Conservatorium
akad. előkészítő tanfolyammal

VI., Andrásy-ut 67. szám.

II. és III. em. az orsz. m. kir. zeneakad.
mia volt palotája modernül átalakítva.

Beiratások egész nap.

TELEFON, Elsőrendű tanári ker. TELEFON.
Prospektus ingyen és bérmentve.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és ezimfestő

Kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép

Kapható: **MÜLLER J. L.** és fia
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 21.
yógyszertész, drogeria és finomabb üzletekben.
Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatszámra 1-10 forintig. Capot-Americain rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegyzők ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

A kínálat ma is a készáru piacra megfelelő jó volt, melyet malmaink eléggé méltányolni tudtak, amennyiben 36.000 métermázashoz vásároltak változatlan áron. Rozs és zab csendesebb irányzatúak, tengeri és árpa tartottak maradtak. — A *határidőpiacra* Amerika 1/4 ct. visszaesést jelentett, annak ellenére azonban a hangulat változatlan volt, sőt átmenetileg az üzlet folyamán előfordult fedezési vételekre az árfolyamok kissé javultak, de a forgalom gyarapodásához e körülmény csak kevésse járult hozzá és továbbra is mérsékelt menetben maradt. — Javult berlini tudósítások a nagyobb hozatalok ellenére délben még felszinen tartották az árfolyamokat, migem délben egynemely realizálások hatása alatt a hangulat gyengült, az árak mérsékeltlen visszaestek. Tengeriben az irányzat változatlanul szilárd, mert a jelenlegi meleg időjárást annak állapotára kedvezőtlennek tartják.

A nyitramegyei gazdasági egyesület és a tőzsdereform.

A nyitramegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya legutóbb megtartott ülésén tárgyalta ismétlenül a mezőgazdasági érdekképviselőt és a tőzsdereform kérdését. Az érdekképviselőre nézve eredeti álláspontjának megfelelően egy határozott, hogy lényegében az O. M. G. E. közgazdasági szakosztályának folyó évi május 29-én hozott megállapodásait teszi magáévá, annak határozott kijelentésével, hogy legalább is tizennyolc kamarai kerület alakítását és országos központi mezőgazdasági kamara létesítését, valamint annak törvényben való biztosítását feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a nagyobb kerületekből későbbi időben fokozatosan újabb kamarai kerületek legyenek kihathatók. A *tőzsdereform* ügyében szinten hiú maradt régi álláspontjához, melyet a III. országos gazdakongresszuson az egyesület régi választmányi tagja, Polónyi Géza volt igazságügyminiszter, mint a kérdés előadója képviselt. Kívánja a tőzsde sürgős reformját a fedezetlen határidőüzlet feltétlen eltörlésével és úgy, hogy a tőzsdeintézményben a mezőgazdasági érdekkör megfelelő képviseletet nyerjen.

Eladatott:

0-buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 kg. 23.95 korona, 500 mm. 80 kg. 23.65 korona, 200 mm. 79 kg. 23.30 korona, 2690 mm. 78.3 kg. 23.80 korona, 350 mm. 78 kg. 22.80 korona.

Szenttamási: 4500 mm. 76 kg. 22.90 korona, 3500 mm. 74.5 kg. 22.80 korona.
 Fejérmegyei: 500 mm. 76 kg. 22.80 korona.
 Ujvidéki: 1800 mm. 76 kg. 23.05 korona.
 Uj buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 79 kg. 23.40 korona, 200 mm. 79 kg. 23.40 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78.3 kg. 23.20 korona, 300 mm. 78 kg. 23.20 korona, 300 mm. 78 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78 kg. 23.10 korona, 600 mm. 78 kg. 23.15 korona, 500 mm. 78 kg. 23.05 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.10 korona, 300 mm. 77 kg. 23.10 korona, 200 mm. 77.5 kg. 23.10 korona, 2000 mm. 77 kg. 23.10 korona, ft., 150 mm. 76.5 kg. 22.70 korona, 600 mm. 76.5 kg. 22.85 korona, ft., 1850 mm. 76 kg. 23.05 korona, 100 mm. 76 kg. 22.70 korona, 100 mm. 76 kg. 22.60 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.60 korona, 100 mm. 75.5 kg. 22.60 korona, 100 mm. 76 kg. 21.80 korona, üszkös.
 Pestvidéki: 1000 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 150 mm. 78.5 kg. 22.70 korona, 600 mm. 78 kg. 22.80 korona, 1800 mm. 77.7 kg. 23.10 korona, 100 mm. 77 kg. 23.30 korona, 1650 mm. 77 kg. 22.80 korona, 2310 mm. 76.8 kg. 22.50 korona.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 80 kg. 23.40 korona.
 Tolnai: 100 mm. 75.5 kg. 22.60 korona, 100 mm. 76 kg. 22.60 korona.

O-Kanizsai: 2000 mm. 77 kg. (uj) 23.15 korona, 1100 mm. 77 kg. (ó) 23.15 korona.

Árpa: 400 mm. 15.35 korona, 200 mm. 15.35 korona, 200 mm. 15.35 korona, 200 mm. 15.35 korona, 300 mm. 15.30 korona, kpf. mellett, par.

Rozs: 300 mm. 19.10 korona, 200 mm. 19.10 korona, 350 mm. 19.10 korona, 300 mm. 19.05 korona, 300 mm. 19.05 korona, 100 mm. 19. — korona, 250 mm. 18.55 korona, 150 mm. 18.80 korona, készpénzfizetés mellett, par.

Zab: 100 mm. 16.40 korona, készpénzfizetés mellett.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. augusztus 28-tól augusztus 29-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	49207	11108
Rozs	3630	1980
Árpa	12344	1441
Zab	8439	3458
Tengeri	11082	8581
Liszt	11	10725
Korpa	—	2955

A határidőpiacra költetett:

Dél-előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza októberre 11.57, 11.62, 11.56, 11.53.
 Buza 1908. áprilisra 12.04, 12.01, 11.99.
 Rozs októberre 9.88, 9.87, 9.85, 9.63.
 Zab októberre 8.23, 8.25, 8.22.
 Tengeri szeptemberre 6.90, 6.89, 6.92.
 Tengeri 1908. májusra 6.92, 6.95, 6.96.

Déli 1 óraker zárulnak:

Buza októberre	—	—	11.53—11.54
Buza 1908. áprilisra	—	—	11.99—12.00
Rozs októberre	—	—	9.83—9.84
Zab októberre	—	—	8.23—8.24
Tengeri augusztusra	—	—	6.89—6.90
Tengeri 1908. májusra	—	—	6.93—6.94

Délutáni forgalom.

Délután alig változott az üzlet.
 4 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza	11.50—11.51
áprilisi buza	11.96—11.97
októberi rozs	9.80—9.81
októberi zab	8.19—8.20
auguszt. tengeri	6.87—6.88
májusi tengeri	6.89—6.90

Ertéktőzsde.

A mai tőzsde általános hausse hangulattal nyílt meg, jóllehet a külföldi börzék jelentései nem igen biztatón hangzóttak. Az érdeklődés

élén ma Rimamurányi vasúti és Magyar jelzalogbank részvények állottak, melyekben még mindig nagy bankpozíciók léteznek és melyeket ma a kontremine fedezni igyekezett. Ennek tulajdonítható, hogy Rimamurányi vasúti 7 és Magyar jelzalogbank részvények 6 koronával emelkedtek. Élénken kerestek továbbá Közúti vasut, Városi vasut és Magyar leszámítolobank részvényeket jóval magasabb árfolyamon. Az üzlet további folyamán nyugodtabbá vált a hangulat, mert a spekuláció, tekintettel az alacsonyabb külföldi jegyzésekre, tartózkodó álláspontra helyezkedett. A déli tőzsdén a kedvezőtlen külföldi jelentések hatása alatt és arbitrage-eladásokra általános gyengülés állott be, a kínálat túlhaladta a vételkedvet és az árfolyamok az egész vonalon 3-5 koionával hanyatlottak. Kivételt csupán Osztrák magyar államvasúti részvények képeztek, melyek 3 koronával emelkedtek. A járadékok piacza kezdetben nagyon élénk és szilárd volt, zárlat felé azonban itt is kissé elgyengült az irányzat.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén hauehangulat uralkodott.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 637.25—636. —, Magyar hitelbank 747.50—749. —, Magyar leszámítolobank 480. ——483. —, Magyar jelzalog-hitelbank II. kib. 459.25—455. —, Osztrák-magyar államvasut 652.50—653.25 Déli vasut 155.25—156. —, Rimamurányi vasúti 539. ——544.50, Magyar koronajáradék 92.95— —, Közúti vasut 540. ——542. —, Városi villamos vasut 284.50— —283. —. Hazai bank — — —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 636.50—637. —, Magyar hitelbank 748. ——748.50, Magyar leszámítolobank 482. ——483. —, Magyar jelzalog-hitelbank II. kib. 456.50—457. —, Osztrák-magyar államvasut 653. ——653.50, Déli vasut 156. ——156.50, Rimamurányi vasúti 544. ——544.50, Magyar koronajáradék 93. ——93.05, Magyar aranyjáradék 110. ——110.50, Közúti vasut 542. ——542.50, Városi villamos vasut 283. ——283.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde nyugodtabb volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 634.50—636. —, Magyar hitelbank 744.75—748. —, Magyar leszámítolobank 479. ——480.50, Magyar jelzalog-hitelbank II. kib. 453.50—456.50, Osztrák-magyar államvasut 652.50—654. —, Déli vasut 154.25—154.50, Rimamurányi vasúti 540. ——542.50, Magyar koronajáradék 92.95—93.10, Magyar aranyjáradék — — —, Közúti vasut 537.75—539. —, Városi villamos vasut 282. ——283. —.

Helyi értékekben köttetett: Hazai bank 281. ——281.50, Hazai sorsjegy 108.50, Salgótarjáni 577. ——579.50, Belvárosi Takarékok 603.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 635. ——635.50, Magyar hitelbank 745. ——745.50, Magyar leszámítolobank 480. ——481. —, Magyar jelzalog-hitelbank II. kib. 454. ——455. —, Osztrák-magyar államvasut 652.50—653. —, Déli vasut 154. ——154.50, Rimamurányi vasúti 540.50—541. —, Magyar koronajáradék 93. ——93.05, Közúti vasut 538. ——538.50, Városi villamos vasut 283. ——283.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 5—6, nyolcz napra 10—12 K, szeptember végére 20—22 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde tartott árfolyamokkal szilárd volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 634.50—636. —, Magyar hitelbank 745. ——746.50, Magyar leszámítolobank — — —, Magyar jelzalog-hitelbank II. kib. — — —, Osztr.-m. államvasut 653—656.25, Déli vasut — — —, Rimamur. vasúti 540.50—541. —, Magy. koronajáradék 92.80—93. —, Magy. aranyjár. — — —, Közúti vasut 538. ——538.50, Városi villamos vasut 282.50—283. —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 636. ——636.50, Magyar hitelbank 746.50—747. —, Magyar leszámítolobank 481. ——482. —, Magyar jelzalog-hitelbank II. kib. 455. —

456. —, Osztrák-magyar államvasut 656. ——657. —, Déli vasut 154. ——154.50, Rimamurányi vasúti 541. ——541.50, Magyar koronajáradék 92.80—92.85, Magyar aranyjáradék 110. ——110.50, Közúti vasut 538. ——539. —, Városi villamos vasut 283. ——283.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, augusztus 30. (Az Egyetértés távirata.)

A külföldi piacokon nyugodt volt az irányzat; az itteni tőzsdén az árfolyamok tartottak. Buzában a kínálat gyöngye és a tulajdonosok nem hajlandók ármérséklésre. Így e cikkben nem fejlődhetett ki üzlet, mert a konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól. Rozsban nagy volt a kereslet és az irányzat szilárd, ára ujabban 10 fillérrel emelkedett; Tengeri és zab nagyon csöndes, ára változatlan. Árpa irányzata nagyon szilárd, a magasabb árkövetelések nehezítették az üzletet, noha Dél-Németországból jelentkeztek vásárlók.

Jegyzetett 50 kg.-ként:

Buza: régi tiszavidéki 12.05—12.60 kor., új 11.85—12.50 kor., új mosoni és győri, 11.05—11.35 korona, új tótfelvidéki és csepeli 10.95—11.50, új déli vasúti 11.10—11.35, új marchfeldi 11.10—11.40 korona.

Rozs: tótfelvidéki 9.95—10.15 korona, csepeli 9.90—10.15 kor., pestmegyei 10.05—10.25, külfönte magyar 9.85—10 kor., osztrák 9.90—10.10 korona.

Árpa: morvaországi 9.25—10. — kor., marchfeldi 8.70—9.05 korona, bécsvidéki 8.50—9.40 korona, tótfelvidéki 8.25—9.90 korona, csepeli 8.25—9.65 korona, mosoni és győri 8.20—9.25 korona, budapest—mohácsi 7.40—8.25 korona, déli vasúti 8.10—9.75 korona, tiszavidéki 0. ——0. — korona.

Magyar tengeri: 7.30—7.50 korona, cinquantin 7.85—8.15 korona.

Magyar közepes zab 8.55—8.80 korona, elsőrendű 8.70—8.90 kor., válogatott 8.85—9.20 kor., új 8.50—8.85 kor.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, augusztus 30. A mai tőzsdén jelentékenyen csökkent az üzleti forgalom, mert a helyi fedezések megszűntek és a külföldi jegyzések sem okoztak nagyobb élénkséget. Mindazonáltal a szilárd alapirányzat nem változott, csupán az alpesi bányarészvények és a rimamurányi részvényekben állott be némi csökkenés, a magyar jelzalogbank és a leszámítolási bank részvényei azonban ismét emelkedtek. A lombard átmenetileg a berlini hírekre, szilárdak voltak. A járadékokban nem volt üzlet.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 636. —, Magyar hitel. 746. —, Ländlerbank —, Allamvasut 653.75 — — —, Déli vasut 155.75 — — —, Alpesi bányatársulat 591. —, Rimamurányi 541.50, Májusi járadék 96.35, Magyar koronajár. 93. —, Orosz érték —, Török sorsjegy 183.25, Német márka 117.50.

1 óraker jegyeztok:

Osztrák hitel 635.50, Magyar hitel 746. —, Ländlerbank 424.75, Unio-bank 537. —, Allamvasut 653. —, Angol-bank —, Bankverein —, Déli vasut 155. —, Gőzhajó 997. —, Alpesi bányarészvény 590.50, Májusi járadék —, Magyar koronajáradék 93.50, Török sorsjegy 183. —, Német márka 117.50, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 541.50, Orosz járadék 83.10, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. 455. —

Bécs, augusztus 30. (Osztrák értékek zárlata.)

42 százalékos papir-járadék 96. —, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.40, 1860-as sorsjegy 147.75, Osztrák hitelsorsjegy 427. —, Angol osztrák bankrészvény 299.50, Bécsi Bankverein 529.50, Osztrák-magyar bank 1780. —, Déli vasut 155. —, Dunagőzhajózási társaság 993. —, Dohány részvény 413. —, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.57, Osztrák Lloyd 425. —, 4.2 százal. ezüst járadék 96. ——98. —, Osztrák koronajáradék 96.25, 1864-es sorsjegy 238. —, Osz-

WIKUS
CSOKOLÁDÉ
BUDAPEST
 AV DEAK FERENCZ UTOZA 17

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOBOR

trák hitelintézeti részvény 635.—, Union-Bank 536.25, Osztrák Länderbank 424.—, Osztrák-magyar államvasut 652.50, Elbevölgyi vasut 420.—, Alpesi részvény 589.50, 20 frankos 19.16, Londoni váltóár 240.67, Lipótkohó 425.—, Töröksorsjegy 182.75, gyengült.

Bécs, augusztus 30. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.—, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 141.—, Magyar hitelbank részvény 744.—, Magyar leszámoló és váltó részvény 477.—, Rimamurányi 539.25, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 412.—, Magyar koronajáradék 92.70, 4 százalékos magyar földterhm. kötv. 92.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.25, Kassa-Oderberg vasut részvény 352.— Magyar jelzálogbank 452.—, Magyar kereskedelmibank 33.55.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, aug. 30. (Tőzsdejelentés.) A külföldi tőzsdék ösztönzése híján egyrészt, másrészt a newyorki tőzsde nem egységes irányzata a megnyitást gyengébb irányzatra terelte. Az amerikai tőzsdék e hó 31-én valamint szeptember 2-án való szünetekébe szintén tartózkodásra buzdított és a Baltimore és Canada Pacific részvények lanyhaságát jobban előmozdította. Bánya- és kohórészvények a tőzsdén kívül álló körök részvételének híján lényeges áreséseket szenvedtek. Így Phoenix részvények 2, rajnai aczél 2 3/4 százalékkal voltak olcsóbban kaphatók, ellenben a bankrészvények erősebb ellentételt mutattak és ezek áresése 3/4-1/2%-ig terjedt. Vasuti részvények érdeklődés híján gyengültek. Pénz Heinrich vasut az első árfolyamjegyzés kinalatára 1/2%-al lanyhult. Német és külföldi járadékok azonban megtartották árfolyamaikat, ellenben hajózási részvények elgyengültek. A tőzsdéidő második órájában könnyű javulás volt tapasztalható, azonban bányarészvények az Iron Monger kedvezőtlen jelentésére nem voltak egységes irányzatuk. A későbbi folyamatban az üzlet valamennyi téren fenakadt és az árfolyamok csak névlegesmen jegyeztek, hajózási részvényeket kivéve, amelyek 1/4-3/8%-ig javultak. Trust Dynamit realizálásokra 1%-al olcsóbbodott. A tőzsdéidő harmadik órájában az irányzat tartott volt. A készpénzpiac ipari értékel nem egységes irányzatban mozogtak, tulnyomólag azonban szilárdak

voltak. Napipénz 3, ultimópénz 4 1/8, magánleszámítolási kamatláb 4 1/8.

Zárlatok jegyeztetik: 4:2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.—, osztrák hitelrészvény 198.75, Déli vasut 30.30, orosz bankjegyek 216.70, 4 százalékos orosz kölcsön —, Disconto Commandit 167.40, Dinamit-truszt 151.10, Harpeni 191.90, Unifikált török járadék 93.50, 4:2 százalékos ezüst-járadék 96.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.75, Magyar koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar államvasut 139.50, Bécsi váltóár 85.05, Olasz járadék 103.—, Alt. villamossági Edison 186.—, Gelsenkircheni 188.50, Laurakohó 218.40. — Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat.) augusztus 30. 4:2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.05, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.—, Osztrák hitelintézeti részvény 199.20, Osztrák-magyar államvasut 139.50, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.48, Bécsi Bankverein 132.80, Villamos részvény 384.—, 3 százalékos magyar kölcson 75.80, 4:2 százalékos ezüstjáradék 98.05, Osztrák koronajáradék 96.35, Magyar koronajáradék 93.25, Osztrák-magyar bank 127.70, Déli vasut részvény 30.30, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.75, Párisi váltóár 814.25, Union bank részvény —, Alpési bányarészvény 285.— Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) augusztus 30. 4:2 százalékos ezüstjáradék 97.70, 1860. sorsjegy 148.—, Déli vasut 30.20, 4 százalékos Aranyjáradék 97.90, Osztrák hitelrészvény 199.10, Osztrák-magyar államvasut 139.20, Olasz járadék 102.70, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.90. Engedett.

London, augusztus 30. Angol consol 82 1/2. Páris, augusztus 30. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.52, Osztr. aranyjáradék 98.45, Magyar aranyjáradék 92.50, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 102.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 310.—, 5 százalékos marokkói járadék 505.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson 93.80, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 86.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 87.20, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 493.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 90.95, 4 százalékos unifikált török jár. 94.25, Török sorsjegy

165.—, Török dohányrészvény 436.—, Osztrák föld-hitelintézet —, Osztr. Länderbank 458.—, Magyarjelzálogbank 483.—, Banque de Paris 1410.—, Banque Ottomane 684.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 161.— Meridionalvasut —, Keleti vasutak —, Wa.gon Lits —, Hartmann gépgyár 602.—, Rio Tinto 1854. Sucrerie d'Egypte —, Tula 417, Thomson Houston —, Urikányi köcszén 126.—, Chartered 31.50, De Beers 548.—, East Rand 86.75, Jagersfontein 162.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 50.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.72. Váltó német piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) 3/8. Olasz aranyváltó (rövid) 1/19. Váltó Svájcra 5/32. Csek Londonra 251.50, Magánkamatláb 3/8. Enyhe.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

1907. augusztus 30.

(Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezeze jelentése.) Az üzletmenete a hó végével járó pénzszükségek folytán igen csemed. Jó kereslet egyedül gyümölcs iránt mutatkozik, mely kedvező árak mellett gyors elhelyezést talált. Vaj és turó változatlan. A hagymakinálát fokozódik. Szép makói fajtájú érett, középnagy válogatott hagymát teljes vagonrakományokban, kedvező árak mellett helyezhetünk el. Kérünk eladási megbízásokat. Tojás szilárd.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahus hátulja 90—150 K, eleje 80—130 K, vidéki borju, bőrfően hosszan mérve sulylevonás nélkül 90—110 K, helybeli borjúhús 120—130 K, sertésus szal-onnával 90—140 K, lehuzott sertés 90—130 K, szalonna friss 130—140 K, szalonna sózott 120—140 K, szalonna füstölt 140—150 K, olvas ztani való 130—140 K, háj 144—156 K, sertészsír 130—152 K, mind métermázsánként. Füstfűthus (vidéki) kg.-ja 1.30—1.80 K, hazai, sonka 1.40—2.— K, szalámi magyar 3.80—4.20 K, nyári sz alámi 1.20—1.40 K.

Vad: Öz 1.70—1.80 K, szarvas 80.—90.— K, vaddisznó —.— K kg.-ként egészben, nyul nagy 3.—3.60 K, nyul sültdő 2.—2.40 K,

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: tiszavidéki, fehér, megyei, posztvidéki, bányási, bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: Rozs, Árpa, Zab, Tengeri magyar, Rencse.

Table with columns: Burgonya, Fehér, Rózsás, Sárga. Rows include: Du nántuli, Felső-magyarországi, N yárségi, Erdélyi, Bányási, Pesti.

Table with columns: Különböző termények, Faj, Pénz, Ár. Rows include: dísznövény, szalonna, szilva készlet, szilva készlet, horomag.

Table with columns: Államadósság közkölcsonok, Pénz, Ár. Rows include: Magyar aranyjáradék, korona-járadék, All.köl. Vasapni, Horv.-szlav. rög-kári, M. földterhm. kötv., Horv.-szlav., Tiszai szegedi nyer. kölc., Horv.-szlav. jelz. földi kötv., Konz. osztr. adom. koronaj., Egyes osztr. jár. papir., Osztrák aranyjáradék, All.-sors., Bosz.-herce. orsz., Rómei sz. kecsk. kölc., Bpesti székcs-föv. kölc.

Table with columns: Záloglevelek. Elsőbbségek, Pénz, Ár. Rows include: Belvár. lópt. r.-l., Egyesült. lóv. tekt., korona ért., Klashirt. orsz. földh. 34 év, 50/50 evre kor. ért., M. agrár-jár. b. szőlőkötő, járadékjegy vt., záloglevél kölc., M. áll. tekt. r.-l., Magy. földhitelint., ezüst- és telejtár., M. jelz. hitelb. írt.-ban, ugyancz 50 evre, forint értéken, 60 evre kor., köze. kötv. 50 evre, 50 ev vt. 110 let., 60 ev 100 frank, nyer. kötv. 11. & 4%, osztr. földh. 4%, nyer. kötv. kor. 4%, M. leszám. pivtük 50 evre, M. tkpt. közp. jelz., közs. kötv. 30 evre, közs. kötv. 70 evre, Orosz közp. hitelisz. kötv., Osztr.-m. bank 50 ev kor., P. hazai c. tkpt. közs. kötv., Pesti m. keresk. bank, közs. kötv. vt., Adria tengerhajóz., Bpesti közuti vasútja, 1881 vasut 100 márká ért.

Table with columns: Biztosító társaságok, Pénz, Ár. Rows include: Első magyar ált. biztosító, Fonciere pesti bizt. int., Magy. jég- és viszontb., Nemzeti baleset biztosító, Panonia viszontb. int.

Table with columns: Gözmalak, Pénz, Ár. Rows include: Concordia, Első budapesti, Erzsébet, Luiza, Pesti hengermalom, Pesti moimark és sülők, Különböző vállalatok, Bpest-szi-lőrinczi téglagyár, Egyes. tégl. és cemenyeg, Eszákim. egy. közs.-bánya, Fejszám. banya és kohóüzem, Kőbányai gőztéglagyár, Középbánya és téglagyár, Lechner rákosi téglagyár, Magyar asztalt r.-l., Magyarál. köcszénb. r.-l., Magyar kerámia-gyár, Salgótarjáni köcszénbánya.

Table with columns: Bankok részvényei, Pénz, Ár. Rows include: Angol-osztrák bank, Budapesti bank egyesület-r.l., Első magyar iparbank, Fiumei hitelbank, Pesti piros és penzár egytel, Hazai bank aug. vég., Hermes magy. ált. váltóintézet, Magy. agr. és jár. b. r.-l., M. ált. hitelbank aug. v. 5%, M. jelzáloghitelb. aug. v. 5%, Magy. kereskedelmi r.-l., Magy. k. sz. osztálysorsj., M. jég- és penzár bank 5%, M. pénzüml. k. p. h. b. r.-l., M. tkpt. közp. jelz.-ja 5%, Magyar telept. és par. bank, Osztrák hitelint. aug. vég. 5%.

Table with columns: Takarékpénztárak, Pénz, Ár. Rows include: Belvárosi tá. arkpénztár 5%, Budapest-Erzsébetvárosi tak., Budapest-Lipótvárosi bank r.l., Pesti tak. sorsz. zálogk. r.-l., Egyesült pesti fővárosi tkpt., Magy. ált. takarékpénzt. 5%, Magyar orsz. központi takpt., Pesti hazai első takarékpénzt.

Table with columns: Biztosító társaságok, Pénz, Ár. Rows include: Első magyar ált. biztosító, Fonciere pesti bizt. int., Magy. jég- és viszontb., Nemzeti baleset biztosító, Panonia viszontb. int.

Table with columns: Gözmalak, Pénz, Ár. Rows include: Concordia, Első budapesti, Erzsébet, Luiza, Pesti hengermalom, Pesti moimark és sülők, Különböző vállalatok, Bpest-szi-lőrinczi téglagyár, Egyes. tégl. és cemenyeg, Eszákim. egy. közs.-bánya, Fejszám. banya és kohóüzem, Kőbányai gőztéglagyár, Középbánya és téglagyár, Lechner rákosi téglagyár, Magyar asztalt r.-l., Magyarál. köcszénb. r.-l., Magyar kerámia-gyár, Salgótarjáni köcszénbánya.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Ujfélt légi és mészég elő, Első m. gazdasági gépgyár, Danubius-hajógyár, Péggyver-és gépgyár r.-l., Ganz és társa vasút, Magyar belga fémpapgyár, Nicholson gépgyár rész v. társ., Rimamur. vasut aug. v. 5%, Schlick-féle vasút, Franklín-társulat, Brassócellulosa gyár, Bpesti ált. villamossági r.l., Első magyar betongyár, Első magyar gyapjúmosó, Első m. szesz-és szőlő, Első m. serfőztető, Első magyar szálloda r.-l., Fiumei rizshatóló kem.-gy., Gschwind-féle szeszgyár, Hungária mlttrágyagyár, Kőbányai polgári serfőző, Magyar cukoripar, Magyar vasuti forg. r.-l., Magyar villamossági rvt., Nemzetk. villamos társ., Szegedi kenderfonógyár r.-l., Adria tengerhajózási r.-l., Bpesti közuti vasut aug. v., Bpesti vill. városi vasut, Bpesti vill. városi élvező jegy, Bpest-nyest-rákosp. vill. vas., Déli vasut aug. vég., Dunagőzhajózási társ., Kassa-oderbergi vasut, Magyar h. ó. vasutak, Magyar nyugoti vasut, Osztr.-magy. államv. aug. v., Pecs-barcsi vasut.

fogyó 80.—1.00 K, fázán 1.40—3.—K, szalonka —K, darabonkint.

Baromfi-félék: Elő rántani való csirke 1.20—1.80 K, sütni való 2.00—2.40 K, kacsá sovány 2.80—3.50 K, kacsá hizott 4.—6.—K, liba fiatal 6.—7.—K, lud hizott 8.—14.—K, tyuk 2.40—3.40 K páronkint. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 13.0—1.60 K, hizott rucza 1.40—1.60 K, hizott pulyka —K, leves-tyuk —K kg.-ként. Pulárd 1.50—3.20 Gyöngytyuk —K darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.—2.20 K, II. 1.80—1.90 K, főzővaj (köpült) 1.40—1.70 K, tehénturó 8—24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk. A turókereslet roppant lanya, a vaj is visszaesett ismét.

Zöldsejtelék: Burgonya (vaggonáru) sárga 5.00—6.—K, rózsá 5.—6.—K, fehér —K, kifli 8.—10.—K, sárgarépa kötegenkint, petrezselyem köteg sz., vörshagyma makói: 6.—12.—K, közönséges hazai —K, fokhagyma —K, káposzta 100 drb. 4.—8.—K, Burgonya, új —K, kalarabé —K, 100 darabonként, spárga solo —K, közép —K, leves —K kg.-ként, zöldbab, hüvelyes —K, zöldborsó, hüvelyes —K, kifejtett —K, paradicsom 4.—8.—K, kg.-ként. Uborka, salátának 80—1.20 K, ecetbe —30—.80 K, savanyítani—30—.80 K, 100 darabonként.

Gyümölcs-félék: Szőlő oporto —ig, vegyes 20—50-ig, szagos —fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 30—60 K, másodrendű 12—24 K., harmadrendű apró áru —K. Körte elsőrendű —40—90 K, másodrendű 24—30 K métermázsánként.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 1.10—1.20 K kg.-kint. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője, minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsíz —K kg.-ként. Szappan 60—70 fillér. Lencse (erdélyi) —K. Bab apró 16.—24.—K, nagyszemű 16.—24.—K, 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 75—80 K, erdélyi apróbb áru —K, meszes —K eredeti lánként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest Kőbánya.

Budapest, augusztus 30-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül) fillér. Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 251—320 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 136—137 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 137—138 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) fillérig.

Sertésüzlet: 1907. évi augusztus 28. napján volt készlet 37988 drb., 1907 aug. hó 29-én felhajtott 560 darab, 1907 augusztus 29. napján elszállított 313 darab, 1907 aug. 30. napjára maradt készletben 38235 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertésüzletvásár.

Budapest, aug. 30. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 187 darab sertés, 100 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1465 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1652 darab sertés, 100 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1468 darab sertés, 47 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 184 darab sertés, 53 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 106—111 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr.-ig 104— fillér, ételsulylevonással fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül fillérig, ételsulylevonással 132—140 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg.-ig —korona, ételsulylevonással 132—140 fillérig, könnyű 220 kg.-ig —korona, ételsulylevonással 134—140 fillérig. Belföldi süldő —korona. Horvát süldő 84—104 korona. Malacz —korona. (Árak minden levonás nélkül kilo-

grammonkint, élősulyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjувásár.

Budapest, augusztus 30. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 985 darab élő borjút. A lanya irányzat tartotta magát, s az árak 4—6 fillérre estek kilónként. Fizettek elsőrendű élő borjuért 90—100 fillért, kivételesen 104 fillért; középminőségűt 90—100 fillért, harmadrendűt 78—88 fillért kilónként.

IDŐJÁRAS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. augusztus 30-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban derült, száraz és meleg idő uralkodik. A hőmérséklet számos helyen elérte 30 C fokot. A maximum Eszéken 34 C fok, a minimum Árvaváralján 8 C fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Nyugat felől zivataros esők és hűsültyedés várhatók.

Table with columns: Állomás, Legnagyobb mennyiség, Hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérő skála. Lists various stations like A-Szlatina, Ungvár, Keszthely, etc.

VIZÁLLÁS.

augusztus 30. augusztus 29. augusztus 30. augusztus 29

Table with columns: Inn, Duna, Móra, Vág, Eába, Dráva, Mera, Száva, Szamos, Kraszna, Iabercza, Unz. Lists various locations and their corresponding measurements.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 30. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Thirring Gyula helyettes tanárt az iglói ág. ev. gimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag, rendes tanárrá, Illics Mária okleveles tanítónőt a kapnikbányai és Fábiani Ilona okleveles tanítónőt a szoboticzai, Jand Vilma okleveles tanítónőt a sajhózi, Klebelsberg Margit okleveles tanítónőt az árapataki, Izsépy Irén okleveles tanítónőt a nagyvári állami népkiskolához rendes tanítónővé; a nagyvári főügyész a főfelügyelete alatt álló nagyvári törvényszéki fogházhoz fogházorokké Filák Vazul czimzetes csendőrszervező, irsai lakost, Kabai Károly 37-ik gyalogezerbeli szakaszvezető, nagyvári lakost és Fodor András volt csendőr, jelenleg nagyvári lakost nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó Matild kapnikbányai és Paczák Izabella szoboticzai állami elemi iskolai tanítókat a pancsovai állami, Márkus László sajhózi állami elemi iskolai tanítót jelen minőségében a somskőújfalui, Troján Malvin árapataki állami elemi iskolai tanítónőt jelen minőségében az isaszegi, Lazarics Miklós nagyvári állami iskolai tanítót az alsópörumbáki állami elemi iskolához jelen minőségében; továbbá a nagyvári főügyész a tenkei járásbíróshoz Bodizs Gyula nagyvári törvényszéki fogházort helyezte át saját költségén.

Névmagyarítások. A belügyminiszter Schwartz Ruben József budapesti lakos Szabó, Guttman Mór, kisköri Guttman József és Guttman Henrik budapesti lakosok Hajósrá, kisköri Kredecs Aladár losonczyi lakos Komlóra, Cserteg István budapesti lakos saját, valamint kisköri Stefánia, Ilona és Mária nevű gyermekei Csepregre, kisköri Hofmann István miklósvári lakos Huszárra, kisköri Czopf Karolina budapesti lakos Csákra, Pollak Hugó nagykanizsai lakos Péterre, Starkbauer Etelka budapesti lakos Somlóra, Feuer József, szegedi lakos Telkesre és Sbhreiber Márton szécsényi lakos családi nevének Sugárra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A pécsi törvényszéknél bírói, a fehértemplomi járásbírósnál aljegyzői állásra 2 hét; — a budapesti állatállományi és takarmányozási kísérleti állomásnál, az állatorvosi főiskola bakteriológiai intézetnél és a gyapjúmosó intézetnél szolgáló állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 16-tól fogva minden vasár- és ünnepnapon rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.

Table with columns: Indulás Bpest, Indulás Vácra, Erkezés Vácra, Indulás Nagymarosra, Erkezés Nagymarosra, Indulás vissza Nagymarosról, Erkezés Nagymarosra. Lists departure and arrival times for various routes.

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidője a következők: Budapestről Vácra vagy megfordítva I. hely: 40 fillér, II. hely: 30 fillér. Budapestről N.-Marosra v. megfordítva I. hely: 100 fillér, II. hely: 70 fillér. Vácra N.-Marosra vagy megfordítva I. hely: 60 fillér, II. hely: 40 fillér.

Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely: 150 fillér, II. hely: 120 fillér. Vácra Nagymarosra és vissza I. hely: 90 fillér, II. hely: 75 fillér. Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség első elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árakkal a pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózs közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármely okból abba kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hirdetést fog közzétenni.

Budapest, 1907. július hó.

A forgalmi igazgató.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Szeptember, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigaszínház, Király-Színház, Póvárosi nyári Színház, Magyar Színház, Varosligeti Nyári Színház, Uránia. Lists weekly programs for various theaters.

KÜLÖNFÉLÉK.

Csillag-beszéd.

Sorvaszló, selymes nyári éjjelen
Enelegve hív a szellő! — jer velem!
A nyírfa lombos ága lágyan int
S a csermely álmódzni csal megint.
És én megyek; az uton szerle-szét
A repkény rázza fürtös, szép fejét
S a hárs is, mely fölöttem hajlik át:
Mind-mind susog egy szép melódiát.
Nyájas vén nyárfám, csalfa csermelyem,
Repkény s te hárs, csak játszatok velem;
Leheletét, ó, hozdd el fuvalom,
Hadd álmodom meg legszebbik dalom.

Csend. Búsan rázza repkény a fejét,
Nyírfá, hársfa hallgatag, setét;
Kaczag a szellő csufordárasan,
A csalfa csermely újra elrohan.
És csillagomra száll tekintetem,
Hogy biztató fényt küldene nekem;
Mélázva csillagom csak mosolyog:
— Szegény poétám! hasztalan dolog.
Ne fájjon hű fiú a kebeled,
A legszebb dalt, hogy el nem zengheted,
A legszebb dal csupán két szóból áll:
A néma hűség rímét nem talál.

Zvarini Szilárd.

(Talmi brigantik) Olaszországban még mindig előfordul a zsarolásnak az a módja, hogy a brigantiknak nevezett utonállók elcsipnek utazás vagy kirándulás közben egy-egy gazdag embert vagy valamely jómódu család sarját; félreeső, de biztos helyre viszik őket, azután pedig értesítik a családot, hogy ennyi meg ennyi váltásdíjért szabadon bocsátják az illetőt. És az olasz rendszeren fizet is, mert ha a hatóságok lépnek közbe, a brigantik kárt tesznek a zálogul visszatartott emberben. Ezt az olasz nemzeti szokást használta föl szédelgésre Mascio Ede, aki Aquilában elég előkelő ur, mert alelnöke az ottani gazdasági egyesületnek. Brigantikról szó sincsen Aquila tájékán, Mascio tehát szövetkezett néhány emberrel, akikkel leveleket íratott a legmódosabb családoknak, a melyekben fenyegetődztek, hogy ők brigantik, s ha ekkor meg ekkor nem bocsátanak rendelkez-

zésükre ennyi meg ennyi összeget, elrabolják a család egyik tagját, s akkor a váltásdíjat kétszeresre vagy háromszorosra is emelik. A családok erre megijedtek, s fizettek, a nélkül, hogy az elrablásra jutott volna a sor, ami végre brigantiknál is szokatlan dolog. Főltűnt azonban, amikor már vagy harminczötezer koronányi összeget kizsaroltak a családoktól, hogy Aquila tájékán nyoma sincs a brigantiknak, a közbiztonság mintaszerű. A megsarcolt családok tehát gyanakodni kezdtek, s ki is derült a szédelgés, mikor legutóbb de Michele ügyvéd és Galli Zugaro nagybirtokos kaptak zsarolóleveleket. A megállapított helyre egy bizalmi férfiukkal elküldötték a pénzt, a helyet azonban kellő távolságban körülzárták a csendőrök, akik maguk is gyanakodtak, mert évek óta nem lehetett hallani Aquila vidékén brigantikról. Így kerültek hurokra a zsarolók s vallomásaik alapján Mascio, a gazdasági egyesület alelnöke is, aki különben gazdag ember s érhető feltűnést okozott az elfogása. Az újfajta szédelgésben ő volt a bandavezér, aki a kizsarolt összegekből hetven százalékot tartott meg és csak a többin osztottak az ál-brigantik.

(Elsüllyedt városok.) Az új ásátások, melyeket a római forumon végeztek, a figyelmet arra a kérdésre irányították, hogy tulajdonképpen mi az oka, hogy régi épületek, sőt egész városok a föld alá vannak temetve. Egy-két város, mint Olympia és Aquileja elsüllyedt, Herkulanumot és Pompeijt a láva temette el, ezeknél tehát tudjuk az okot, de hogy a többiek hogy kerültek a föld alá, az talány. Darwin kevéssel halála előtt értekezést írt arról, hogyan képződik a termőföld a férgek tevékenysége által és ez némileg az előbb említett tüneményt is magyarázza. Darwin kimutatta, hogy azok a férgek, amelyek a talajban levő szerves anyagokból táplálkoznak, azt igen nagy mértékben átalakítják. A termőföld megfigyelése céljából kiterített földréteg vastagsága tíz év alatt két és hat centiméter közt ingadozott. A férgek nagyon szeretik az őket védő köveket és alattok addig turják a földet, míg lassankint elsüllyednek. Darwin többször megfigyelte, hogy kertitalajon kiterített kavicsréteg hat-tizenöt év alatt nyolcz-tizenkét centiméternyire süllyedt és laza földréteggel volt betakarva. 1876-ban Surrey grófságban egy római nyárilak maradványaira közvetlenül a föld felszín alatt bukkantak rá és a nyárilak csementpadozatában számos még élő és munkában lévő férget találtak. Darwin szerint több régi római város maradványait a férgek a föntebb leírt módon te-

mették a föld alá és ennek köszönhető, hogy ezek a régiségek még mai napig is megmaradtak.

(Az angol király szakácsa.) Az angol király szakácsa egyike Anglia legjobban fizetett embereinek. Fizetése körülbelül 48.000 korona, annyi mint egy tengernagyé és jóval meghaladja sok püspök és a British Muzeum igazgatójának fizetését. Menger — ez a neve a szerencsés férfiúnak — negyven éves és Dél-Franciaországban született. A konyha tehatalmu ura nem lakik az angol királylyal egy fedél alatt, hanem a palota közelében a saját házában. A király reggelije nem tartozik az ő hatáskörébe, ő oly művész, aki három mesterművet egy nap nem alkothat meg. Tizenegy órakor a Buckingham-palota elé hajtat. Itt világos, palotaszerű konyhájában veszi át Farguhar lordtól a reggeli étlapját s megkezdi a munkát. Mindenek előtt megrendeli az ételek elkészítéséhez szükséges anyagokat, számba veszi, hogy minden kifogástalanul megérkezett-e s a számlát Nigal Kingsooté számvevőhöz küldi, ki róla a kifizelési utalványt kiállítja. A reggeli ideje alatt Menger ur visszavonul, hogy erőt gyűjtsön s csak hat óra tájban jelenik meg újra, hogy a nap koronáját, az ebédet elkészítse. Ennek végével a művész napi munkája befejeződik. Felelősségteljes állása sok leleményességet és kemény munkát kíván s a szakácsságra is, minf mindenre, születni kell.

(Válópörök Japánban.) A mikádó birodalmában 300.000 házasságot kötöttek és ugyanebben az esztendőben 66 ezernél több házaspár vált el egymástól. Tehát majdnem minden negyedik házassághoz esik egy válás, ami nagyon szomorú arány. Ha ez így igaz, akkor Japánország elhódította Amerikától a válópörök hazájának szomorú dicsőségét. A válást rendszeren a férj kéri, akinek Konfucziusz tana kétféle okot vagy ürügyet ad e kivánság megokolására. Váló ok az is, ha a nő sokat beszél. A szegény asszony védekező szava keveset számít, a válást, ha a férj kívánja, rendszeren kimondják és az otthonából kutasított asszonynak teljes megnyugvással kell fogadnia az ítéletet, sőt köteles, mielőtt távoznék, a ház urát megáldani, illetve áldásért imádkozni. A legnagyobb ritkaság, hogy a nő kérje a válást, de ha megtörténik, akkor rendszeren az a sorsa, hogy — elutasítják a kivánságát. A nő helyzete Japánországban különben még mindig nem olyan, hogy dicsőségére válnék a japán műveltségnek. Bizonyos javulás azonban történt az utóbbi időkben és e mellett bizonyít az, hogy a temérdek válás tulajdonképpen nagy része az alsóbb néposztály körében fordul elő.

ESENDES OTTHONOK.

— REGÉNY. —

Írta: K. LARSEN.

16

Egy asszony, ki nem olyan, mint a többi! Kevesebbél be sem érte a hűsége. Ő, a jövő hőse vezette maga otthonába a jövő asszonyát. Nem egy elkényeztetett babát, hanem egy sportot kedvelő, tudásban előrehaladott, vállalkozó szellemű asszonyt. Kéz-kézben, szabadságban, egyformán minden téren a társaságban, nevelésben, együtt működnek házasságukban is.

Kiar fiatal politikus volt, akire szociális működési tér várt és aki értette, hogy az életet magának és kedvesének kellemessé, méltóbbá tegye.

A jövő asszonya hazug szimbólummá vált a fiatal ember előtt. Ott az oldala mellett, ha bírja, nemes, előkelő lett volna, hogy így jóvá tegye az évszázados hibát, melyet a nő ellen elkövetett. Kartársaiknak példájára az igaz a házasságot akarta megvalósítani, ahol mind a kettő egyformán önálló és a férfi önzése nem csap át a tulkapásba.

Igen szép matematika lett ez a házasság! Most már előnyben részesítendő Kiar azt az asszonyt, aki engedi bántalmazni magát, hogy aztán a férfi gyengédséggel, megbánással helyrehozza a bűnt.

Es további utazásán a kis városokban és fürdőhelyeken, melyeket annak idején Kiar feleségével és annak szüleivel együtt utazott be — azt tapasztalta, hogy felesége jövőjének, hűségének, még más uton is szolgálatot tett.

Átsegítette ugyanis egy szerencsétlen szerelem bántatán, melyet pár évvel ezelőtt érzett. Akkoriban találkozott egy fiatal nővel, ki a szó szoros értelmében hölgy volt minden ízében és mégis rendkívül jól érezte magát ebben az állapotában.

Gondolatát ez a nő felületesen csábosan,

töltötte be. És nem éppen ez a felületen csábosság volt-e az, mely őt felháborította? Ez a hölgyeszerű tresszeg tűnt fel neki. Nem látta be, hogy ez csak sokszintű fátyol, mely egy érzéki temperamentra van borítva és egy férfi kedveért hajlandó ezt az egész czókmókot magától elvetni?

Hm, most annyi idő múlva megértette Kiar, hogy ez az elkeseredés csak azért volt elkeseredés, mert nem lehetett ő az a férfi...

Ha a politikáról vagy a szociális kérdésekről beszélt vele, éppen olyan nagyon untatta, amennyire később a másik lelkesedett, égett, lángolt érte. De milyen csufondáros is volt az élet! A kissé eladósodott nagybirtokost és katonatisztet, akit férjének választott, éppen a politikában hozta előbbre, mely az ő felesége doktrináris agítálása révén csak akadályozta őt az előrejutásban. Ez a fiatal ember, ki a könyvekből nyerte a kiképezetést, nem látta a fától az erdőt!

Csupa elvont dolgot látott. A történelmet, a nőt, az emberi nemet, a társaságot, de nem látta az embereket, a férfiakat, a nőket, akik az egész életet alkotják és valóban az egész életet ki is töltik.

Ő — az a másik — valóban ember volt, olyan tökéletes, amilyen ritkán akad a férfiak között, de néha az asszonyok között még feltehető. Átlátta Kiar szociális, szépirodalmi társalgását, megismerte lovagias hódolatát, érezte, hogy ez együttesen azt jelenti, hogy nem bírja meggyőzni őt. Egészséges, életerős volt, abban is, ahogyan férjet választott magának. Férje rendelkezett elég erővel, idegekkel és temperamentummal.

De az is elszámította magát, az életet megfordítva ragadta meg, megfeneklett és szükség volt az asszony segítségére. És ez volt éppen az a nőies, éppen úgy, mint elfogódottsága, melyet az ő férfiasága iránt érzett.

Egy valódi és termékeny asszony — nem úgy, mint ez a steril nőember, akit Kiar diadalmisan vett el feleségül.

Épességgel steril asszony volt, daczára,

hogy gyermekeket szült és majd az egyik, majd a másik mozgalomért lelkesült. Egy kattogó malom, mely csak önmagának örölt folytonosan. Nyugalmat nem ismert. Mindent fűgőn elintézett és éppen olyan fűgőn elfelejtett. Ez éppen úgy volt alkalmazható a gondolkodás módjára, mint a felfogására. A csókjai rövidék voltak, a gondolatai pedig szüntelenek. A gyermekek nevelése és ápolása bizonyos időbeosztás szerint történt a legjobb példák utasítása folytán pontosan és tartalmatlanul!

A gyermekek! Ez volt Kiar legmélyebb fájdalma, ez a seb, melyet az élet ütött rajta és melyet nem bírt behegeszteni.

Két kicsi leányához való szeretetében az életét is feláldozta volna és most utazásai közben — éppen úgy, mint otthon — voltak pillanatai, melyben valami azt sugta neki, ezt kellett volna megtennie!!

— Te pompás gyereklánynak válnál be! — mondá egyszer csufolódva a felesége. Ő maga azonban nem volt az.

És ha Kiar tényleg közel volt ahhoz, hogy örökös gyermekeleány legyen, ezt nem fardtságból hagyta abba, vagy mert legyőzöttek érezte magát, hanem igazán kimagyarázhatatlan szeretetből.

Nem kellett neki igazat adni akkor, amikor azt állította, hogy joga van hozzá, hogy feleségét gyűlölje, aki a gyermekeket nem szeretetből vette el tőle — hanem féltékenységből.

Ez ellen hasztalan volt minden viaskodás!

A gyermekekkel szemben óriási előnyben, tulsúlyban volt és ezt minden alkalommal kihasználta, minden időben, minden alkalommal, amint csak velük volt, ha ő az egyik uton vezetett, az asszony biztosan a másikra vitte őket, mert különben nem lett volna az ő utja. És nem ez volt-e a titkos értelme annak, hogy végül elengedte a gyermekeket, hogy vele menjenek?

(Folyt. köv.)

S Z I N H Á Z A K.
Szombaton 1907. augusztus 31-én.

Nemzeti színház

M. Kir. Operaház

Vígyszínház

Bernát.
Enekes bohózat 3 felvonásban
Irta Heltai Jenő.
Borlát Hegedűs
Borlátné Kertész E.
Tunko Tihanyi
Cicay-Panni Kornai B.
Dr. Cserebűly Göth
Dr. Ákos Sarkadi
Karvainó Kiss I.
Wolgemuth Vendrei
Tábornok Szerény
Fentelei Tanay
Kezdeté fél 8 órakor

Király színház

A vig Nibelungok.
Operett 3 felv. Irta Rideamus.
Ford. Mérei Adolf, zenéjét szer-
zette Straus Oszkár.
Günther Rátkai
Ute, a mamája Erdei B.
Dankwart, a papája Csizsér
Volker, a hős Thorma
Giselher, lovag Csizsérné
Kriemhild Harmati L.
Hagen Nánóth
Siegfried Kányai
Brunhilda Szentgyörgyi
Kezdeté 8 órakor

CHICAGO

a főváros legelőkeltebb
mezőgazdasági színháza
VII. ker. István-ut 39. sz
(Műranyi-ú. és Aréna-ú között)
Villanyo a megállóhely.
600 személyre berendezve.
Fenntartott helyek.
Házi zenekar. Buffet.
Fióksszínházunk: Ulói-ut 12.
Előadások kezdete 5 órakor
Kezdeté fél 8 órakor

„APOLLO“-SZÍNHÁZ

Nagy tengeri hadgyakorlat Ed-
ward király jelenlétében. Indiának
átadásáa Farmercsalád ellen.
Üzletverseny London-on. Csédbé
jutott kalapüzlet. Gályarabok me-
rész szokása. Budapesti lövész-
nyek. Szt. István díj lefutása stb
(Az Apollo színház saít felvétele.)
**A La Manche csatornai
alagút építése.**
Fantasztikus kép a jövőből.
Kezdeté nétköznapon 1/2 óra

FÓVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-ú. 17.
Ma és minden este
MIRANDA
a modern Aphrodite.
GAERTNER-TRIO
fenomenális kéz-akrobaták.
WALTER STEINER
berlini humorista
és 12 különlegesség.
Az előadás kezdete esti 8 órakor.
Jegyelővétel a nappali penztárnál 10-1 és 3-6
óraig.
A téli kertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigány-
zenekara hangversenyez.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR
Az előadás kezdete 1/2 9 órakor.
Üjdonság. Ma és mindennap 11 órakor. Üjdonság!
Die lästige Witwe.
Bohózat írta: Satyr.
Ezt megelőzi fél 10 órakor
A képviselő ur.
Bohózat írta: Kortes.
Továbbá: Trebitsch Sándor, Wornor Manó és Baura
Emil urak új szülő számaikkal.
Nappali penztár 9-1 i-g és délután 3-6 óráig.
Az 1-ső emeleti Casino oe Paris megnyit. Kezdeté
fél 12 órakor, többek közt a 7 híres Postillonok
valamint spanyol és francia különlegességek fellépte.

Erdélyi minta-vendéglő
Daiszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett.)
Egész éjjel nyitva! — Minden időben friss meleg ételek.
— Női kiszolgálás! — Kellő szeparék! — Az éjjeli
világ találkozó helye!

Szülők figyelmébe.
A KOVACS-féle középisk. tanulók ott-
honában, ivagymező-
utca 21., a fiuk egész délután gondos
tanári felügyelet alatt vannak.
Korrepetálás kivül: séta, játék,
sport, idegen nyelvek és zenetanítás
Magántanulók előkészítése a vizsgára
Tandij 30 korona havonként.

Látványosság a fővárosban!
Deák Ferenc-szálloda
VIII., Aggteleky-utca 7. szám
f. hó 15-én megnyit.
Fényes berendezés, 75 szoba,
központi légfűtés, villanyvilági-
tás, fürdők, fényesen berende-
zett kávéház, mérsékelt árak,
Tulajdonos:
Pallay Miksa.

Vadászok figyelmébe!
— Tulajdonított raktár miatt 20% engedmény —

1 kétesövű lancaster fegyver azelőtt 40 K, most — 33 K
1 kétesövű lancaster, kakas között kulccsal, azelőtt
60 K, most — 40 K
1 kétesövű lancaster, kakas között kulccsal, ezüst betéttel,
kis alsó kulccsal, levehető előgygyal azelőtt
70 K, most — 60 K
1 baldogg revolver azelőtt 7 K, most — 6 K
Szállítások csakis utánvétellel. Kapható:
Földesi L. Budapest,
Rákóczi-ut 6. sz.

Előre haladt idény folytán
folyó hó 2-től 31-ig
15000 mtr legújabb divatu delaineek mtr.-kint 32 kr.
18000 e szintartó seffrek 34 e
18000 e e battatok 42 e
500 darab himzet blaz darabja 1 forint 55 krajczár.
Mosó és szövet maradékok igen jutányos árban kaphatók
ROSENBERG ÉS QUITT
női divat vászon- és szőnyeg-áruházában
BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 32. sz.
Alapított 1895. Telefon 528.

Zongorák és PIANINOK
a világ első gyáraiból, va-
lamint saját közkedvelt
gyártmányok, legszolidab-
ban vászrolhatók és bérel-
hetők
Keresztély
hírneves
zongoratermében
Budapest, Váci-körut 21. sz.

ZÉRO Tisztaság, egészség!
Szab. higiénikus
klozetvatta.
Végbél Minden tisztaságot sze-
Aranyér rető embernek feltétlen
Czukorbetegeknek szükséges a „Zéro”
Gyermekágyasoknak használata mert abszolút
Csecsemőknek tiszta és kellemes
nékülözhetetlen. érzést nyer általa.
Meggától minden horzsolást és infektiót.
Használatban olcsóbb a papirnál
Kapható mindenütt:
Zéró szab. vattaárugyár Rpest.
Tel. FON 87-62.

Aki korán kell
aranyat lel
és jól teszi, ha az illatos
szeszszel
masszirozza magát, mert
üdítő, frissítő és erősítő.
És nem fog
két szék közt
a pad alá esni az, aki reuma ellen használja az illatos
Alföldi fehér kereszt
sós borszeszt
a hü Házibarátot.
Mert igaz ugyan, hogy
Ahány ház,
annyi szokás, de az már közös szokás, hogy minden ház-
ban található az illatos **leghíresebb valódi**
magas foktartalmu
Alföldi fehér kereszt + sós borszesz.
mert a legjobb háziszer.
A valódi
Alföldi fehér kereszt

sós borszesz
mely páratlan jó hatású és az, aki egyszer megpróbálta
használni, roh'se változtatja az életben, mert az
Alföldi fehér kereszt
sós borszesz
a hü Házibarát.
Legendák szólnak ama
Házibarátról.
Előadja az
Alföldi Cognacgyár
részvénytársaság
Kecskeméten.
O csász. és kir. fensége József
főherczeg kamarai szállítója
Kapható mindenütt.
Postán utánvétellel vagy a pénz előleges be-
kaldése mellett küld a főraktár:
Léderer Magyar Királyi
gyógyszertár.
Budapest,
V., Erzsébet-tér, Marokkó-utca 2.
Orlás! Próbáüveg 40 fillér.
agy üveg 1 kor. Egész nagy üveg 2 kor.

SZOM
Magyar
A víz
Operette
Leon és Ste
Lohá
Zita
Valócienne
Danilovics gr
Glavari Ham
Hosillon Cam
Bogdanovics
Sylviane
Praskovia
Kromow
Olya a feles
Raul de St
Kezdeté
Cip
Ma szom
XVII-
az int
ver
ŐS
FR
nagy
A ner
A világ m
a 3000 kor
Tón-Jl.
Paris
Moulin R
o o K
Belépő
Kedv
Holnap
nagy s
kettős
o

S Z I N H Á Z A K.
Szombaton, 1906. augusztus 31-én.

Magyar színház **Yőv. nyári színház**

A vígj. özevgy.
Operette 8 felvonásban. Írták Leon és Stern. Zenéjét szerzelte Lehár Ferencz.

Zéta	Papir
Valócsienne	Fallicfalvi
Danilovics gróf	Ráthonyi
Glavari Hanna	Z. Bárdi G.
Rosillon Camil	Bálint B.
Bogdanovics	Abonyi
Sylviane	Fallian A.
Praskovia	Orly F.
Kromow	Kováry
Olga a felesége	Szentgyörgy
Jaut de St Brioché	Berezúdy

Kezdeté fél 8 órakor

Városi Igazgatói Nyári Színház

A cigány.
Népszínmű 8 felvonásban.
Kezdeté fél 8 órakor

Uránia színház
Zárva.

Cirkusz Beketow

Városi Igazgató.

Ma szombaton augusztus 31-én este 8 órakor.
XVIII-ik Nagy High Life estély
az intelligencia találkozója folytatása a
Nagy nemzetközi díj és
verseny birkozásnak.
Díj 8000 korona.

ŐS-BUDA VÁRA

FRIEDMANN ADOLF igazgató.
Ma szombaton, augusztus 31-én

nagy sport-ünnepély és olimpiai játék.
A nemzetközi női díjbirkozó verseny
15-ik napja.

A világ minden részéből érkezett nő-championok küzdenek a 8000 korona díjért és az 1907. évi viágjainosságért. Ezenkívül fellép a híres japán csoport.

Tén-ji, Four Creol Belles, Great Weiland
és az összes világhírű attrakciók.

Parisiana! Az új. Új képek. Új jelenések.
Moulin Rouge, Kinematográfiai színház: rendkívül érdekes műsor.

ORIASI TŰZJÁTÉK.

o o Katonazene és mindentelje szórakozás o o

Belépődíj este 9-ig 60 fillér azontúl 1 korona.
Kedvezményes jegyek a tözsdékhen kaphatók.

Holnap 2 nagy előadás. Először lép fel a már itt nagy sikerrel vendég szerepelt kubai ének és tánc-ketős: **THE CUBANS.** A nemzetközi női díjbir-
o o közverseny folytatása! o o

Legjobb polostaktó aser a

Watterol

Egy liter ára 70 fillér.
Kapható kizárólagosan

WATTERICH A.

drogériánál
Budapest, VII., Dobány-utca 5. szám.

Megjelent. **NÉPTANÍTÓK ZSEBNAPTÁRA** Megjelent.

Az 1907/8. Iskolai-estendőre. XIV. ÉVFOLYAM.
Tanítók és tanítónők számára.

SZERKESZTETTE:
EMBER JÁNOS.

Tartalmazza az új tanítói és fizetés-rendezési nyugdíj-törvényt is.

Ara csinos, egész évadszonkötésben: **1 kor. 20 fill.**

Megrendelhető a kiadó ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai részvénytársulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

VARIETÉ SZINHÁZ

Ezelőtti Nemzetközi Orfeum. VIII., Rákóczi-út 63. szám.
1907. augusztus hó 31-én a díszesen átalakított összes helyiségek

ünnepélyes megnyitása,
Rendkívül válogatos, elsőrendű varieté attrakciókból álló új műsor.

A Politzer család.

Énekes bohózat, írta: Adorján László, zenéjét Hotényi Heideberg Albert.

Az előadás kezdete este 8 órakor.

HELYTÁNYAK: I. rendű páholyülés 2 korona, II. rendű páholyülés 1.50, I. hely 1.20, II. hely 70 fillér.

A földkerben reggeli 5 óráig **HEGEDŰS GYULA** elsőrendű cigányzenekara hangversenyez.

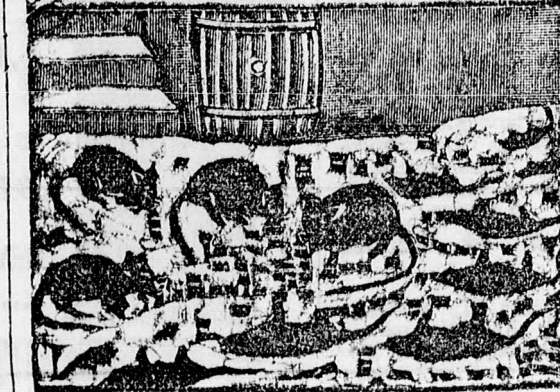
Veszek zálogcédulákat

elzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetom

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petöfi-utca sarok

"VULKAN"

biztos hatáson, méregmentes patkány- és egerirtó-koczkák.

"Vulkan-koczkák" ezen kártékony állatoknak kedvező eledel, amelyet azok falánkul fogyasztanak el, gyakorlatilag számtalan ször kipurált és mindig fényesen bevált írtószor.

"Vulkan-koczkák" pusztító hatása bámulatosan gyors úgy, hogy az eredmény már 24 óra után tapasztalható.

"Vulkan-koczkák" szilárd anyagból áll, miért is az bárki által könnyen kezelhető, illetve felszórható.

"Vulkan-koczkák" kapható egy és három koronás dobozokban, 6-10 éves kor. árban, használati utasítással ellátva, ismételdok megfelelő árendedményben részesülnek.

A **"Vulkan-koczkák"** titkálójá és felárúsítójá:

REINER GÉZA

Budapest, VI., Eötvös-utca 8. szám.
Telefon 89-80. Telefon 86-30.

Ugyazintón elvállaltatik patkányok és egerok teljes kiirtási. — Vidéken is olesón, szavatossággal.

Kinek szeplője van,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek pörzsenye van,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek mitesserje van,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek szeme gyulladt,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek szunyog- vagy rovarcsipéstől fáj dalmal vannak,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek barna bőre van,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek vörös bőre van,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek lába és teste izzad
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek kellemetlen szaga a szája,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek rossz fogai vannak,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek kisgyermekének sobes teste van,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek rossz a mosdó v. fürdő vize,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Kinek a teste feldörzsölve van,
használon Rogátsy-féle Magyar Pipere Boraxot.

Gyermekápolásnál, fürdésnél, mosás, vasalásnál nélkülözhetetlen. — Ára 30 és 75 fillér, 10 nagy doboz vidékre bérmentve. Kapható minden gyógytárban, drogeriában és jobb fűszerüzletben.

Ügyeljünk a Rogátsy névre. Csak dobozokban valódi Rogátsy-féle Magyar Pipere Borax-Grém 1 korona. Rogátsy-féle Magyar Pipere Borax-Szappan 30 fillér.

Egyedüli készítője **Rogátsy Kálmán drogéria**
Budapest, VII., Rákóczi-út 10. szám.

NAGY Butor-kiállítás.

Több 100 szoba butor a leggyorsabbútól a legfinomabb minőségig a legkiválóbb asztalos és kárpitos mesterektől jóállás mellett elkészítve, megtekintésre a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Hogy jó magyar munkásainkat állandóan foglalkoztassuk, az árákat a legvégsőig leszállítottuk, és dus raktárainkban egyszerű polgári, jobb közeposztály és a legfinomabb igényű vevő is fedezheti szükségletét.

VARGA MIHALY és TARSAI Magyar butor-kiállítás társaság
Budapest, Koronaherczeg-u. 2. I. em. (Kigyó-tér /arok.)
A legújabb butoralbumunkat több mint 500 képpel látványos, 60 fillér beklidése mellett bérmentve kizárólag.

LÄHNE-féle tan- és nevelő-intézet

SOPRONBAN.

Elemi iskolával, teljes 8 osztályu nyilvános főgymnasiummal és rediskolával.

Felvez figyermekeket 6 éves koruktól fogva. Egyéni tanítás és nevelés. — Lelkiismeret és szigorú felügyelet. Egészséges felkés és a városon kívül.

Uj növendékek már augusztus hóban is felvétetnek. Prospektussal és minden nemű felvilágosítással készséggesen szolgál az IGA ZGATÓSÁG.

Fényképező készülékek

Rietzschei, Georz, Rodenslock és Hütlig-féle hírneves gyártmányok **osekély havi részletfizetésre**

olcsó áron. Mindentelje prizmas látesővek, párisi színházi látesővek a legkiválóbb optikával 35 koronától feljebb.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, VII. ker. Rákóczi-út 30. szám.
Gazdag képes fénykép, vagy látesőárjegyzék ingyen és bérmentve.

Eszterga-padok,

furógépek, ülők, satuk, fuvók, mindennemű

új és használt gépek,

és kézi szerszámok raktára.

Legjobb minőségű (Compozitio) Réteg-fém. Nagy választék víz- és légszuszvatóki csövekben.

GRÜNSPAN IZIDOR

Budapest, V., Váci-ut 24. szám.

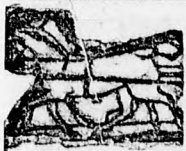
(A nyugati tehérpályaudvarral szemben.)

TELEFON 34-36.

Vesz és elad:

új és használt szerszámokat,

teljes műhelyberendezéseket.

SCHMIDT M

szőjártó, nyerges és bőröndös
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 22. sz.
Ajánlja saját gyártmányú kocsizó- és lovasláda - szerszámait. Mindennemű utazó és kézi bőröndök, pénz, szivar, cigaretták stb. tárcsái - Arjegyzék beismertve.

Valódi Magyar Szakácskönyv,

Irta Zilahy Agnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttek készítéséről szóló részzel bővült kiadás. Ára szép beállításban 3.60 kor.
A bevezető. Gyümölcs, fűszerek és saláta épen való eltarítása. A legújabb tapasztalatok után Irta Zilahy Agnes. Ára köve 1.20 kor.

Modern Konyha. Irta Kovacs Mátya, 484 sz. különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szakácsos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ára finom vászonkötésben 5 korona.

Singer és Wolfner kiadása

Budapest, VI., Andrassy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Sérben szenvedők!

A cs. cs. kir. szab. Keleti-féle sérvtű, pneumatikus gummi-peleltával, a legújabb sérveket a legnagyobb könyűséggel is visszatartja. Ára: Egyoldala - K 12 Kétoldala - K 24
25 év óta fennálló testi-egyensúlyi (orthopaediai) műntésben egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyelete mellett a leg-tökéletesebb technikai kivitelben készülnek:
Műlábak és műkezdek, mű-fűzők és egyenestartók. Járó és támogatók, haskötők

BUMIWI görcsérharisnyák stb.

Fontról nőgyógyászok: Női kizsgálás.

Kérje ingyen és bérmentve esernél több ábrával állított képes árjegyzékemet.

KELETI J. orvoseszkész műszergyáros, BUDAPEST, Koronaherceg-utca 17a.

Gyár: IV., Koronaherceg-u. 18. Alapított 1878.

Új találmány öröm mindenkire,

A GYOMORHÁJT csúszásos kórtól, a Takács-féle szabadalmazott állítható gyomorvédő sz., amely egy különleges gyógyfűszárral bejelt a gyomor magaságában tartású szerint állítható, kényelmes, a testen alig érezhető ruha féle, egészségre csak annak lesz állandó, aki ezt viseli, a nyári meleg éjszakákon nem izzad, nyugodtan aludhatik takaró nélkül, mert nem csak hogy megakadályozza és elhárítja a gyomor és has hűlésből eredő betegségeket, de a halálközeli gondolt gyomorgörösköket hűsöndést, hascsikarást stb. azonnal megszünteti, a betegséget rémítő kizsírja, lakása rögtön, bizonyítható a folyton érkező hála iratok és orvosi nemcsak ajánló, de orvosi rendelési kintitások. Ára férfi vagy női I. számú mely legelőbbre alkalmas 4 kor. II. számú tul nagy kövér termétekre 5 kor. a pénz megtérülésére vagy utánértel megkötőd a törvényes egyedül készítő. Czím: Takács Dániel Nagyvárad, Sorompó-utca.

Pénzszekevények

egy darabtól álló köpenynyel legelőnyösebben beszerezhetők.
BECHER ÉS HILDESHEIM
nagy pénzszekevénygyáralnak és tiszoróitkönyvtárolatok magyarországi vezérképviseletének
NEY és EPSTEIN cégéje, BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 4.
Képviselek minden városban kerestotnek.
ARJEGYZÉK ES TERVEK DÍJMENTESEN.
Régi szerkezeteket csereképin átvesszünk.

ÓVÁS!

Több cég utánozza az általam 4 ére helybeli előkelő pénzintézetrel létesített új rendszerű **butor-hitelosztályom** hirdetését a n. é. község megteremtésére. Nalam sem váltó, sem részvényjegyzés, sem más ismert szövetkezeti költségek nincsenek.
Közpénzáramban szállított teljes lakberendezéseket 36 havi bank-törlesztésre
300 koronáig hitelezendő havi ..... 10 korona
700 20
1000 30
Íszta 8% a tőkével apadó kamattal.
Előleg 5%
Szállítás vidékre is. Szállítás vidékre is.
Bartók Farkas asztalos- és hárpitos- ipari áruk raktára
Bpest, VII., Király-u. 13. (Görög-palota II. és III. udvar.)
Butoralbum árjegyzékkel 60 fillér.

Régi műkincsek Indiában.

Delhi, augusztus hava.

Delhi és Agra, India gyöngyei ez a két gyönyörű város, testvére és vetélytársnője egymásnak. Mint a török hercegnők, arcukat ők is hófehér csipkefátyolba takarják. De az a csillanó fehérség, mely elrejté őket, ragyogó, sűrűn felépített, erkélyesen elkanyargó márványbástya.

A mongolok családja, ez a legpazarlóbb, leginkább fényességben, ragyogásban uszó dinasztia egykor nagy kedvét lelte benne, hogy mindakét várost hófehér felhőként csillanó márványba burkolja, amely csipkés fátyolként, régi veretes finom ezüst csipkeként körüllegi, körülfogja, átöleli őket.

Különös jelenéskép tünt fel ez az uralkodó család India azurkék egén, rettenetet ébresztve és gyönyört kelte s eloszlott a semmibe, mint az üstökös, vért és csodálatot hagyva hátra merész és rövid pályáján.

Meséből nőtt családja, amelynek minden hajléka, minden virága szertelen volt szerelmében és gyűlöletében; vérvörös, márványfehér. Nappal vérben gázoltak, éjjel csodás álmaik voltak, a szépek, a jónak halovány, rózsás álomképeit látták. Ebbe az álomba beleszóvdott India minden fé-

nye; ragyogása és heve éjszakáinak; gyöngye harmatának és tüze drágaköveinek.

Azian fölébredve álmaikat márványban és drágaköben rögzítették meg. Feleségeiket halványan derengő alabástrombörtönökbe falazták be. Márvány oszlopaikat, melyeket a testvér vére festett pirosra, égő rubinokkal rakták körül. Atyjuk börtönczelláját drága ezüstkulccsal zárták be és a szerencsétlen vetélytárs sirját tubával és rózsafűzérrel ültették körül.

Nagy márványlabirintust építettek, gyönyörű, fehér, sima kőbe vésett tündérkertet. Szafir és karnéol virágok ragyogtak itten, gyöngy és gyémánt volt kelyhükön, a harmat és smaragd papagájok hintázták csillogó testüket az arany ágakon.

Ezek a ragyogó csarnokok és paloták nem épültek semmiféle stílusban, mintahogy az álmok csodaszép kék virága nem nyitja szét szirmai Linné rendszeré szerint.

A mogul-dinasztia minden egyes ága csak a legragyogóbbat, a legmeseszerűbbet, a leginkább álomvilágba való emelte csodává. Növénydiszitések, nemesebbet nem mutat az erechtheion, a szaracén iv és a mór arabeszk; vonalak játéka, mely rokon a Pitti palazzóval; boltzatok, oly könnyűek és szépek, mint Donatello kupolájának fővonalai; intarziák, kovácsolt

ezüst díszek, Benvenuto Cellinihez méltók; világos, merészen hajléba futó rokokoczirádék — mindez harmonikus, minden iskolai szabályon felülemelkedő képpé, szinte éteri gráciává és tisztasággá olvad össze.

India utolsó varázsát bontották itt széjjel, India utolsó meséjét suttogták el, mielőtt az angolok lába a mesekertbe beletaposott volna. Csodavirág, mely egyetlen éjszaka kinyitott és egyetlen napon át a nap ereje holtbeteggá perzselte. A mogulok alatt az indus képzelőtehetség még egyszer, utoljára fellobbant, az az erő, amely a törökök félholdja alá menekült s így megszabadult minden zavaró, logikátlan idegen fejlődéstől és groteszk szaggatottságtól, amelyet a hinduépítkezés annyira nem tudott elkerülni.

És csak így teremthette meg a legnemesebb, a legtisztább istenházát, amelyet ezen a földön építettek: az agra gyöngymecsetet.

Ha egy templom építési módja annak a kultusznak próbaköve, amelyet szolgál, úgy mily égi magasságban áll az izlam a Brahma fölött, akinek templomai via:zababás panoptikumhoz hasonlítanak. Ebben a végtelenül gazdagságban nincsen semmi emberkép. Ha van isten, aki azt nyilatkoztatta ki: faragott isteneket ne imádj! — úgy annak igaz öröme telhetett ezekben a tiszta m...

King' vadászöltöny K 32.

Burberry

világhírű angol vízmentes, könnyű és porózus szövetből készült

Burberry vadászöltöny „King” minden színben K 48.—

Burberry vadász-köppeney K 50.—

Burberry Hubertus vadász-sportkabát K 48.—

Loden vadászöltönyök nagy választékban K 32.— től felfelé csakis

KOCH TESTVÉREK

Budapest 26. legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruháza Károly-körút

Hol keressük a LEGJOBB POUDERT?

Kérjünk MÜLLER J. L.-től

Blaha Serail Poudert

BLAHA LUSZA (paró) selyemmel szőtt, vízmentes, legkedveltebb arcziszoró. Valószínűleg az egész világban a legelőnyösebb, mert a legújabb és legelőnyösebb arcziszoró. Valószínűleg az egész világban a legelőnyösebb, mert a legújabb és legelőnyösebb arcziszoró. Valószínűleg az egész világban a legelőnyösebb, mert a legújabb és legelőnyösebb arcziszoró.

GREME POMPADUR

Összenépszerűen fajtán elterjedt a világban és előlta a határos „Greme Pompadur” egyes eredeti tisztaságban és erejében összehasonlítható. És ezen szer, melylyel a híres Pompadur asszony egész egy koráig fenn tartotta a tisztaságát, anélkül, hogy az egészségének ártott volna. Kétféle szor jóval felelősebb minden eddigi gyártmány. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmazhatók arcon és kezen bedörzsölve aztán egy kis időbehinteni a „Poudert de Serail”-jal.

Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt. **MÜLLER J. L.** az és kir. udvari díszszeres és pipere-ékezzepan gyárosnál. Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

Szállítási hirdetmény.

A pólai cs. és kir. haditengerészeti arzenál anyagszer-szükségleteinek biztosítására az 1908 év folyamán és pedig V. sorozatra (faolaj) 1903 január 31-én, a többi alant jegyzett sorozatokra pedig 1907 évi szeptember 30-án mindenkor délután 4 órakor a cs. és kir. haditengerészeti parancsnokságnál, a lepecsételve beérkezett ajánlatok felet nyilvános ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A szállítandó anyagszer a következő sorozatokban és csoportokba vannak beosztva:

I. sorozat	Deszkák és ragasztófa fenyőfából és vörösfenyőből.	XV. sorozat	Rudak, tisztítópléh, vetetőkpléh Muntz acélból.
II. »	Festékek.	XVI. »	Kaucsuk cikkek.
III. »	Tisztító gyapot.	XVII. »	Sárgarézrudak pléhek és drótok.
IV. »	Bőrműek.	XIX. »	Munkásruháknak való csinvat.
V. »	Faolaj.	XX. »	Vékony zsinegfajták és más gyártmányok kenderből.
VI. »	Lenolaj.	XXI. »	Rojtszerűen és kábel-szerűen vert kötél-fajták.
VII. »	Faggyu.	XXII. »	Zsineg kátrányozatlan kenderből.
VIII. »	Közönséges mosó szappan, faggyu és stearin gyertya.	XXIII. »	Pokróc.
IX. »	Seprő.	XXIV. »	Hajlítható és szab. acéldrót-kötél.
X. »	Ecset és kefe.	XXV. »	Asbest és asbest-kaucsuk cikkek.
XI. »	Fa-szén.	XXVII. »	Nyers kenderfőmlők
XIII. »	Rozetta-réz, rézrudak, sodronyok lemezek és szögek.		
XIVa. »	Rézcsövek.		
XIVb. »	Muntz acél csövek.		

Az ajánlattevők szabadságában áll, hogy ajánlatát egy sorozatra vagy külön ajánlatok által több sorozatra vagy egyes csoportokra tegye meg.

A közelebbi általános és részletes szerződési feltételek, a szállítandó anyagszer-ek jegyzéke és ajánlati minta a cs. és kir. közös hadügyminiszterium tengerészeti osztályánál irada-igazgatóságnál Bécsben, a cs. és kir. haditengerészeti parancsnokságnál Pólaban és ker. parancsnokságnál Triestben, a kereskedelmi iparkamaráknál Bécsben, Budapesten, Prágában, Pilsenben, Reichenberghen, Egerben, Budweisban, Brnmben, Graczbán, Laibachban, Klagenfurtban, Triestben, Zárában, Zágárában, Flumcben Debreczenben, Kolozsvárott, Brassóban, Pécsen, Szegeden és Pozsonyban a villachi városi előjáróságnál, az V. sorozatra (faolaj) vonatkozólag a pólai, capo d' istria, piranci, parenzói, rovigool, spalatói, raguzai, cattarói, és castelnnovoi előjáróságnál megtekinthetők és megszerezhetők.

A szállítandó anyagszerből, amennyiben az egyes cikkek természeté azt megengedi, a haditengerészeti arzenál parancsnokságnál Pólaban és a tengerészeti osztályparancsnokságnál Budapesten egy mintagyűjtemény van felállítva, mely az érdeklődőknek megtekintés czéljából rendelkezésre áll.

Szóbeli felvilágosítások is nyerhetők a fent elősorolt cs. és kir. tengerészeti hatóságánál.

Póla, 1907. augusztus havában.

A cs. kir. tengerészeti arzenál parancsnoka.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Nyugdíjasok és állami tisztviselők Pénzkölcsönt

legszolidabb alapon, rövid idő alatt minden előleges költségek nélkül kaphatnak, állami, megyei, városi tisztviselők és bármely állásban volt nyugdíjasok 5-40 évig terjedő időre.

FISCHER SÁNDOR bankbizományos Budapest, VII., ker. Rákoczi-ut 80 szám.

vumokban. S ha van Isten, aki a Szép — és lehet-e más — ugy itt, ezekben a világos csarnokokban otthonra talál.

A szökőkutas udvar négyszögét harmonikus oszlopcsarnokok zárják körül, beboltozza a déli égi, zöld papagályok szállnak el fölötte. Intim vonalak, fekete és aransárga márvány, melyet a tejféhér alabastromba ágyaznak bele; egy asszony, amint a földre borul, hajlékony tűziló!

A nyitott imahelyet három sor márványoszlop huszonegy kupolaszerűen fődött kápolnára osztja. Gyönyörű kilátás esik innen a hétszeres csucsivre, amelyek csipkeszerűen függnek a levegőben. A tetejükön fehér liliomkelyhek hajladoznak. A friz nyomán egyetlen sor, amely oly méltán nevezi India gyöngyének a mecsetet.

A gyöngy körül ott az ékszerszekerényke, mely mindenben méltó kincséhez. Oszlopok, kis udvarok, arany kupolák, karsu minaretek, rózsaszírommal elborított szarkofágok, elrejtett asszonyi fiúké, kétszeres, háromszoros márványkapu őrzetére bizva.

Egyetlen páva terjesztgeti szét ragyogó pompázatát.

Vékony vizsugár nedvesíti a fürdőmedencék tarka mozaikját. Vékony hasadékon át folyós aranyban zuhog alá a zengő vizesés. Ahol a

nap sugára átveri a márványcsikketet, ott mintha meleg, friss vér keringene a hideg erezetben, meleggé, pihéssé válik a márvány.

És egyetlen lélek ebben a tündéri palotában. Ugy hiszed, csak a varázsszóra vár itt minden, hogy egyszerre lüktető élet elevenedjék meg az oszlopok között, hajladozó női termetek bujjanak elő rejtékelyeikről, selyembe, fátyolba burkolva, tüzes, izzó pillantásokkal látsz magad elé siklani, titokzatosan és megejtően — és lassu, fojtott tipegést hallasz a márványpadozaton.

De nincs az a varázs, amely megelevenítené a csend birodalmát.

Csak az a férfi lép elénk a halottak e birodalmából, aki mindezt megteremtette, mint legszébb pompáját káprázatos képzelőerejének. Ichan sah, a mogulok dinasztijának ez a csucsontja a teremfőnök, a fény iránt való szerelemnek legfinomabb és legkifejlettebb művelője.

Ha vér is mocskolja a kezét, hiszen despota és keleti fejedelem volt, még se lehet megvetni őt, hiszen két dolgot szeretett: a szépséget és az asszonyát, fiatalágának asszonyát, akinek a kőbe metszett ez Énekek énekét adta, a világ legszebb siremlékét a Taj-Mahalt.

A költők mennyi névvel énekelték meg ezt a gyönyörű műremeket: Kőbe vésett elégia, már-

vány vízió, titánok tervezték, törpék készítették. Mégis csak egy király hódolata volt ez, szívének meghalt asszonya előtt, akit örökre elveszített s akinek odaadta könyeinek ezt az átváltozott pompáját s fájdalmának kőbe vésett örök emlékét.

És épp ennek az uralkodónak kellett megérnie, hogy szerelmei gyermekei, a saját fiai ellene fordultak, legnagyobb fia Aurgazeb megfosztotta őt trónjától és hét évig börtönben tartotta ugyanabban a mecsetben, amelyet apja a szeretett asszonynak, a hálátlan fiu édesanyjának építtetett.

Hét év szinte megőrlítette a szerencsétlen uralkodót. A napfény után vágyó lelke sötét börtönben senyedv, a pompa, a káprázat rajongója, utolsó rabszolgájánál is sötétebb oduban lakott. A dacz, az élet iránt érzett megvetés még inkább megkeményítette arcának mély ránczait s eltemette örökre a szép után való sóvárgás magasztos kifejezését.

És amikor az agg uralkodó végét immáron közeledni érezte, még egyszer akarta látni felesége sírhelyét. És a egyetlen fiu nem teljesítette apjának ezt az egyetlen kívánságát.

Minden hatalma mulandó e világnak, csak a szép az örök, az elpusztíthatatlan.

E hirdetésí rovatban minden szö egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szö egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Időges és gyengétehetségű
gyermek néma szakértő oktatást és teljes ellátást nyernék. Kolomen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-ut 29. sz. 26431

Melyik
igazi uriember segítene 100 forinttal egy fiatal asszonyt. Jelige „jó szív” kiadóhivatalba.

Egy ügyes fodrásznő
Uri házakban alkalmazást keres. Czim. Jósika utca 28 földszint 3.

Erdőbirtokot
keres tökéletesen kiépített rőtöl mérvételre. Előnyben részesítjük melyek tulajd. fennves és föld. egyes állományok. Átalakítások csakis közvetlen a birtokosoktól kérések. Föld. pénzes kiépítési 182? jelige alatt Haasenstein és Voglerhez Budapest Dorottya-utca 9.

Fiatal ember,
22 éves, hivatalnok, független uriaszonyt szerelmére vágyik. Anyagi érdek kizárva. Levelet „Forró” eljégére a kiadóba.

Független
csinos, koreztény ur leány háromszobás lakással, saját üzlettel bíró, ismeretségi öhaítia igazi ur embernek, ki 2000 K. kölcsönrel kiegészítene, mint havi részletekben törlesztene. Levelet „Küzdelem a létért jelige a kiadóba.

Csinos
fiatal varróleány vagy más foglalkozással bíró hölgy ismeretségi keresem, kit havonta szerényen támogatnék. Levelek „Doktor” jelige a kiadóba.

Szeretni
vagyó, jóképű, komoly ur gyerek, technikus, ur nőnek (kor mellékes) érdek nélkül diszkrét ismeretségiére vágyik, odaadó fitkos rabia lenne, szeszélyeit teljesítene. „Szabad” jeligevel felhívást a kiadóba.

Fiatal,
csinos, elegáns megteendő szóbeleány ismeretségi keresem, kit szerényen támogatnék. Levelet „G. H.” jelige a kiadóba.

Urak!
Melyikük volna hajlandó két igazi ur asszonyval idejüket kellemesen eltöltetni és pénzszekrényből kiegészíteni, férjük ez idő szerinti uton van. Az irjon találka megjelölésével. „Páros csillag az ég alján” jelige a kiadóba.

Csinos
fiatal nő, melyik uriember tudna szeretni. Levél Boldogság jelige a kiadóba.

Jóképi
fiatal ember ur nő támogatását kéri. Levelet „Arur” jelige a kiadóba.

Régi BUTOR-SZALON
Budapest, Ferenciek-tér 3. felelelet. Vétel és eladás polgári, urasági berendezések, keleti szőnyegek, csillárok, tükrök és régiségek. 30% megtakarítás. Telefon 82-13. 26926

Butor
árverésről, finom és egyszerű butor, hálósobák és garszon szobák Szalon börteltek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzasszonyok és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Elvállalnék
tejsarnokot, trafikot vagy péküzletet elszámolásra. Szíves ajánlatok „Kauczióval” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretek.

Teljesen
gyakorlott tótn tudó ügyvédi inokot keresek azonnali belépésre. Dr. Izsó Bertalan ügyvéd, Torna Abauj Tornamegye.

Intelligens fiatal
reprezentáló képes uriaszony, több évi irodai praxissal könyvel, levelet gépen ír stenografál, mielőbbi állást keres mint irodista vagy pénztárnok. Esetleg kauczióval elszámolásra üzletet átvenne. Czim: Aggteleky-u. 10. I. em 5 ajtó.

Kertész,
szakképzett, józan életű, kis családú, jó bizonyítványokkal állást keres azonnali belépésre vagy újvévre. Czim: Fehér Sándor, Nagykároly Tompa-utca 9. sz.

Badaconyvidéki
finom hegyi borokat kölcsönhorodókban szállít Balogh Gyula bortermelő Balatonletenye. Borárjegyzék ingyen.

Szepességi
uri család kosztba fogad elemibe járó gyermekket. Német szó elsajátítása biztos Gondos, jó bánásmód. Házbán zongora. Czim a kiadóhivatalban. 26902

25 éves pénzügyöri feivigyázó
kinek előléptetéséhez szükséges vizsgája már megvan, azon csinos jobb házból való házias leányt hajlandó feleségül venni, kinek befolyása révén jövőjét mielőbb biztosíthatná. Csakis teljes címmel ellátott levelet kérek e lap kiadóhivatalába „Próba szerencse 25” jelige alatt küldeni.

Vezető állásban
levő egészséges magas szöke r. k. 40 éves özvegy államí tisztviselő, kinek két kis fia van; feleségül venne oly intelligens zeneismerettel bíró tiszta multu hajadont, vagy gyermektelen özvegyet, ki neki gondos nője, gyermekeinek szerető anyja óhajt lenni. Csinos külső, egészséges organum, emelkedett lelki tulajdonság és nem hozomány az amire reflektál. Leveletet lehetőleg arzékeppel. „Komoly szándék” czimen továbbit a kiadó hivatal. 2688

Butor
új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodaibebendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladó. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi varosház épület Gerlóczy-utca 2. raktár 10-11-12.

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérré. 25721szo

Csemegeszőllöt
postakosarankint 2.80. 100 kg. 40 kor. Csemegemaalma, szegfűkörte 2.40. paradicsom, paprika turkesztán és ananász dínnye 2 kor., 25 kg. 8 kor. Házilag főzött baracklékvárnak ki. Iója 3 korona. Szállít Szabó Géza Csongrád. 26899

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyed tárgyakból is) Kölezzvárra; Budapestre ugyszintén államszámvelelő tanáll. vizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium; Budapest, VI., Rózsa-utca 44. III; 8

Képgyűnők
felvételnek Budapest és minden vidéki városban egy Magyarországon jól vezetette cégnek. Ajánlatok „Fix fizetés” jelige alatt a kiadóba kéretek.

Polgári iskolai
reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em 3. ajtó. 26814

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényesített körülmények miatt eladók; mahagóni hálósoba 180 frt, íróasztal könyvzetelényvel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsa szőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás, Dob-utca és Holló-utcai sarokpincze. 26616

Kereskedelmi
skolát végzett leányok és állásban levő tisztviselőknél részére nyílnak meg továbbképző tantolyamok. Gyorsírásból, angol, francia és német nyelvekből, könyvvelből, gépirásból a Köztisztviselők Országos Egyesületében VI. Andrassy-ut 83.

Parkettagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

BUTOROK
háló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, róz- és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 2688
Kazinczy-utca sarok.

Veszek zálogszekrényeket,
elzalogosított briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ókszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Építkezéseket I
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes feladatokat törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építési iroda Bpest, Rákóczi-ut 71 782

Pénzkölcsön
házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, személyhitelt katonatisztek, hivatalnokok kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500

Kreditor bankiroda
Budapest, VII., Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 25465

KI a YES-OUI-SI
ezimó iapot megrendel, jászva minden megrendelés nélkül és csatlólan is angol és franczia

BUTOR
Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint legszebb és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma
butoralktára, 708 Budapest, VI., Kertész-ut 50. sz. (Király-utca sarok.)

Polgári árak!
Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek. Zelizka János angol ur szabótorma BUDAPEST, Andrassy-ut 58. I. em. Állandó választék a legdivatalosabb angol és bel-töldi szövetekből.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédli-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas és réz-butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, I. Pest Ferenc-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca. Telefon 14-09.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben. Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47, 26703

Pénzkölcsönök
megszerzésére legjobban ajánlható Barabásy Lajos kölcsönkivitel cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetít tisztviselő személy és tárcza hitelt, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket érlekpapírokra, betáblázásra II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogszekrényekre is stb.

Stenográfia
Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíróiskolája a „Stenográfia” országos Gabelberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola. — Kereskedelmi szaktantárgyak. — VII., Kazinczy-utca 8. I. em. 30. (Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-féle iskolával).

Urasági butorokat, szőnyeget, oszillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-kört mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagóni plisander vagy másfajta háló, ebédli, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, börgarnitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

INGYEN SÉRVKÖTŐ,
műlábak, műkezek műfüzők, támgöpek, egyenestartók haskötők

Universalis sérvkötők
páratlanok, kis gummi nyomlappal legnagyobb sérv is osható. Sérvkötők egyoldalu 4-14, kétoldalu 8-28, gummiból 8-12 K. Gummi harisnyák Haskötők mérték szerint készítenek

MAGYAR ORVOSI MUSZERTÁR
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos címre és a vöröskönyvre györlünk.

Csemegeszőllöt
legnemesebb fajokban, zamatos finom körtét, változatos legszébb almát 5 kilós postakosarankint 3 koronáért szállít Rottmann és K eller szállótelepe és kertészete Kiskunhalason.

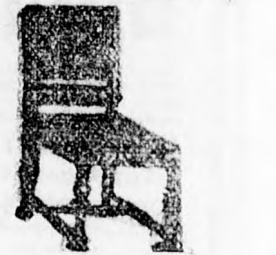
Gözcseplőgépek
toko mobilok, szalmakazalók, benzínmotorok, használatot legszébb almát 5 kilós postakosarankint 3 koronáért szállít Rottmann és K eller szállótelepe és kertészete Kiskunhalason. 25983

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagóni hálósobákat, ebédli- és szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és smyrna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezési kiállítás! IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárat. Az egész házbán. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincs n.
26618

Börszékiaipar
Börszékiaipar és börlaragaz.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaéptetésben. Nagy raktár valódi börszékiaipar és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt szökek átalakítása börszékiaipar olcsó árakban. Legolcsóbb börszékiaipar és állványok.

Fontos kézikönyv németajkuak számára
GYAKORLATI MAGYAR NYELVKÖNYV
A magyarai tanulni óhajtok használatára írta: Lád Károly
Ára behótve 1 K 20 f. Kapható az Athenaeum r. tarsulat kiadóhivatalában, Budapest, VII., ker., Rákóczi-ut 54., valamint minden hazai könyvkereskedésben.